Päevaleht

Tänast lehte 10 lehekülge

HINNATA KAASANDED
PILKE- JA NALJALEHT „KRATT“ JA
KUNSTI ERILISA „KUNST JA KIRJANDUS“

Toimetus ja talitus: Pikk tän. 2. Kontor avatud ärip. kl. 9—18 ja pühap kl. 6—7 p. l. (kl. 18—19). Ärijuhatuse kõnetunnid 9—11. Aadress: „Päevaleht“ Tallinn postkast 433.

Kodukeskjaam nr. 428-83.

Peatoimetaja H. TAMMER

Üksik number 7 se

Ilmub 7 korda nädala

TELLIMISHINNAD:

1 kuu postiga 1 kroon 80 senti. | 1 kuu postita 1 k
2 kuud „ 3 „ 60 „ | 2 kuud „ 3
3 kuud „ 5 „ — „ | 3 kuud „ 4
Üle 3 kuu korraga tellides iga järgneva kuu eest 1 kr 50 s. | Üle 3 kuu korraga järgneva kuu eest
Välismaale 4—5 kr. kuus. | Aadressi muutm

Kuulutuste hinnad: kuulutuste küljel 6 senti, teks ja teksti sees 17 senti mm veeru laiuses. Kohaotsimis kuni Kr. 3.— poole hinnaga. Kuulutuste koha valikut e Kuulutusi võetakse vastu äripäevadel kl. 9—18 ja kl. 6—7 p. l. (kl. 18—19)

Tarvitamata jäänud käsikirju alal ei hoita. Need saadetak vastav postmark on lisandatud

Nr. 264 — Reedel, 29. septembril 1939 — XXXIV a

Sõlmiti Eesti-Nõukogude vastastikune abistamisp

Nõukogude Liit saab õiguse rendi alusel omada Saaremaal, Hiiumaal ja Paldiskis sõjalaevastiku baase ja teatav arv lennuvälju, mille täpsed kohad ja piirid määratakse vastastikusel kokkuleppel

Baaside ja lennuväljade kaitseks on N.-Liidul õigus seal pidada täpselt piiratud arvul maa- ja õhujõude

Kaubandusleppe alusel suureneb Eesti-Vene kaubavahetus 4,5-kordseks

MOSKVA, 29. 9. (ETA) (TASS) 24.—28. septembrini toimusid Moskvas läbirääkimised väliskomissar **Molotovi** ja Eesti välisministri **Selteri** vahel **vastastikuse abistamispakti** sõlmimise ja **kaubandusliku kokkuleppe** üle Nõukogude Liidu ja Eesti vahel. Läbirääkimisist võtsid osa **Stalin** ja **Mikojan** N. Vene poolt ja professor **Uluots**, professor **Piip** ja Eesti saadik **Rei** Eesti poolt. Läbirääkimised lõppesid 28. septembril vastastikuse abistamispakti ja kaubanduskokkuleppe **sõlmimisega.**

Eesti-Nõukogude Liidu vahel sõlmitud pakt:

Nõuk. Liidu ülemnõukogu ühelt poolt ja Eesti vabariigi president teiselt poolt,

soovides arendada sõbralikke suhteid,

mis on jalule seatud 2. veebruaril 1920. aastal sõlmitud rahulepinguga ja mis on rajatud sõltumatu riikluse olemasolule ja teise osalise sisemisse asjusse mitte segamisele;

tunnustades, et 2. veebruari 1920. aasta rahuleping ja 4. mai 1932. aasta mittekallaletungi- ja konfliktide rahuliku lahendamise pakt on endiselt nende vastastike suhete ja kohustuste kindlaks aluseks;

olles veendunud, et kummagi lepinguosalise huvides on vastastikuse julgeoleku kindlustamise täpsete tingimuste määratlemine;

pidasid vajaliseks sõlmida endi vahel

järgnev vastastikuse abistamise pakt

ja määrasid seks oma volinikeks:

Nõuk. Liidu ülemnõukogu presiidium — rahvakomissaride nõukogu esimehe ja väliskomissar Molotovi,

Eesti vabariigi president — välisminister Selteri,

kes leppisid kokku alljärgnevas:

Art. 1. Mõlemad lepinguosalised kohustuvad teineteisele osutama igasugust vastastikust abi, selle hulgas ka sõjalist, otsese kallaletungi või kallaletungiähvarduse korral mõne Euroopa suurriigi poolt lepinguosaliste Balti mere merepiiridele või nende maapiiridele läbi Läti territooriumi, samuti art. 3. mainitud baasidele.

Art. 2. Nõuk. Liit kohustub Eesti sõjaväele andma abi relvade ja teiste sõjamaterjalidega soodustatud tingimusil.

Art. 3. Eesti vabariik kindlustab Nõuk. Liidule õiguse omada Eesti saartel Saaremaal ja Hiiumaal, ja Paldiski linnas baase sõjalaevastikule ja teatav arv lennuvälju lennuväele rendi alusel sobiva hinnaga. Baaside ja lennuväljade täpsed kohad eraldatakse ja nende piirid määratakse vastastikusel kokkuleppel.

Merebaaside ja lennuväljade kaitsmise huvides on N.-Liidul õigus baaside ja lennuväljade alla määratud sektoreis pidada oma arvel täpselt piiratud arvul Nõukogude maa- ja õhujõude, milliste maksimaalne arv määratakse kindlaks erileppega.

Art. 4. Mõlemad lepinguosalised kohustuvad mitte sõlmima mingisuguseid liite ja mitte osa võtma koalitsioonidest, mis on sihitud ühe lepinguosalise vastu.

Art. 5. Käesoleva pakti elluviimine ei tohi mingil viisil riivata lepinguosaliste suveräänseid õigusi, eriti nende majanduslikku süsteemi ja riiklikku struktuuri.

Sektorid, mis on määratud baaside ja lennuväljade (art. 3) alla, jäävad Eesti vabariigi territooriumiks.

Art. 6. Käesolev pakt hakkab kehtima ratifitseerimiskirjade vahetamisega. See vahetus teostub Tallinnas kuue päeva kestes käesoleva pakti allakirjutamise päevast arvates.

Käesolev pakt on kehtiv 10 aastat, kusjuures juhul, kui üks lepinguosalistest ei pea vajaliseks käesolevat pakti üles ütelda 1 aasta enne tähtaja lõppu, tema kestvus pikeneb automaatselt järgnevaks 5 aastaks.

Art. 7. Käesolev pakt on kokku seatud kahes algtekstis, eesti ja vene keeles, Moskvas, 28. septembril 1939. a.

Alla kirjutanud:
V. M. Molotov.
K. Selter.

+

Kaubandusleppe näeb ette kaubavahetuse suurenemist Eesti ja N. Liidu vahel 4½ korda ja määrab üldise läbikäigu ulatuse mõlema maa vahel kindlaks 39 miljonile kroonile.

N.-Liit võimaldab Eesti vabariigile kaupade transiidi N.-Liidu raudteel ja veeteedel Murmanski, Sorokasse ja Musta mere sadamaisse.

Kaubandusleppe näeb ette ka Eesti sadamate kaudu toimuva N.-Vene kaupade transiidi suurt juurekasvu.

Eesti vabariigi president
K. PÄTS.

Nõukogude Liidu
J. STALIN.

Eesti sõjavägede ülemjuhataja
kindral J. LAIDONER.

Nõukogude Liidu kait
marssal K. VOROS

Eesti vabariigi peaminister
K. EENPALU.

Prof. J. ULUOTS.

Nõukogude Liidu rahvakomissari
asetäitja ja väliskauband
A. MIKOJAN.

Eesti vabariigi välisminister
K. SELTER.

Nõukogude Liidu rahvakomissaride nõukogu
esimees ja väliskomissar
V. MOLOTOV.

Vabariigi presidendi raadiokõne

täna õhtul kell 8

Vabariigi president Konstantin Päts kõneleb täna, reedel, 29. septembril, kell 8 õhtul ringhäälingu kaudu kogu Eesti rahvale viimaste sündmuste üle.

Prof. A. PIIP.

Kohale jõudnud uus partii
Itaalia sidruneid,
360 ja 490 tk. kastis.
Soovitab suurel arvul:
K.-k. Joh. Tusti
Vene 4 Telef. 446-18 Tallinn

Müüa mö
kaks inglise barokk-stiilis ma
üks punasest puust ja teine
puust, ja chippendale'i saali
puust.
A. Umberg: möö
Sulevimägi 2, tel.

Uuendage aegsasti „Päevalehe“ tellimisi 1. oktoobrist

Lugupeetud ja armastusväärset linnapead

Hendrik Soo'd

mälestavad sügavas leinas

Pärnu Linnavolikogu ja Linnavalitsus.

---

27. septembril 1939. a. surma läbi lahkunud ametivenda

eraadvokaat

Hendrik Soo'd

mälestab

Advokatuuri nõukogu.

Unustamata kallist

Liisa Jesmin'i, sünd. Tomberg

* 6. V 1889. † 27. IX 1939

leinavad **mees, lapsed ja omaksed.**

Ärasaatmine II Linna haiglast pühapäeval, 1. X 1939, kell 13.30 Rahumäe kalmistule.

Salme Oit

sünd. 1. sept. 1884.
surn. 28. sept. 1939.

Kristupanek reedel, 29. sept., kell 19 Keskhaigla kabelis.

Matmine pühapäeval, 1. okt., kell 13 Nõmme Rahu kalmistul.

Leinavad

lapsed ja omaksed

Teatan, et **Eduard Weber'i** hauasamba õnnistamine toimub pühapäeval, 1. okt., kell ½3 Rahumäe surnuaial.

Abikaasa.

Naise Kehakultuuri Edendamise Ühingu

võimlemise kursused

algavad 2. okt. 1939. a. algajaile ja edasijõudnuile Kodumajanduse Instituudi võimlas Hariduse 8. Registreerimine toimub 29. ja 30. skp. kella 18—20 H. Nilbergi juures, Sakala 40—3, tel. 463-18.

Kursusi juhatavad pr. F. Alev, pr. J. Hinno, pr. I. Madisson ja pr. S. Rätsepsoo.

„Laste Rõõm"

on laste maailm!

KUULUTAJAILE TULNUD KIRJAD

28. sept. sisse tulnud kirjad.

1/3941	1	1/4261	2	22/3962	4	22/4242	3
1/4381	1	1/4341	3	22/3642	2	22/4482	3
2/4182	7	2/4222	4	22/4082	1	22/4042	1
2/3782	1	2/4462	1	22/3762	1	23/4083	1
2/3662	3	2/3742	3	23/4163	2	23/3683	4
2/1982	1	2/3022	1	23/3723	1	23/4323	1
3/4303	7	3/3583	1	24/4204	3	24/4124	1
3/4143	1	3/4463	1	24/3724	2	24/4084	1
4/3824	3	4/3984	1	25/4165	2	25/3725	5
4/4514	1	5/3705	2	25/4325	1	25/2045	1
5/4225	2	5/2465	1	25/2805	1	25/4405	1
6/3666	3	6/3706	1	25/4125	1	25/4485	2
6/4146	2	6/4506	1	25/4825	1	25/3445	1
6/3866	1	6/4466	1	25/4365	1	26/4166	2
6/4106	1	7/3667	8	26/4206	3	26/3726	2
7/4467	2	7/4147	3	26/4126	1	26/4086	1
7/2787	1	7/4227	2	26/3846	1	27/4087	4
7/3107	1	7/3747	1	27/4447	29	27/447	1
7/4387	1	8/4188	2	27/3727	1	27/3847	1
8/3668	3	8/3508	1	27/4407	1	28/3848	2
8/3628	3	8/4348	1	28/4368	4	28/2968	1
8/3548	1	9/4109	7	28/3048	1	28/4088	1
9/4309	1	9/3869	2	28/4328	2	28/4248	1
9/3829	2	9/4269	1	29/3529	1	29/4129	7
10/4270	6	10/1990	3	29/2089	1	29/4289	4
11/3751	3	11/3791	1	29/4249	2	30/3650	4
11/4311	3	11/4471	4	30/3410	2	30/4450	5
11/3671	2	11/3871	5	30/4170	4	30/3570	2
11/4231	1	11/1871	1	30/4490	1	30/4210	1
11/4431	1	12/3272	1	30/3730	1	30/4130	1
12/4032	3	12/4352	2	30/3890	3	31/3611	1
12/3672	1	12/4232	3	31/4011	1	31/4131	3
12/4112	4	12/2992	1	31/3731	4	31/3771	4
12/3872	2	12/3832	1	31/3531	1	31/4411	2
12/1952	1	13/4233	3	31/3211	1	32/4372	1
13/3753	1	13/3593	2	32/3732	2	32/4292	2
13/4033	1	13/4513	3	32/3572	1	32/1972	1
13/3953	3	13/3993	1	32/4092	1	32/3492	1
13/3273	1	13/3793	1	33/4458	1	33/4253	2
13/3833	1	14/4154	2	33/4093	1	33/2053	1
14/3314	1	14/3754	2	33/4133	1	33/3253	1
14/4234	1	14/4474	2	33/3853	2	34/4374	3
14/4354	1	15/4315	1	34/3774	24	34/4494	2
15/3835	1	15/4285	1	34/4257	1	34/3734	4
15/4155	2	15/4235	3	34/4334	1	34/3814	1
15/3715	1	16/3756	6	35/3335	1	35/4335	2
16/4516	3	16/3516	1	35/4375	4	35/3975	1
16/3706	1	16/3996	1	35/4295	1	35/4415	1
16/3836	2	16/4476	1	35/4135	1	36/3576	3
17/3732	1	17/3737	1	36/4296	3	36/3776	3
17/4797	1	17/4077	1	36/4336	2	36/4096	1
17/3757	12	17/4037	4	36/3456	1	37/3537	1
17/4157	3	17/4197	10	37/3297	1	37/3977	2
17/3797	7	17/4477	1	37/3657	2	37/4137	6
17/3637	3	17/3277	1	37/4297	4	37/4217	1
17/3717	10	17/3797	1	37/3937	2	37/4257	4
18/4238	2	18/4358	3	37/3617	1	37/3257	1
18/3198	1	18/3398	1	38/3578	2	38/4258	8
18/3758	1	19/4239	8	38/3778	6	38/4498	3
19/4079	2	19/4439	1	38/4458	1	38/4258	1
19/4119	2	19/3639	1	38/4218	6	38/1818	3
19/4319	4	19/4418	1	39/4179	1	39/4299	1
20/3800	1	20/3880	3	39/3739	4	39/3939	2
20/4040	2	20/3840	3	39/4219	1	39/3659	1
20/4320	5	20/4080	1	39/3889	1	40/4340	8
21/8881	1	21/3881	4	40/4420	1	40/3980	1
21/4361	6	21/4241	2	40/3700	1	40/3860	1
21/3961	1	21/3561	2	A. 8003	2	A. 8024	2
21/3801	1	21/4441	1	A. 8011	3	A. 8001	1
21/3361	2	21/4121	1	B. 7220	1	M. 9230	1
21/3681	2	21/3601	1	R. 9244	3	R. 9241	1
22/3842	4	22/4122	6	80815	1	30815	1
22/3522	12	22/1722	2				

Kokku 670 kirja.

Eesti Linnade Liidu juhatuse liige,
Pärnu linnapea

HENDRIK SOO

* 19. V 1879
† 27. IX 1939

Eesti Linnade Liit

Lääne maakonnas vabanevad

arvates 1. oktoobrist 1939 Risti ja Vormsi jaoskonna

tervishoiuarstide ametikohad

Peale selle on vakantsed Noarootsi, Emmaste ja Kõrgesaare jaoskonna

tervishoiuarstide

ja Noarootsi, Martna ja Varbla jaoskonna

ämmaemandate

ametikohad.

Palgatingimused: jaoskonnaarstidel — Kõrgesaare jaoskonnas Kr. 160.—, tasuta korter ja kasutada viljapuuaed, kõigis muudes jaoskondades Kr. 120.— ja korteriraha Kr. 18.— kuus.

Jaoskonnaämmaemandatel — Kr. 50.— ühes tasuta korteriga või korteriraha Kr. 7.50 kuus.

Õde-ämmaemandatel on ämmaemandakohtadele kandideerimisel eesõigus.

Sooviavaldused ühes dokumentide ärakirjadega esitada hiljemalt 10. oktoobriks 1939 Lääne Maavalitsusele, Haapsalu.

Lääne Maavalitsus.

Pidud

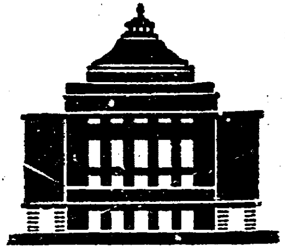

ESTONIA TEATER

Reedel, 29. ſeptembril, kell ½8 õhtul 22. korda alandatud hindadega

„Niskamäe leib"

Hella Wuolijoe näidend. Niskamäe naiste II osa 3 waatuſes (4 pildis) Pääsmed Kr. 1,50—10 ſ.

Laupäewal, 30. ſept., kell ½8 õhtul eſietenduſeks

„Montmartre'i kannike"

J. Kalmani operett 3 waatuſes. Eſietenduſe hinnad. Pääsmed Kr. 3,50—50 ſ.

Pühapäewal, 1. oktoobril, kell ½3 p. l. 8. korda harilike hindadega

„Turandot"

Giacomo Puccini ooper 3 waatuſes, 5 pildis. Pääsmed Kr 3 kuni 40 ſ.

Kell ½8 õhtul 7. korda harilike hindadega

„Ameerika Kristus"

Hugo Raudſepa komöödia 3 waatuſes. Pääsmed Kr. 2 kuni 20 ſ.

Teatri kaſſad awatud kl. 12—4 p. l. ja õht. kella 6. kuni ½9.

TÖÖLISTEATER

Reedel, 29. ſeptembril, kell ½8 õhtul 34. korda üldhindadega

„Caramba!" ehk „Dolores ja teiſikud"

M. Seca ja P. Fernandezi operett tantſudega 3 waat. Pääsmed 25 ja 50 ſenti.

Laupäewal, 30. ſeptembril, kell ½8 õhtul wiimſet korda harilike hindadega

„Ehast koiduni"

H. Ohlſoni rahwatükk lauludega, 3. waatuſes prologiga. Pääsmed 20—125 ſenti.

Pühapäewal, 1. oktoobril, kell ½3 p. l. 15. korda harilike hindadega

„Nipernaadi ja aastaajad"

Andres Särewi dramatiſeering Aug. Gailiti romaani järgi. Pääsmed 20—125 ſenti.

Pühapäewal, 1. oktoobril, kell ½8 õhtul 2. korda harilike hindadega

„Sügis"

(Tootſi-lugude järg). Pääsmed 20—125 ſenti.

Esmaspäewal, 2. oktoobril, kell ½8 õhtul 40. ja wiimſet korda üldhindadega

„Äripäev"

(„Tootſi pulma" järg) Andres Särewi dramatiſeering Oskar Lutſu jutuſtuſe järgi 4 waatuſes 5 pildis. Pääsmed 25 ja 50 ſenti

Kaſſa awatud iga päew kl. 12—4 päewal ja 6—½9 õhtul.

EESTI DRAAMA TEATER

Tallinnas

Laupäewal, 30. ſeptembril, kell ½8 õhtul eſietenduſeks

„Õnnelikud päevad"

M. Claude-André Puget komöödia 3 vaat. (4 pildis).
Lavastaja — August Sunne.
Lavapilt — Pärn Raudvee.

Pühapäewal, 1. oktoobril, kell ½3 p. l.

Noorſooteater.

eſietenduſeks

„Murueide imekannel"

Muinasjutt-näidend 6 pildis Max Mölleri järele H. Anto.
Näitejuht — Ed. Türk.
Lawapildid — P. Raudwee
Muuſikajuht — W. Jakobſon
Tantſud — Gerd Neggo.
Kaastegew Gerd Neggo tantſuſtuudio.

Pühapäewal, 1. oktoobril, kell ½8 õhtul 5. korda

„Juudit"

Pääsmete hinnad Kr. 1.50 — 20 ſenti.

Kaſſa awatud kl. 12—4 päewal ja 6—8 õhtul.

Arstid

Elan nüüd Narva m. 42-A k. 4. Dr. E. Pihlak.
W.-w. ½5—½6.
tel. 310-95.

Dr. B. Ring.
Sisehaigused.
Nahahaigused.
Wiru 22—3.
Kõnet. kl. 10—12 ja 4—7
Telef. 447-61.

Dr. Ann Viita,
naistehaigused.
Kaupmehe 14—5 k. t. 9—10 ja ½5—½6.

Dr L. Luik.
Naistehaigused ja ſünnitusabi.
Kõnet. kl. 11—2 ja 5—7
Tatari 6—6.

Hambaarst
L. Goldberg
(enne h.-a. Tohver-Antsoni j.)
Vabadusväljak 10-A,
nüüd k. 4,
Eeks-Maja hoones (uks „Kave" ja „Kultase" vahel).
Telef. 410-33.
Vastuv. 9—1 ja ¼4—7.
Kunsthambad.

Hambaarst
A Roht
Pärnu mnt. 32—15.
telef. 412-85.
Wastuw. 10—1 ja 4—½6

Elan nüüd
Pärnu m. 23-9
(end. V. Roosikrantsi)
uus telefon 423-61.
Vastuv. 10—2 ja 5—7.
Hambaarst
H Tšapkovski.

Tunnid

Saksa, inglise, prantsuse, vene keelt õpetab üks. ja wäiks. grupp. (tunneb häſti koolide ja õhtukolledſhi kawu) wilun., dipl. heade ſoowitustega õpetajanna. Kodus kl. 10—11 ja 5—7. Niine 7—3. Tel. 475.27.

Antakse **saksa k.** ja klaveritundi. Vana Viru tän. 5—7.

Preili annaks **inglise või saksa** keele kõnelemistunde noorele keſkkooli lõpetanule, kes taſuks kirjutaks maſinal wõi käſitſi. Soow. kir. ſlt. „4/5144".

Endine gümnaaſiumi õpetajanna annab **vene ja prantsuse** keele tunde. Rääk. kl. 6—7 S. Ameerika 32—3. (Koidu tän. nurgal.)

ESPERANTO KURSUS

algab teisip., 3. okt., kell 7 õht. maksuta proovitunniga Linna XIV algk. ruumes Allika t. 1 (Tatari t. nurgal). ESPERO juhatus.

Inglise, prantsuſe, itaalia, hiſpaania, ſakſa, wene, eesti keelt õpetatakſe **Berlitzi meetodil** Broſchüürid ja iſiklik proowitund makſuta. Sakala t. 39—5.

Wäikeſeſſe ſakſakeelſeſſe **mänguringi** wõetakſe weel mõni laps. Hoolas ettewalmiſtamine koolidele. Läbir. kl. 10—12 ja 5—6 Köleri 10—4.

Matemaatika-, eesti, inglise ja ſakſa k. tunde ant. 12 õppeaaſta (ka õhtukolledſi) ulatuſes. Ettewalm. kõikſugu ekſameile. Süda 16—3. Kodus kl. 9—1 ja 6—8.

Rootsi, saksa, prants. ja wene k. tunde ja järeleait. nõrkadele õpilaſtele. Nõmme, Raudtee 23/4, jaama waſtas.

Inglise, prantsuſe, ſakſa, hiſpaania, itaalia, wene keelt õpet. wilun. kõrgema har. meesõp. (ka wäik. grup.) **Berlitzi ja Mertneri** meet. kiiresti ja põhjal. rääkima. Ladina k. t. Pärnu mnt. 16—9. Tel. 410.93.

Tööotsimised

Noor tütarlaps palub teenistuſt, kas söögimajja ettekandjaks wõi kuhugi õpilaſeks. Wõib ka perenaiſeabiks. Kirj. ſlt. „37/4537".

Wilunud **potisepp** wajab tööd. Kirj. ſlt. „11/4591".

Siſſeſõitnud **potisepp** wajab tööd. Teatada kirj. ſlt. „29/4569".

Soowin **passikohta.** Reedan iſeſeiswalt. Laſtekodu 15—5.

Kauaaegſe prakt. klubi. **ökonoom** otſib waſtawat kohta. Omab tarwismineva inwentari. Kirj. ſlt. „30/4570".

H. LEPP'a puukool „Lillevälja"

5 km Tallinnast, Paldiski mnt. Habersti mõisa juures, soovitab hästi väljaarendatud õuna-, pirni-, ploomipuid ja marjapõõsaid kui ka iluaia (heki-)põõsaid ja puid, suuremal ja vähemal arvul. Hinnad mõõdukad. Lähemaid teateid saab Tallinnas, Kalmistu 6. Tel. 458-55.

Kokk käib wäga odawasti laudaſid pidu ajal katmas. Kirj. ſlt. „20/4560".

Mööblisadulsepp otſib kindlat teeniſtuſt. Kirj. ſlt. „9/4549".

Otsin kohta peſumajja. Mõiſtan klantstriikimiſt. Palun teatada kirj. ſlt. „32/4532".

Kaks energiliſt noormeeſt ſoowiwad **kohta tööstusse,** äriſſe wõi laewale. Rahul kõigega. Soowitajaile taſu kokkuleppel. Kirj. ſlt. „27/4607".

Lugupeetud tööſturid ja ärimehed, wõimaldage **lukusepatööd** kodus tegemiſeks. Teat. kirj. ſlt. „22/4602".

Wõimaldage õhtuti edaſiõppijale neiule paſſija- wõi **lapsehoidjakoht.** Kirjad ſlt. „36/4536".

Lp. majaomanikud! Noor korralik laſteta puhtuſtarmaſtaja töökas abielupaar otſib majahoidjakohta. On warem olnud. Iſiklikud ſoowituſed olemas. Mees on puutööline, kindl. teeniſtuſes. Kirj. ſlt. „27/4527".

Karske ja korralik **III liigi autojuht** otſib teeniſtuſt kergetele weomaſinatele wõi kaubapakk. autole. On maateedega häſti kohanenud. Pakk. kirj. ſlt. „23/4563".

Juukſur **ſoovib kohta.** Teeb meestetööd, tangilokke ja weſilaineid. Kirj. ſlt. „2/4622".

Aednik-planeerija walmiſtab asjatundlikult aiakawandeid, planeerib ja korraſtab ehis- ja puuwiljaaedu, teeb kiwilaid, basſeine ja igaſuguſeid aiandustehnilisi töid. Teat. Heina 47—4 wõi kirj. ſlt. „35/4615".

Noormees, kaitſewäeſt wabanenud, **palub teenistust** tööſtuſſe, laduſſe wõi ärisſe. Kohaneb ruttu kõigega. Teat. kirj. ſlt. „18/4598".

Keſkealine naisterahwas **palub kohta** Wõib ka paſſijaks. On warem olnud haige juures. Kirj. ſlt. „14/4594".

Usklik neiu **otsib kohta** teenijaks majja, kus teenijale omaette tuba antakſe. Kirj. ſlt. „24/4524".

Tragi õppiw tütarlaps **palub tööd** mõneks tunnikſ päewas — perenaiſeabiks, algkooli õpilaſte järeleaitajaks wõi ükskõik mida. Kirj. ſlt. „17/4557".

Oma korterist käija neiu wajab **teenistust.** Oskab keeta. Head tunnistuſed olemas. Kirj. ſlt. „22/4562".

Wilunud treial teeb kodus odawasti ja korralikult wähemaid **stantsimistöid.** Teat. kirj. ſlt. „14/4554".

Wanem teenija **soovib kohta.** Armaſtab lapſi hoida. Oskab iſeſeiswalt keeta. (Soowitaw madalamad trepid.) Kirj. ſlt. „10/4550".

Energiline elektrotehnik otſib **vastavat kohta.** Wõib ka prowintſis olla. Teat. kirj. ſlt. „31/4531".

Täiesti vilunud juuksur **otsib kohta.** Teeb ka osaliselt naistetööd. Võib ka laupäeviti olla. Kirjad slt. „7/4587".

Iſeſeiſew karske **püüli-mölder** ſoowib kiires korras waſtawat kohta. On wilunud weski-remonttöis. Soowituſed ja tunniſtuſed olemas. Kirjad ſlt. „34/4614".

Maapäritoluga tütarlaps **palub kohta** kaſſiaſſe, kaupluſſe kontoriõpilaſeks wõi mujale. Kirj. ſlt. „31/4371".

Aus wilunud **II liigi autojuht** ſoowituſega palub kohta weo- wõi ſõidumaſinale Kirj. ſlt. „35/4535".

Kauaaegſe wilumuſega energiline **müüjanna** palub waſtawat kohta. Lahked pakk. kir. ſlt. „22/5162".

Aus neiu palub õhtuti väikest **kõrvalteenistust.** Lepib kõigega. Kirjad slt. „5/5105".

Vanem **korralik passija** (keeduoskusega) otsib tööd. Valitseb ka vene ja saksa keelt. Kirjad slt. „10/5110".

Wilunud **juukselõikaja-preili** wajab kohe kindlat kohta. Kirj. ſlt. „6/4586".

Lp. pagarid ja leiwategijad, wõimaldage koht **noorele pagarile.** On nõus ka wäljaſõiduks. Kirj. ſlt. „5/4585".

Kaua aega koha peal olnud **majahoidja** ſoowib kohta. Tunneb majas kõiki ettetulewaid töid. Kirj. ſlt. „1/4581".

Wilunud **raamatupidaja** otſib teeniſtuſt. Wõib ka muul alal töötada. Pakk. kirj. ſlt. „4/4584".

Taſun auſaſti ſellele, kes annab wõi ſoowitab **tisleritööd.** pooleõppinud korralikule mehele. Pak. kirj. ſlt. „32/4692".

Lp. tööandjad! Palun wõimaldage korralikule ſaareneiule mingi koht kas tööſtuſſe wõi paſſijaks wäikeſeſſe perekonda. Kirj. ſlt. „22/4682".

Maatütarlaps ſoowib **majateenijaks.** Omab tunniſtuſed ja ſoowituſed. Kirj. ſlt. „26/4686".

Wilunud **juuksur,** kutſetunniſtuſega meestetöö alal, otſib kohta. Teeb ka naistetööd. Kirjad ſlt. „27/4647".

TRÜKIKODA

KÖITEKODA TSINKO- JA LITOGRAAFIA

valmistavad kõige kiiremalt ja maitserikkamalt igasuguseid aksidents-, raamatu-, kivi-, offset- ja rotatsioonitrükitöid, klišeid ja raamatuköitetöid

Tallinna Eesti Kirjast.-Ühisus

Tallinn, Pikk tän. 2, telefon 428-83.

Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisuse trükk

Wastutulek Nõuk. Wenele

23. augustil sõlmitud Saksa-Nõuk.-Vene mittekallaletungi- ja konsultatsioonipakti mõju hakkab end järjest suuremal määral ilmutama Ida-Euroopa, teataval määral aga ka Kesk-Euroopa olukordades. Poola lahinguväljadel on tekkinud Saksa-Vene relvavendlus, Nõuk. Vene piir on Poola arvel nihkunud tunduvalt läänepoole ja Nõuk. Venel on kujunenud uued naabrid, nagu Ungari ja Leedu. Kuid Nõuk.-Vene-Saksa paktil ei ole tähtsust mitte ainult Poola päranduse likvideerimisel või uuestikorraldamisel, vaid just püsiva koostöö loomisel kahe suurriigi vahel märksa laiemas ulatuses, mis peab viima kõigi mõlemat riiki huvitavate küsimuste lahendamisele.

Nagu märkisid Saksa lehed Saksa-Vene pakti ratifitseerimiskirjade vahetamise puhul, on demarkatsiooniliini kindlaksmääramine Poolas peale selle tõendanud, kui usalduslikult mõlemad riigid töötavad koos ja kuidas selles vaimus lahendatakse kõik esilekerkivad küsimused kiiresti ja ilma hõõrumisteta. Saksamaa ja Nõuk. Vene ei lase võõraid rahvaid enam kaasa rääkida idaruumi küsimustes. Selles realistlikus mõttes seisneb 23. augusti pakti suur tähtsus ja mõjukus, mis ka edaspidi osutub kõigi Euroopa sündmuste kandepunktiks. Nii kirjutas „Völkischer Beobachter“.

Saksa-Vene koostöö ja Balti mere suletuse tõttu Lääne-Euroopa riikidele on mõistetav see määratu suur mõju, mida esitavad mainitud kaks suurriiki Balti mere ja Musta mere vahelistes maades. Olukordade stabiliseerimine siin oleneb praktiliselt ainult neist, vähemalt kuni käimasoleva sõja üldise lõpetamiseni. Seejuures on pidada silmas Saksamaa seotud olekut Lääne-Euroopas Inglismaa ja Prantsusmaa vastu ning tähtsat osa, mida Saksamaal antakse Nõuk. Venemaale majandusliku koostöö alal. Kaubavahetus Nõuk. Vene ning Skandinaavia ja Ida-Euroopa maadega, eriti aga just Nõuk. Venega, peab tühistama inglaste ja prantslaste poolt kasutatava blokaadi mõju.

Kuid ekslik oleks Nõuk. Vene osatähtsuse tõusu Ida-Euroopas või ka üldse Euroopas pidada ainult Saksa-Nõuk.-Vene pakti ja Poolas lõppemas oleva sõja tulemuseks. Nõuk. Vene on arenenud oma ülesehitavas töös õige suurte sammudega, tema riiklus on elanud üle katseajajärgud ja on võtmas kuju, mis oma kaalu poolest iseenesest pretendeerib avarale kaasarääkimisele rahvusvahelises elus. Ei tarvitse eriliselt rõhutada, et seda soodustab kõigiti ka Nõuk. Vene sõjaline jõud.

Kõigil Nõuk. Vene naabritel tuleb nende faktidega arvestada. Kuna aga koos Nõuk. Vene tõusuga väljapaistvale seisukohale rahvusvahelises elus on tema poolt korduvalt deklareeritud Nõuk. Vene rahutahet ja usaldava läbikäimise tarvidust, on meie poolt sellele Nõuk. Vene tõusule suhtutud sümpaatlikult. Suhted Nõuk. Vene ja Eesti vahel on olnud püsivalt korrektsed ja heanaaberlikud ning arenevad lähenemise tendentsi all. Nõuk. Vene ja Eesti vahel kehtivaid lepinguid on täidetud mõlemapoolselt lojaalselt. Mõlemad riigid on püüdnud kõrvaldada rahulisel kombel mitte ainult arusaamatusi oma vahekordadest, vaid on mõeldud nende korraldamise kaudu kindlustada rahulist õhkkonda laiemaski ulatuses. Rahuleping, Kellogg-Briand'i pakti elluviimise protokoll, mittekallaletungileping, kallaletungija mõistet määritlev konventsioon ja tüliküsimuste rahulise lahendamise kokkulepe kõnelevad kõik üht ja sama keelt. Lisaks sellele on Eesti ja Nõuk. Vene kinnitanud vastastikku üksteisele oma erapooletust käimasolevas konfliktis. Sellega peaksid mõlema riigi vahele olema loodud püsivad alused ka praeguse rahvusvaheliselt pineva olukorra läbimiseks.

Moskvas peetud kaubanduslikud läbirääkimised, mis on viinud juba kaubanduslepingu allakirjutamisele, võivad majanduslikult lähendada veel tunduvalt mõlemat riiki ja suurendada kaubavahetuse ulatust. Kaubanduslepingule allakirjutamisele asumisel on aga välisminister K. Selteril tekkinud Nõuk. Vene väliskomissari Molotoviga ka poliitilised läbirääkimised, milles on käsitatud mõlema riigi julgeolekut puudutavaid küsimusi. Kuuldavasti võiksid need läbirääkimised viia niihästi majandusliku kui ka poliitilise kokkuleppe üheaegsele allakirjutamisele. Poliitiliste läbirääkimiste lõpuleviimiseks käis välisminister K. Selter vahepeal teatavasti Tallinnas pidamas nõu valitsusega, kuna temaga sõitsid siit ühes Moskvasse ka veel prof. J. Uluots ja prof. A. Piip.

Meie kuulmist mööda võiks poliitiline leping käsitada mõlema riigi vastastikust abistamist väliste hädaohtude vastu, milleks Nõuk. Vene omandaks õigusi ka laevastike baaside soetamiseks Eesti randadele ja nende mehitamiseks. Loomulikult asuksid niisugused baasid kaugemal Tallinnast. Sääraste baaside võimaldamine Nõuk. Vene mere- ja õhujõududele ei mõjutaks aga vähimalgi määral Eesti suveräänsust ei poliitiliselt ega majanduslikult, nii et meie riiklik elu jääks igakülgselt puutumata Nõuk. Vene sõjajõudude viibimisest meie piirides.

Iseenesest ei ole see uudiseks, et Nõuk. Vene on huvitatud meie julgeolekust ja puutumatusest. Kui inglise ja prantsuse delegatsioonid pidasid Moskvas läbirääkimisi liidulepingu sõlmimiseks, oli üheks tähtsamaks küsimuseks Balti riikide puutumatuse tagamine. Tookord käisid mõttevahetused meie suhtes üle meie peade. Nüüd on otseste läbirääkimiste tekkimisel Moskva ja Tallinna vahel tõstetud üles sama küsimus, kus teadagi on mänginud oma osa ka Poola allveelaeva küsimus. Sellele ei tarvitse aga anda liig suurt tähtsust praegustes poliitilistes läbirääkimistes, sest, nagu tähendatud, on vastastikuse abistamise küsimus tõusnud üles juba märksa varem.

On iseenesest täiesti loomulik Nõuk. Vene seisukohalt, et kui ta meie puutumatust ja julgeolekut peab tähtsaks, ta ka peab pidama silmas võimalusi, mis sellest seisukohast järelduvad. Pingutused, mida Nõuk. Vene on teinud oma lahinglaevastiku ehitamiseks, ei ole jäänud kellegi poolt tähele panemata. Nõuk. Vene on aga oma lahinglaevastikuga olnud seepoolest õnnetus seisukorras, et tal Balti meres puuduvad täielikult baasid peale Kroonlinna, mis aga on surutud Soome lahe kaugesse soppi ja talvel on hoopis suletud jäässt. Hädaohtlikuna on Nõuk. Venele alati tundunud võimalus, et mõni võõras merejõud võiks tõkestada tema väljapääsu Soome lahest. Seepärast on Nõuk. Vene osutanud suurt huvi ka Ahvenamaa saarte kindlustamise küsimuse vastu. Mäletada on veel Nõuk. Vene energilist väljaastumist viimastel Rahvasteliidu nõukogu koosolekutel, mille tagajärjel Ahvenamaa kindlustamise töödes on tulnud seisak.

Võttes arvesse ühelt poolt Nõuk. Vene ilmselt tungivat tarvidust tugipunktide leidmiseks oma laevastikule ja teisalt usalduslikke vahekordi, mis meil on olnud Nõuk. Venega, ongi Eesti valitsus otsustanud tulla vastu Nõuk. Vene soovile, võimaldada talle baase Eesti randadel ja sõlmida tarviline kokkulepe vastastikuse abistamise suhtes. Selle endastmõistetavaks eeltingimuseks on, et Nõuk. Vene poolt respekteeritaks täielikult meie iseseisvust ja et meie siseega välispoliitilist elu toimuva kokkuleppega ei mõjutataks.

Vastastikuse lojaalse suhtumise juures peaks see olema võimalik. Niisugune koostöö ei ole ainulaadne juhtum riikide elus, enam-vähem analoogilisi vahekordi on ka teistel riikidel. Meil tuleb selle ülesande juure asuda täie külmaverega. Ta on tingitud üldolukorrast, olukorrast Ida-Euroopas ja ka Balti merel, ja on muidugi ajaliselt piiratud. Me arvame, et selle sammu ulatavam põhjendamine ei ole praegu tarvilik.

H. T.

Benſiini ja mootorõlide müük waruſtuskaartide aluſel

Reguleeritakse ka auto- ja mootorrattakummide tarvitamist. Üldkasulikku liiklemist ei piirata

Normeerimisega teostatakse kokkuhoidu 25—30 prots. ja säästetakse väärtuslikke aineid ekspordiks

Kuunormiks veoautodele 250—400 liitrit, taksoautodele 200—300 liitrit ja erasõiduautodele 20—40 liitrit bensiini

Alates 29. septembrist, s. o. tänasest päevast, toimub auto- ja mootorrattakummide, autoõlide, bensiini, mootorpetrooleumi ja diiselnafta ost ja müük ostulubade ja varustuskaartide alusel. Majandusminister andis vastavad määrused toor- ja tarbeainetega varustamise korraldamise alal majandusministrile volituse andmise seaduse alusel 26. septembril ja need määrused jõustuvad Riigi Teataja ilmumisega reedel, 29. septembril. Antud on kaks määrust. Üks neist — mootorsõidukite kummide, autoõlide, bensiini, mootorpetrooleumi ja diiselnafta ostu-müügikorra määrus käsitleb üldiselt uut kehtimapandud korda, kuna teises — autoõlide, bensiini, mootorpetrooleumi ja diiselnafta müüginormide määruses on eeskirjad nimetatud ainete müüginormide kohta.

Bensiini, mootorõlide ja autokummide müügi normeerimise eesmärgiks on reguleerida nende tähtsate tarbeainete kulu meie rahvamajanduse huvides. Ostulubade ja varustuskaartide alusel toimuva müügikorra juures võidakse kokkuhoidlikuma ja otstarbekohasema tarvituse juures säästa nimetatud aineid 25—30 protsenti, ilma et oleks vaja üldist tarvitamist liigselt piirata. Ühtlasi võidakse väärtuslike tarbeainete kasutamist suunata nendele aladele, kus see kõige rohkem on tarvilik ja üldistes huvides kasulik. Praegustes oludes võivad ära jääda asjatud lõbusõidud ja muud sõidud, milledeta võidakse suurema raskuseta läbi saada.

Bensiini ja mootorõlide tarvituse normeerimine on läbi viidud peaaegu kõigis meile lähedastes riikides. Kuigi Eesti on bensiinitootja maa ja meil jatkub bensiini ja teisi kütteõlisid omatarvituseks küllaldaselt, peame ka meie teostama nende ainete tarvitamises kokkuhoidu, et säästa seda väärtuslikku rahvuslikku vara ekspordiks.

Uus autokummide, bensiini ja teiste mootorõlide ostu- ja müügikord on enam-vähem vastav samale korrale, mis pandi maksma suhkrumüügi normeerimisel.

Neljapäeval, 28. septembril, oli kokku kutsutud majandusministeeriumi 11 maavalitsuse ja 3 linnaomavalitsuse esindajat, kellele majandusministri abi kol.-ltn. V. Karing andis üksikasjalisi juhiseid uute määruste rakendamiseks. Varustuskaartide ja ostulubade väljaandmine algab juba reedel.

Mootorsõidukite kummide, autoõlide, bensiini, mootorpetrooleumi ja diiselnafta ostu-müügikorra määruse (Riigi Teataja nr. 83, 1939. a.) järgi

auto- ja mootorrattakumme on lubatud müüa ainult ostulubade alusel.

Ostuloa saamiseks tuleb sõiduki valdajal esitada jõuvankreid registreerivale asutusele kirjalik soovavaldus, milles peab olema märgitud sõiduki registreerimismärk, sõiduki tüüp, mootori kolvikäigu väljasurve cm^3, milleks mootorsõidukit kasutatakse ja osta kavatsetavate kummide mõõted. Jõuvankreid registreeriv asutus esitab pärast ostuvajaduse selgitamist põhjendatud sooviavaldused maanteede talitusele seisukoha võtmiseks. Maanteede talitus kontrollib omalt poolt kummide ostuvajadust ning esitab hädavajalised ostusoovid majandusministeeriumile.

Riigi- ja omavalitsusasutused esitavad kirjalikud avaldused oma sõidukeile kummide ostuks loa saamiseks ühes eelnimetatud andmetega otseselt majandusministeeriumile.

Kummide ostulubasid annab välja majandusministeerium,

silmas pidades igal üksikul juhul olemasolevaid tagavarasid ja ostuvajaduse põhjendatust.

Bensiini, mootorpetrooleumi, diiselnaftat ja autoõlisid on lubatud müüa ainult varustuskaartide ja ostulubade alusel.

Erandina võib bensiini müük kogustes kuni 200 grammi isiku kohta toimuda ilma varustuskaardita ja ostuloata.

Asutustele, ettevõtteile ja isikuile, kes oma tegevuse alal vajavad bensiini, mootorpetrooleumi, diiselnaftat või autoõlisid, annavad nende ainete ostmiseks ostulubasid välja vastava sooviavalduse alusel:

1) riigi- ja omavalitsusasutustele kuuluvate mootorsõidukite, mootorlaevade, mootorpaatide ja muude mootorite vajadusteks, suur- ja kesktööstusettevõtteile tööstuslikuks otstarbeks ja Eestis asuvaile välisriikide ja välismaalaste mootorsõidukite vajadusteks — majandusministeerium;

2) väiketööstusettevõtteile tööstuslikuks otstarbeks põllumajanduslike masinate-, kalapüügi-mootorpaatide mootorite ja põhjendatud vajaduse korral muude mootorite vajadusteks, haige- ja surnuveoautode, tuletõrjeautode, mootorrataste ja mootorpritside ning autokoolide ja -kursuste autode ja mootorrataste vajadusteks, samuti haiglatele, apteekidele, rohukauplustele ja arstidele — nende asukoha linna- või vallavalitsus;

3) liiniautobuste ja liiniveoautode vajadusteks — maanteede talitus;

4) mootorlaevade vajadusteks — veeteede talitus.

Sooviavalduses peab olema märgitud bensiini, mootorpetrooleumi, diiselnafta või autoõli kogus, autoõli liik ja mark, nende ainete senine normaalne aasta-, kuu- või hooajatarvitus ning milleks ainet vajatakse.

Bensiini, mootorpetrooleumi, diiselnafta ja autoõlide ostmiseks ülalnimetamata autode ja mootorrataste vajadusteks

oma administratiivpiires asetsevate sõidukite valdajaile varustuskaarte annavad välja jõuvankreid registreerivad asutused.

Varustuskaardi bensiini, mootorpetrooleumi, diiselnafta ja autoõlide ostmiseks võivad saada ainult need sõidukite valdajad, kellede sõidukid on tunnustatud liikluskõlvulisteks jõuvankreid registreeriva asutuse poolt.

Varustuskaardi saamiseks esitab sõiduki valdaja jõuvankreid registreerivale asutusele jõuvankri registreerimise tunnistuse, kusjuures ta varustuskaardi vastuvõtmise kohta annab allkirja.

Kontrollimisel liikluskõlbmatuks osutunud sõiduki valdajalt võtab kontrollija varustuskaardi ära. Mootorsõiduki tegevusest kõrvaldamise korral on mootorsõiduki valdaja kohustatud ära andma varustuskaardi jõuvankreid registreerivale asutusele.

Sõiduki edasimüümisel on endine valdaja kohustatud varustuskaardi üle andma uuele valdajale.

Varustuskaardi alusel on lubatud müüa bensiini, mootorpetrooleumi, diiselnaftat ja autoõlisid ainult jaotimüügi-ettevõtteil.

Jaotimüügi-ettevõte on kohustatud ostjalt ära võtma varustuskaardi vastava kupongi. Vastava avalduse esitamisel jaotimüügi-ettavõte saab varustuskaardi kupongide vastu jõuvankreid registreerivalt asutuselt ostuloa ostmiseks ettevõtteilt, kes neid aineid sisse veavad, toodavad või müüvad hulgi.

Ostulubasid võidakse välja anda ainult koguse peale, mille ulatuses oli esitatud varustuskaardi kuponge.

Jõuvankreid registreerival asutusel on lubatud, kui see on tarvilik tarvitajate normaalseks varustamiseks, välja anda ostuluba ka suuremale kogusele, kui on esitatud varustuskaardi kuponge tingimusel, et suurendatud koguste kohta ostuloa saaja esitab varustuskaardi kupongid hiljemalt kahe nädala kestes.

Ettevõtteil, kes müüvad bensiini, mootorpetrooleumi, diiselnaftat ja autoõlisid hulgi, kuid neid ise sisse ei vea või ei tooda, on lubatud jaotimüügiettevõtteile või teistele ettevõtteile ja asutustele müüdud eelnimetatud ainete vastu saadud ostulubade alusel osta oma laotagavarade täiendamiseks bensiini, mootorpetrooleumi, diiselnaftat ja autoõlisid ettevõtteilt, kes neid aineid sisse veavad või toodavad. Ostuload jäävad ettevõtteile, kes bensiini, mootorpetrooleumi, diiselnaftat ja autoõlisid sisse veavad või toodavad, nende ainete arvestuse alal tõendusdokumentideks.

Varustuskaartide ja ostulubade alusel on lubatud müüa pärast jooksvate tagavarade äramüümist ka puutumatuid tagavarasid, kui majandusminister pole teinud teissugust korraldust.

Ettevõtted, kes bensiini, mootorpetrooleumi, diiselnaftat ja autoõlisid sisse veavad, toodavad või müüvad, on kohustatud hiljemalt 5 päeva kestes, arvates määruse jõustumisest,

esitama andmed majandusministeeriumile eelpoolnimetatud ainete seisu kohta neis ettevõtteis määruse jõustumisel.

Käesoleva määruse täitmise järelevalve pannakse politseile ja jõuvankreid registreerivaile asutustele ja teedeministri poolt määratud kontrollametnikele, kellel on õigus teostada kontrolli loetletud ainete laoseisude, müügikorra, hindade ja tarvitajatele väljaandmise alal kaubanduslikes ettevõtteis.

Autoõlide, bensiini, mootorpetrooleumi ja diiselnafta müüginormide määruse (Riigi Teataja nr. 83, 1939. a.) järgi varustuskaartide alusel lubatakse müüa bensiini, mootorpetrooleumi, diiselnaftat (mootornaftat) ja autoõlisid alpool nimetatud mootorsõidukite valdajaile iga kuu järgmisel määral:

1) Bensiini, mootorpetrooleumi või diiselnaftat veoautodele ja eraautobustele:
kandejõuga alla 3 tonni — 250 liitrit,
kandejõuga 3—5 tonni — 300 „
kandejõuga üle 5 tonni — 400 „

2) Bensiini taksoautodele:
mootori kolvikäikude väljasurvega alla 2000 cm^3 . . . . 200 liitrit
mootori kolvikäikude väljasurvega 2000—3500 cm^3 . . . . 250 „
mootori kolvikäikude väljasurvega üle 3500 cm^3 . . . . 300 „

3) Bensiini mootorratastele:
mootori kolvikäikude väljasurvega alla 200 cm^3 . . . . 2,5 liitrit
mootori kolvikäikude väljasurvega 200—750 cm^3 . . . . 5 „
mootori kolvikäikude väljasurvega üle 750 cm^3 . . . . 10 „

4) Bensiini erasõiduautodele:
mootori kolvikäikude väljasurvega alla 2000 cm^3 kuni . . . . 20 liitrit
mootori kolvikäikude väljasurvega 2000—3500 cm^3 kuni . . . . . . 30 „
mootori kolvikäikude väljasurvega üle 3500 cm^3 kuni . . . . 40 „

Varustuskaardi kupongi alusel võib müüa ainult kupongil märgitud koguses.

Varustuskaardi kupong on kehtiv ainult kupongile märgitud kuu kestes.

Riigi- ja omavalitsusasutustes olevate isikute isiklikele sõiduautodele ja mootorratastele, mida kasutatakse teenistuslikul otstarbel, võidakse vastava asutuse ettepanekul majandusministri loal suurendada ettenähtud bensiininormi.

Liiniautobustele ja liiniveoautodele määrab bensiini, mootorpetrooleumi ja diiselnafta normi igal üksikul juhul maanteede talitus nende ainete ostuloa väljaandmisel.

Riigi- ja omavalitsusasutustele — välja arvatud sõjaministeerium, sõjavägi, kaitseliit, piirivalve ja politsei — kuuluvate mootorsõidukite, mootorpaatide ja muude mootorite vajadusteks, samuti suur- ja kesktööstusettevõtteile, kes oma tegevuses või tootmise alal vajavad bensiini, mootorpetrooleumi, diiselnaftat ja autoõlisid, — määrab nende ainete ostuloa väljaandmisel normi igal üksikul juhul majandusministeerium.

Väiketööstusettevõtteile tööstuslikuks otstarbeks, põllumajanduslike masinate, kalapüügi-mootorpaatide mootorite ja muude mootorite vajadusteks määrab normi igal üksikul juhul vastav linna- või vallavalitsus, arvestades nende ainete vajadust, tagavarasid ja senist normaalset tarvidust. Ostuload antakse kuni ühe kuu vajaduste rahuldamiseks.

Haige- ja surnuveoautodele, tuletõrjeautodele, mootorratastele ja mootorpritsidele ning autokoolide ja -kursuste autodele ja mootorratastele määrab normi vastavalt nende vajadustele nende asukoha linna- või vallavalitsus. Eelnimetatud jõuvankrite valdajad on kohustatud esitama oma asukoha valla- või linnavalitsusele iga kuu 10. päevaks aruande eelmisel kuul tarvitatud bensiini, mootorpetrooleumi või diiselnafta ja autoõli kohta. Aruandes peab olema näidatud sõidu kuupäev, sõidu otstarve, ärasõidetud kilomeetrite arv ja nende ainete tarvitatud kogus.

Autoõli normiks määratakse mootorrattaile kuni 10% ja autodele ning muudele mootoritele kuni 5% vastavast bensiini, mootorpetrooleumi või diiselnafta normist.

Autodele ja mootorratastele, mida kasutatakse riigikaitse või üldistes huvides ning elanikkonna varustamiseks tarbe- ja toiduainetega, võivad jõuvankreid registreerivad asutused suurendada ettenähtud norme vastavalt majandusministri korraldustele.

Egri tähed

Ungari kirjaniku Géza Gárdonyi romaan

62

Gergö waatas alles nüüd kindluſes tähelepanelikumalt ringi. Pôhjapool ſeiſis rida aadlike maju, idas klooſtritaoline laialdane hoone, nüüd arwatawasti kaſarm. Selle kôrwal oli kirikukujuline ehitus, kuid ta nelinurkſeil tüſedail tornidel on lamedad katuſed ja neil mustendawad ſuurtüki-kaitſekorwid. Kôikjal ſagis inimeſi, oli näha töötamas müürſeppi, puuſeppi, kôikjalt kostis kopſimiſt, ſaagimiſt ja jutuwadinat.

Gergö oleks weel edaſi kuulanud wana arwepidaja ſeletuſi, aga talle meenus tema ſôjaſalk. Ta istus uueſti hobuſele ja ratſutas wärawaſt wälja, et oma mehi kindluſesſe juhatada.

Weidi aja päraſt tôigi ta nad ſisſe ja riwistas Dobó ette. Dobó ſurus lipukandja kätt ja jättis ſiis Mekcſey hooleks, et ſee nad wanutaks, näitaks neile kätte peatuspaiga ja annaks neile hommikuweinet.

— Tule ſinagi päraſt meile ſisſe. Wôta piſut kehakinnituſt, — ütles ta Gergöle.

Gergö aſuski päraſt wande andmiſt teele Dobó juure, aga rohkem huwitas teda ſiiski kindlus: ta tegi ratſa ringkäigu kindlusmüüride wahel.

— Uhke kindlus! — tähendas ta Dobóle, kui oli tema juure tagaſi jôudnud. — Kui ma millalgi peakſin ſaama kindluſeülemaks, aidaku Jumal, et ſee oleks juſt ſeeſugune kindlus.

Dobó naeratas rahuldatult.

— Sa pole weel midagi näinud. Tule ma näitan ſulle.

Ja kuna Gergö tuli hobuſe ſeljaſt maha, andis Dobó ühele läheduſes ſeiswale blondile paaſhile märku:

— Hoia, Kristof, ſiin ſeni meie hobuſeid.

Ta wôttis Gergö käe alt kinni ja juhtis ta lôunapoolſe wärawa juure. Tugew ſammasalune käik läks ſeaſt paremale ja waſakule, moodustades kaitstud tee pôhjapoolt oodatawa pommituſe ajaks.

— Noh, waata, — lauſus ta ſeal ſeiſatudes. — Et wôikſid kiiremini orienteeruda, kujutle ſuurt kilpkonna, mis waatab lôuna ſuunas. Seal, kus me praegu ſeiſame, on pea. Neli jalga ja ſaba on bastioonid. Môlemad kilbiküljed on kaitstud käigud.

Ta katkestas ſeletuſe ja hüüdis üles torni:

— Hei, kas olete ſeal ülal ka walwel?

Walwur kummardus torniaknaſt wälja ja lükkas küljel rippuwa ſarwe tahapoole.

— Oleme walwel iſegi kahekeſi, pealikuhärra.

— Läheme üles, — andis Dobó märku. — Siitpoolt tuleb täna wôi homme türklane, ſiis waata ſeda.

Käeliigutuſega palus ta Gergöt ees minna, aga too taganes kiireſti:

— Andſin juba wande, pealik.

See tähendas: ma ei ole enam külaline.

Dobó ſammus ſiis ees üles.

Tornis istus neli walwurit. Nad andſid au.

— Tutwuge pealik Bornemiſsza Gergelyga, — ütles Dobó.

Walwurid andſid ſelle peale uueſti au. Ka Gergö tôstis käe mütſiſerwale.

Silmitſeti aknaſt awanewat ümbruſt. Siis küſis Gergö:

— Need müürid ſiin wärawa kôrwal näiwad uhiuutena.

— Nad ongi uued. Mina ehitaſin nad.

— Hästi kôrged. Türklane ſiit waewalt julgeb purema hakata.

— Sellepäraſt ehitaſingi. Alt, nagu näed, kaitſeb wärawat ſuurtükk, ülal on laskeaugud.

Nad jôudſid kantſi waſakule küljele, linnapoolſele küljele.

— Määratukôrge ſein, — hämmastus Gergö, — ſee on ſiin oma kümme ſülda ära.

— Wôib-olla rohkemgi. Sellel küljel türklane juba tôesti ei ſuuda midagi peale hakata. Wäljaſtpoolt kiwi, ſeeſtpoolt mullawall. Aga istume nüüd hobuste ſelga. Sellel küljel meil waewalt türklastega midagi juhtub.

Nad istuſid hobuste ſelga ja ſôitſid edaſi. Linn all oli waikne ja tühi. Majade keskel kerkiſid piiskopikirik ja loſs. Linna kaitſeb lääneſt lame mäekink, ſelle tagant ſinetawad Matra tipud.

Ka lääneküljel on kaks bastiooni, nende wahel wäike tugew wäraw. Wärawa ees, kindluſe pool küljel ôpetas üks kondiſe näoga ja torkawate ſilmadega pealik rühma ſôdureid. Sôdurid olid lahingriietuſes, peas roostetanud kiiwrid, ſoomusſärk ſeljas ja ôlgadel ſoomusplaadid.

Gergö ja Dobó ratſutaſid piki müüri pôhjapoole. Seal ſeiſis kaks aadlikumaja. Ühel oli ſindlikatus, aga ſindlid olid roheliſeks wärwitud. Wäikſem oli kaunim, klaasakendega, muidugi tinaraamides. Maja taga paistis roheliſe taraga piiratud lilleaed, milles oli pinke ja wäike lehtla.

Kuna Gergö pilk peatus aias kaswawail rooſidel, waatas Dobógi ſinnapoole:

— Mu waene naine nägi ilmaaegu waewa kôigi nende lillede istutamiſega.

— Kus wiibib armuline emand praegu?

— Saatſin ta koju, ôdede-wendade juure. Naiſe ſilm nôrgestab meeſt.

Läbi aia jôudſid nad läänepoolſesſe nurka. Ka ſeal oli müür kôrge. Selle all oli kiwine ettepoole ulatuw küngas. Selle üks külg oli järſult maha kaewetud.

— Noh, waata, — ütles Dobó. — See ſiin on mullabastioon. Ta on ainult ſelleks, et ſeda nurka pommituſe eeſt kaitsta ja teiſt bastiooni ſeal toetada. See ſeal on püügitorn.

Ta oſutas kindluſe ſeljataga kerkiwale bastioonile: kilpkonna ſabale.

Sealt awanes jälle kaunis waade linnale ja oja kôrwal pôhjapoolſel küljel laiuwale orule. Oru lôpus paistis keſk puuderoheluſt kaunis küla: Felnemet. Suur küla. Teispool küla piirawad laia orgu juba metſaga kaetud mäed.

Gergö ei ſaanud aga kaua imetleda kauniſt wäljawaadet. Ta tähelepanu köitis kindluſe taga kerkiw rida kôrgeid künkaid ja neid künkaid eraldas kindluſeſt waid üks ſügawaks kaewetud kraaw.

— Kallaletungi wôib oodata ſiitpoolt, — ütles ta künkaid ſilmitſedes.

— Siit, — wastas Dobó, — ja idapoolt, — aga ſiin on müür ka tugewaim, ja ſuurtükkideſt on neli kôige ſuuremat ſiia paigutatud.

Püügitorni juures astus ta hobuſe ſeljaſt maha ja ulatas ratsmed Kristofiſt paaſhile.

— Wôid hobuſe talli wiia.

Nad roniſid üles bastiooni, kus üks ſuur ja kakskümmend wäikeſt ſuurtükki ammutaſid ſuid kingu poole. Suurtükkide kôrwal ôpetas talumehi kräſusjuukſeline ſakſa kanoniir. Wiis ſääraſt kanoniiri oli kindluſes. Dobó oli nad Wiiniſt wälja tellinud.

— Waata ſeda toredat ſuurtükki, — ütles Dobó, ſilitades üle ſuurima kahuri toru. — Konn on ta nimi. Kui ſee konn krookſuma hakkab, ei ole türklaſel nalja.

Suurtükk oli pronkſiſt. Ta oli hiilgawalt läikima küüritud. Ja raudkattega tugewal tammepuuſt aluſel ſarnanes ta tôepooleſt istuwale konnale.

Dobó ja Gergö ſammuſid edaſi ida ſuunas, kus müürinurgal kerkis wôimas etteulatuw bastioon. See oli kilpkonnakuju tagumine waſak jalg.

— See on Sandori bastioon, — tähendas Dobó.

Bastiooniſt alates kaitſes kantſi idapoolſet külge wäljaſt tugew ja kôrge müür, millel oli nurklikuks painutatud ſirbi kuju. Môlemal pool ſeda müüri oli ſügaw kraaw.

— See on wäliskants, — ſeletas Dobó. — Näed, et päikeſetôuſu pool kerkib kaunis kôrge küngas. Selle künka ja kindluſe wahele tuli ehitada kaitſemüür.

— Môistan, — noogutas Gergö. — Oli tark mees, kes ſelle wälja môtles.

— Perenyi laskis ſelle ehitada kümme aastat tagaſi. Ka müüri teiſelpool otſas ſeiſab bastioon, ſee on Bebek-bastioon. See torn on ſelleks tähtis, et ſealt wôime waenlaſt näha kuni alla kindluſewärawani ja teda ka tulistada.

Ainult môni ſamm Sandori bastiooniſt edaſi, ja Gergö ees kerkis kaks ſuurt hoonet. Üks ſarnles klooſtrile, kuna teine, küljega ſelle wastu ehitatud, oli wiſt kirik. Ustel nikerduſed, ſisſekäigu kohal kiwiſt wäljaraiutud hiigelrooſid. Aga mis kirik ſee on, mis uſklike aſemel on täidetud mullaga, kellade aſemel kükitawad ſuurtükid ta katuſel ja ſiſemuſeſt kostab oreli-häälte aſemel ſuurtükkide kômahtuſi: ſurmaoreſi hääli.

Kiriku üht külge warjab mullawall. Wallil jalutab kits rohtu ſüües. Kôrwal on wôlwitud ſisſekäik. Kiwid on ümberringi ſuitſunud.

— Siin hoitakſe wiſt püsſirohtu? — küſib Gergö.

— Seda neh. Tule ſisſe ja waata, mäherdune jôud ſiia on kokku kuhjatud!

— See oli käärkamber.

— Jah, hea kuiw paik püsſirohu jaoks.

— Noh, aga ſuur kaotus oli ſeda kirikut nii reostada . . .

— Kahetſen iſegi. Aga wôib-olla, et juſt ſellega päästame kindluſe. Parem juba olgu nii, kui et ſeal ſees Allahi peakſime ülistama.

Ribbentropi pikad läbirääkimised Kremlis

Läbirääkimiste juures viibis osa aega ka Stalin

Esimene läbirääkimine kestis 5½ tundi läbi öö, teine eile 2½ tundi

Moskva, 28. 9. (ETA) (DNB) Saksa välisministril von Ribbentropil oli kolmapäeva õhtul mitmetunniline läbirääkimine N. Vene valitsusjuhi ja väliskomissari Molotoviga krahv von der Schulenburgi juuresolekul. Läbirääkimisi jatkatakse neljapäeval.

Moskva, 28. 9. (ETA) (Havas) Von Ribbentropi kõnelus Molotoviga kestis kella)3.30-ni. Läbirääkimine oli alanud kell 22.00. Stalin viibis osa aega läbirääkimiste juures. Von Ribbentrop pidi neljapäeva hommikul minema uuesti Kremli.

Moskva, 28. 9. (ETA) (TASS) 27. septembril leidis aset läbirääkimine rahvakomisaride nõukogu esimehe Molotovi ja Saksa välisministri von Ribbentropi vahel küsimusis, mis on seotud Poola sündmustega. Läbirääkimiste juures viibisid Stalin, Saksa suursaadik Schulenburg ja N. Vene Berliini suursaadik Škvartsev. Läbirääkimised kestsid üle kahe tunni.

Moskva, 28. 9. (ETA) (DNB) Täna pärastlõunane läbirääkimine Saksa välisministri von Ribbentropi, Molotovi ja Stalini vahel kestis kella 15.00—17.30-ni. Kell 19.00 korraldatakse Kremlis eine, mis antakse väliskomissar Molotovi poolt Saksa välisministri auks.

Eine Saradjoglule

Moskva, 28. 9. (ETA) (TASS) Türgi suursaadik Moskvas Ali Haidar Aktai andis kolmapäeval eine Türgi välisministri Saradjoglu auks. Einest võtsid osa ka Molotov, Vorošilov, Mikojan, Potjomkin, Dekanozov, Lozovski, Terentjev ja teised, samuti Türgi suursaatkonna personaal. Saradjoglu ja Molotov vahetasid einel tervituskõnesid.

Maiski Halifaxi juures

London, 28. 9. (ETA) (Reuter) N. Vene suursaadik Maiski külastas kolmapäeval Briti välisministrit lord Halifaxi välisministeeriumis.

Vene sobitab Bulgaaria-Rumeenia kompromissi

Bern, 28. 9. (ETA) (Havas) „Neue Zürcher Zeitungile“ teatatakse Belgradist, et Kagu-Euroopa riikide erapooletuse kindlustamiseks olevat käimas läbirääkimised kompromissi leidmiseks Bulgaaria, Rumeenia ja N. Vene vahel. Sofiast saadud teated kõnelevad, et kolmapäeval on Bulgaaria peaministri ja N. Vene saadiku vahel toimunud kahetunniline läbirääkimine. Eile õhtul liikus Belgradis kuuldus, et Rumeenia loobuvat üles tõstmast Bessaraabia küsimust. Ametlikku kinnitust sellele kuuldusele pole veel saadud.

Uus polpred Sofiasse

Sofia, 28. 9. (ETA) (DNB) Bulgaaria valitsus on annud oma nõusoleku N. Vene väliskomissariaadi Ida-Euroopa osakonna juhi Arkadi Lavrentjevi nimetamiseks N. Vene saadikuks Sofiasse.

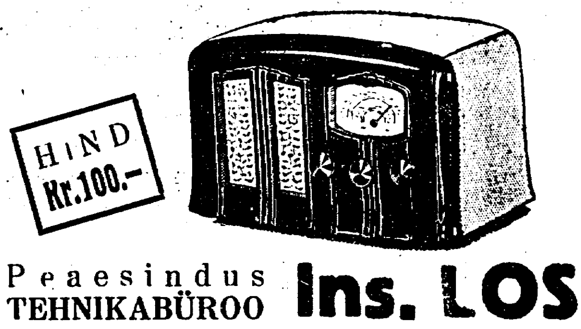

VEF rahvaapara

3 lainealaga
3-lambiline
võrkvastuvõtja

HIND Kr.100.-

Peaesindus TEHNIKABÜROO Ins. LOSSMANN TAL HAR

Nõukogude aurik lasti põhja

tundmatu allveelaeva poolt Narva lahe piirkon

Moskva, 28. 9. (ETA) (TASS) 27. septembril kella 18 paigu torpedeeriti Nõukogude 4000-tonnist aurikut „Metallisti“ ühe tundmatu allveelaeva poolt Narva lahe piirkonnas. „Metallist“ on põhja läinud. N. Vene patrull-laevad on päästnud 24-liikmelisest meeskonnast 19 meest, kuna viis mees on leidmata.

Oslo, 28. 9. (ETA) (Reuter, Ha 3325-tonnine aurik „Nyland“ on täna h tatud Stavangeri kohal väljaspool Nor vesi. Arvatakse, et siin on tegemist allveelaeva rünnakuga. 29-liikmeline päästetud.

Lakkamatu ſuurtükituli läänefrondil

Saksa lennueskadrilli rünnak Briti raskele ristlejale. Briti õhujõud koos Prantsuse omadega tegutsemas läänefrondi õhuvõitlustes

Luksemburg, 28. 9. (ETA) (Reuter) Neljapäeval pärast lõunat algas läänefrondil väga tugev suurtükipommitamine, mis ei ole lakanud kella 14 peale.

Berliin, 28. 9. (ETA) (DNB) Läänest ei ole teatada märkimisväärseist võitlusist. Õhuvõitluses Saarbrückeni kohal tulistati alla üks vaenlase lennuk. Isle of Man’i juures ründas üks võitluseskadrill edukalt üht rasket Briti ristlejat. Üks 250-kilone pomm tabas laeva esiosa. Briti merejõududest, mida rünnati eile, on üht lennukiteemalaeva tabanud 500-kiloline pomm ja üht lahingulaeva kaks 250-kilolist pommi, mis on langenud laeva esi- ja keskossa.

London, 28. 9. (ETA) (Reuter) Informatsiooniministeerium teatab: Eile ja möödunud ööl Briti õhujõud sooritasid uusi luurelende Saksamaal ja läänefrondil.

London, 28. 9. (ETA) (Havas) Briti sõjalennukid sooritasid kolmapäeva õhtul uue luureretke Saksamaa kohale, teatab „Daily Express“. Lennukid pildusid lendlehti alla Loode-Saksamaa linnadele ja küladele.

Pariis, 28. 9. (ETA) (Havas) Teadaanne 28. septembri hommikul: öö möödus rahulikult. Üks vaenlase rünnak Saarbrückenist lääne pool nurjus. Merel on kaubalaevade liikumine omandanud jälle regulaarse rütmi tänu konvoeerimise süsteemile ja õhuluurele merel. Kolmapäeva, 27. septembri pärastlõunal, meie õhujõud ja Inglise õhujõud, opereerides koos, tulistasid alla mitu vaenlase hävituslennukit. - Öö kestes toimus meie luurelennukite tegevus.

Kuningapaar külastas sõjavägesid

London, 28. 9. (ETA) (Havas) Kuningas ja kuninganna külastasid täna Briti sõjavägesid. Kui nende lahtine sõiduk möödus, avaldasid sõdurid kestvalt oma poolehoidu.

Kuninganna on valitud Briti vabatahtliku naiskodukaitse presidendiks.

Hitler allveelaevade meeste keskel

Wilhelmshaven, 28. 9. (ETA) (DNB) Hitler külastas täna ootamatult Wilhelmshavenis koos mereväe ülemjuhatajaga admiral Räderiga edukalt aktsioonilt kodusadamasse tagasi pöördunud Saksa allveelaevade meeskondi. Hitler tänas allveelaevade ohvitsere ja meeskondi nende vapruse eest ja avaldas oma tunnustust nende suure edu puhul. Seltsimehelikul koosviibimisel allveelaevade mehed jutustasid juhile oma sõitudest ja edust.

Sakslased ei taha sõda

Bern, 28. 9. (ETA) (DNB) Kirjas „Journal de Geneve’ile“ annab selle endine välismaa korrespondent, prantslane Coudurier de Chaissaigne edasi oma muljeid Saksamaal augusti viimastel päevadel. Seal olevat üldiselt seletatud, et keegi Saksamaal ei soovivat konflikti Prantsusmaaga. Olevat loodetud, et kõik korraldatakse ja et Prantsusmaaga ei tule sõda. Korrespondent lisab: „Nii siin kui ka seal tuletavad võitlejad meele viimast sõda ja nad on teadlikud neis kannatusis, mis seisavad ees neil ja nende omastel.“

Mõju Lähi-Idas

Milano, 28. 9. (ETA) (DNB) „Stampa“ avaldab huvitava artikli Saksamaa sõjaväelise ja poliitilise edu mõju üle Egiptuses ja Lähi-Idas. Vaatamata karmidele tsensuuriabinõudele, kirjutab Torino leht, avaldasid teated Saksa sõjaväe välkkiirest võidust sügavat mõju avalikule arvamisele Lähi-Ida maades, nii et n.-n. sissepiiramist Vahemere idaosas tuleb lõplikult pidada kokkuvarisenuks. Hommikumaad, kaasa arvatud ka Egiptus, olevat läänedemokraatiate osava propaganda mõjul olnud vaenulikkuste algul veendunud inglaste välkvõidus. Ühelgi juhul ei loodetud, et Saksa sõjavägi vaevalt kolme nädalaga murrab Poola relvastatud kaitse. Egiptuse enam-vähem mõjukad isikud ja lehed, kes seni pidasid endid Inglismaa innukaiks sõpradeks, on nüüd õige tagasihoidlikud. 20 päeva eest teatati, et Egiptus peab end Saksamaaga sõjasolevaks. Nüüd lükatakse see arvamus ümber ja kinnitatakse, et Egiptus jääb otsustavalt erapooletuks. Sama olevat seletanud ka Irak. Arvestades Türgi uut hoiakut, olevat Egiptuse strateegide silmad nüüd ootamatult Liibüa läänepiirilt suunatud Egiptuse idapiirile Palestiina vastu. See on seisukordade tõeline ümberpöördumine.

Ühendatud valitsus Rootsil

Talupoegade erakond nõuab valitsuse ümbermoodusta

Stokholm, 28. 9. (ETA) (DNB) Nagu kohalik ajakirjandus teatab, nõuab talupoegade erakond Rootsis

ühendatud valitsuse moodustamist.

Nagu kuuldub, olevat peaminister Hanssonile ülesandeks tehtud astuda ühendusse teiste erakondadega. Talupoegade erakonna eilsel koosolekul luges erakonna sekretär ette hulga resolutsioone maalt, milledes nõutakse erakonna poliitika muutmist. Põllutööminister Bramstorp olevat sellest täiesti üllatatud olnud. „Dagen kõneleb

eelseisvast valitsuse ümber tamisest

ja seletab, et talupoegade erak purustanud koalitsiooni.

Stokholm, 28. 9. (ETA) (DNB) vägede ülemjuhataja kindralleitnant S litsuselt nõudnud 3—4 miljoni krooni musrelvade valmistamiseks. Sõjaväge taja vihjab selle juures kogemustele, Poola sõjakäigul soomusrelvadega.

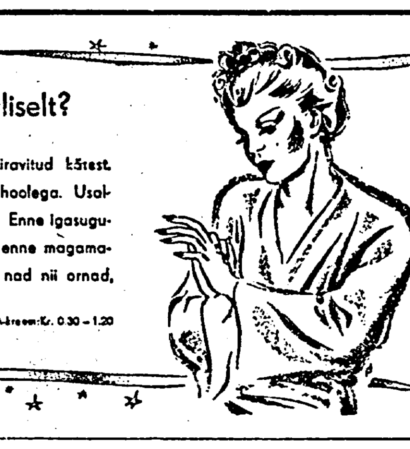

Miks vaatleb ta oma käsi nii kriitiliselt?

Sest ta teab, millist volu hoovab ilusatest, hästiravitud kätest. Seepärast püüab ta ka säilitada seda ilu erilise hoolega. Usaldatavaks abiliseks siinjuures on talle NIVEA-kreem. Enne igasuguseid majatöid, peale igakordset pesemist ja õhtul enne magamaminekut imbutab ta käed NIVEAga ja säilitab nad nii ornad, siledad ja pehmed.

Werner Mehks, Tallinn. NIVEA-kreem: Kr. 0.30 – 1.20

NIVEA

Mis edasi?

Kuuldusi rahuvõimalustest

Üleeilsed Berliini lehed toovad rea artikleid, milles üksmeelselt väljendatakse mõtet, et edasine sõja jatkamine oleks suurim mõttetus. Saksa lehtede kirjutustes rõhutatakse üksmeelselt, et pärast Poola probleemi lahendamist, mis on juba sündinud, pole Saksamaal enam mingisuguseid territoriaalseid nõudmisi, eriti mis puutub lääneriikidesse. „Kõik, mida Saksamaa soovis,“ — kirjutab 27. septembri „Völkischer Beobachter“ — „on ta juba saavutanud. Milleks siis veel edasine verevalamine?“

Tuleb ka märkida, et Saksa ajakirjandus märgib tähelepanelikult Mussolini katseid sõja likvideerimiseks. Lehed mainivad Itaaliat kui erapooletute riikide eeskuju, kes kõigi jõududega võitleb sõja vastu. Ometi ei paista Saksa lehtede artiklitest optimismi, nagu oleks oodata Inglis- ja Prantsusmaa nõustumist rahuks.

Rootsi lehed omalt poolt teevad oletuse, et pärast seda, kui von Ribbentrop saabub tagasi Moskvast, kus praegu käivad ajaloolised läbirääkimised, mille tähtsust saab ehk võrrelda ainult omaaegse Versailles’i rahukonverentsiga, — pärast seda andvat Hitler teada Saksamaa seisukohad Euroopa probleemide suhtes.

Millised need seisukohad oleksid, selle üle ei oldavat veel selgusel. Ühed Berliini ringkonnad oletavat, et Hitler esinevat ettepanekuga rahu sõlmimiseks. Teiste oletuste järele Saksamaa küll panevat ette sõlmida rahu, kuid seda võivat saata kategooriline nõudmine blokaadi lõpetamiseks. Selle nõudmise tagasilükkamine oleks signaaliks maailma ajaloos enneolematule lahingule, milleks käivad palavlikud ettevalmistused nii Siegfried-liinil kui ka Maginot’-liinil. On veel kolmaski võimalus — Saksa-Nõukogude koostöö tihenemine seevõrra, taks sõja käiku.

Need viimased on Rootsi lehtede ennustused.

*

Muide — sõjategevusest Läänes:

Näib, et see viimasel nädalal on tensiivsemaks nii kindlustusliinide va kui ka õhus ja merel. Frondil enese kõigepealt lakkamatus vastastikuses mis juba kippuvat ületama maailmasõ ge suuremaid terastulerahe-hooge Ve mujal. Sellega kaasas käivad ka iala — esialgu küll kohaliku iseloomuga, „sisse võtta“ strateegiliselt tähtsaid ine. Kõik see iseenesest juba jätab sündmuste ettevalmistami

Eriti elavaks on aga läinud sõ õhus, ulatudes sellisena mere juba mainisime Saksa õhujõudude rü eskaadrile avamerel. Veel tänaseni kumb pool seal võib end lugeda võ raadiosaated küll kutsusid Inglise vastama, et kus on lennukite-emalaev — andes seega mõista, nagu oleks vastiku suurimaid üksusi hävitatud. omalt poolt vastasid, et „Royal Ark“ tamatult oma baasis — ja on valmi tele peatselt „näitama“...

On aga fakt, et sakslased peale Briti sõjalaevastikule teostatud õhuri kendamas oma lennuväge edasistek Briti laevastiku ja koguni koduvete v leme täna toodud telegrammidest, et kadrill on juba haaranud Inglismaa hel (!) asetseva Man’i saare lähiko gelikult Inglismaa tagalasse nanud üht Briti rasket ristlejat. Sõ kuuleme veel teistestki sellistest üll kedest.

Teiselt poolt on jälle Briti lennu mas osa lahingutegevusest Prantsuse-

Viimaseid telegramme täna hommikul

Vene-Saksa poliitilised ja majanduslikud suhted süvendamisele

Stalin einel, mis anti von Ribbentropi auks

Moskva, 29. 9. (ETA) (DNB) Eile kell 19 anti Kremlis eine, mis korraldati Nõuk. Liidu väliskomissari Molotovi poolt Saksa välisministri von Ribbentropi auks.

Nõuk. Vene poolt võtsid teiste seas osa Stalin,

sõjakomissar Vorošilov, väliskomissari asetäitja Potjomkin, Nõuk. Vene suursaadik Berliinis Škvartsev ja Nõuk. Vene kaubanduslik esindaja Berliinis Barbarin. Saksa poolt võtsid teiste seas osa Saksa suursaadik Moskvas krahv von der Schulenburg, Danzigi ringkonnajuht Forster ja teised. Reas lauakõnedes väljendati mõlemalt poolt soovi

süvendada ja välja kujundada poliitilisi ja majanduslikke suhteid Saksamaa ja Nõuk. Liidu vahel.

Moskva, 29. 9. (ETA) (DNB) Pärast banketti Kremlis külastas Saksa välisminister balletietendust ooperis. Kohe pärast keskööd jatkatakse Kremlis läbirääkimisi.

Prantslased võtsid vange

Pariis, 29. 9. (ETA) (Havas) Neljapäeva õhtul avaldati järgmine teadaanne: Moseli jõest kohe idapool meie väed on sooritanud kohaliku rünnaku, mis on arenenud soodsalt. Meie oleme saanud vange.

Uus Rumeenia valitsus senistest ministritest

Bukarest, 29. 9. (ETA) (Havas) Uues valitsuses jäävad kõik endised ministrid oma kohtadele. Ottesco saab vaid siseministriks kindral Marinesco asemel, kes saab politseiministriks, milline koht loodi hiljuti. Kindral Argeseano valitsus kestis seitse päeva.

„Squalus“ tõsteti üles *Pärast suuri pingutusi läks ameeriklastel korda tõsta üles 1.500-tonnine allveelaev „Squalus“, mis 113 päeva tagasi vajus põhja.* **Pildil:** *ülestõstetud „Squalus“ Portsmouthi sadamas.*

Hiina jälgib

Jaapani-USA suhete arenemist

London, 28. 9. (ETA) (Havas) Jaapani admirali Nomura, kes varem asus ametlikul kohal Ühendriikides, nimetamise puhul Jaapani välisministriks jälgitakse Hiinas suure huviga suhete arenemist Ühendriikide ja Jaapani vahel. Hiina ringkonnad ei usu, et Ühendriigid muudaksid oma poliitikat Jaapani suhtes, kuna Jaapan taotleb täielist domineerimist Hiinas ja kolmandate riikide väljalülitamist Kaug-Idast.

Mäetipp varises alla

Juheda alamuſe oſaliſteks ſaid hiljuti Trieſti mägironijad Comici ja Browedani. Nad olid parajaſti tagaſiteel Punta Fiammeſi mäetipult Dolomiitides ja laſkuſid järſult kaljuſt alla. Üles jõudnud umbes keſkele, kuulſid nad äkki oma peade kohal hirmſat mürinat. Pomaganuni mäetipp lõhkes, wõttis hiiglaſlikult wiltu kuju ja tukkis lõpuks tõrwikulaiſtuwa mürinaga alla. Mõlemad alpiniſtid pääſeſid wiimſel ſekundil kaljunuki taha. Kiwi- ja kruuſapuru-hulgad ſadaſid juba järgmiſel ſilmapilgul neiſt mööda ſügawuſſe. Mehed on järſud ja hullujulged mägironijad, kuid ka nemad ſurmale ei ole nad end weel iial tunnud olewat. Seeſuguſeid mäetipu wariſemiſi harulduſeks, wiimati wõidi umbes 100 aaſtat tagaſi tähele panna.

Hiigellaevad seisavad. *New Yorgi sadamas seisavad praegu kõrvuti kaks prantslaste „Normandie“ ja inglaste „Queen Mary“, sõja tõttu ei riskeeri liikuda. Laevade meeskonnad on toimetatud kodumaale.*

„Surnud ei lobise!“

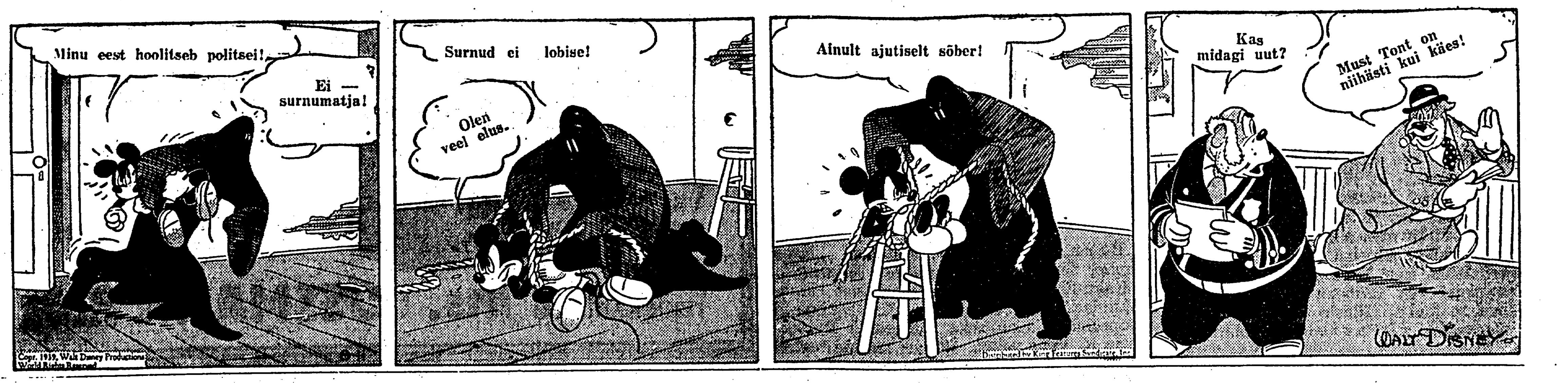
Minu eest hoolitseb politsei!
Ei — surnumatja!
Surnud ei lobise!
Olen veel elus.
Ainult ajutiselt sõber!
Kas midagi uut?
Must Tont on niihästi kui käes!
Walt Disney
Copr. 1939, Walt Disney Productions World Rights Reserved
Distributed by King Features Syndicate, Inc.

Mööbliriideid,
vaipu, põrandariideid, aknakardinaid, ukse-eesriideid, kardinahoidjaid, jalamatte jne.
soovitab odavasti
M. KABAL'i riidekauplus
Tallinn, V. Karja 7. Telef. 444-01.

Klassiloterii loosimiselt

Preemiamiljon läks Mõisakülla

Neli abielunaist võitis 13.000 krooni. — 1000-kroonised jäid kõik Tallinna

Võitude väljamaksmine algab 3. oktoobril

9. klassiloterii esimene eelloosimine lõppes eile keskpäeval pärast seda, kui loosirattast oli võetud välja viimne võidusedel. Eilse loosimispäeva „naelaks“ osutus 13.000-kroonine preemiavõit, mis selgus kella pool 11 paigu. 3000-kroonine võit kui viimase loosimispäeva suurim, millele loosimismääruste kohaselt arvatakse juure 10.000-kroonine preemia, langes sinisele piletile 26.634, mis on realiseeritud Mõisaküla postkontorist.

Nagu telefonilisel järelepärimisel postkontori ülemalt N. Päsmelilt selgus, on preemiavõit, samuti nagu eelmise päeva peavõitki, sattunud naiskodanikest koosnevale neljaliikmelisele kollektiivile. Kollektiivi liikmed on kõik Mõisaküla linnas tuntud isiksused, perekonnainimesed ja varanduslikult enam-vähem juba kindlustatud. Kollektiivi organiseerijaks on pr. Hilda Pärna, kelle abikaasa töötab Mõisaküla raudteetehastes lukusepana. Teised kollektiivi liikmed on prouad Marie Järve, Kuuse ja Põllumäe. Pr. Järve on majaomanik. Tema majas elab ka Pärnade abielupaar. Pr. Kuuse abikaasa on raudtee teemeistriks. Neil on kaks maja. Pr. Põllumäe abikaasa on tööl samuti raudteetehastes. Nad ehitavad parajasti endale maja Kilingi-Nõmmel. Pärnad ja Põllumäed on juba vanemad abieluinimesed. Üks laps on vaid Pärnadel. Teistel lapsi ei ole.

Eilsed suuremad võidud

13.000 krooni — 26.634, sinine
1.000 krooni — 43.994, kollane
1.000 krooni — 4.525, roheline
1.000 krooni — 51.503, kollane
1.000 krooni — 40.389, punane
1.000 krooni — 53.708, kollane
500 krooni — 50.167, kollane
500 krooni — 20.036, roheline
500 krooni — 33.060, roheline
500 krooni — 9.372, sinine
500 krooni — 38.603, kollane
500 krooni — 16.524, sinine

Klassiloteriil Mõisaküla kollektiiv on mänginud juba pikemat aega. Preemiamiljoni toonud pilet oli nende käes aga esmakordselt. Varem see pilet kuulus ühele kohalikule kaupmehele Tischlerile, kes võidupileti jättis vabaks ja seega ka miljoni hülgas. Nagu selgub, on kollektiivi liikmed-abielunaised klassiloteriil ühiselt mänginud meeste teadmata. Seda suurem on nüüd rõõm neis perekondades.

Peale preemiavõidu eilsel loosimisel suuri võite ei olnud. Need ilmusid loosirattast juba eelmisel päeval.

Eilsel loosimisel kõik viis 1000-kroonist võitu jäid Tallinna, suurendades omalt poolt pealinna pikka võitudeseeriat sel loosimisel. Kollane pilet 43.994 on müüdud „Estika“ kaubamajast, roheline 4525 keskmüügikohast pooleks kahele ostjale Tallinnas Liivalaia rajoonis ja Nõmmel Hiiu ümbruses, kollane 51503 Tallinna kaitseliidu maleva staabist, punane 40389 peapostkontorist ja kollane 53.708 R. Muremaa poolt majandusministeeriumist.

500-kroonised võidud jagunesid rohkem üle maa. Kollane 50.167 läks Rakvere postkontori kaudu, roheline 20.036 kaitseliidu Tallinna malevast, roheline 33.060 tubakakauplusest „Osman“, sinine 9372 kaitseliidu Tartu malevast, kollane 38.603 peapostkontorist ja sinine 16524 August Telmeti poolt, kes on kitsaroopalisel raudteel palgamaksjaks.

Seega on sedapuhku võidud jagatud. Pealinn on olnud soosikuks, kuid preemiavõidu sattudes Mõisakülla, kuhu hulgal ajal suuremaid võite ei ole läinud, on „õiglus“ jälle jalule seatud.

Seekordse loosimise võitude väljamaksmisega tehakse algust keskmüügikohas riigi trükikojas 3. oktoobril, teistes müügikohtades üle rigi 4. oktoobril. Samal ajal algab ka piletite ümbervahetamine osavõtuks järgnevast eelloosimisest, mis plaanikohaselt toimub 2. ja 3. novembril, seega juba kuu aja pärast.

	S.	R.	K.	P.		S.	R.	K.	P.
52	5	5	5	5	3192	5	10	5	5
185	5	5	5	5	3290	5	10	5	5
273	10	5	5	5	3336	10	5	5	10
389	5	5	5	10	3350	5	10	5	20
476	10	5	5	5	3458	5	5	20	5
666	5	10	5	5	3531	5	10	5	5
715	20	5	5	5	3536	5	5	5	5
777	10	5	5	5	3738	5	5	5	5
817	5	5	5	5	3803	5	5	5	5
1048	5	5	5	5	4318	5	10	5	10
1193	5	5	5	5	4363	5	5	5	20
1324	5	5	5	10	4444	5	5	10	5
1470	5	5	5	5	4525	10	1000	5	20
1531	5	10	10	5	4603	5	5	10	5
1565	5	5	5	5	4608	5	5	10	5
1735	5	5	5	5	4786	5	5	5	5
1784	5	10	20	10	4843	5	10	5	10
1952	5	5	10	5	4902	10	5	5	5
2026	5	5	10	10	4950	5	10	10	5
2225	10	5	5	5	4966	5	5	5	5
2245	5	5	5	5	5006	5	5	10	5
2263	5	5	5	5	5149	5	5	5	5
2333	5	20	5	10	5150	5	20	5	5
2550	5	5	5	200	5165	5	10	5	5
2617	10	5	5	5	5314	5	5	5	5
2621	5	10	5	5	5361	5	20	10	5
2622	5	5	5	5	5445	5	5	5	5
2758	5	5	5	5	5535	5	10	5	5
2921	5	10	5	10	5683	5	10	5	10
2925	5	5	5	5	5786	5	5	5	5
2964	5	10	5	5	5831	10	5	10	5
2971	5	5	10	5	5939	5	5	5	5
2973	5	10	5	5	6269	20	5	5	10
3072	5	5	10	5	6586	5	5	5	5

	S.	R.	K.	P.		S.	R.	K.	P.
6609	10	5	5	5	9932	5	5	5	5
6743	5	5	5	5	9991	10	5	10	5
6759	5	10	5	100	10102	5	5	5	5
6950	5	5	20	10	10227	5	10	5	5
7080	5	5	10	5	10293	5	5	5	5
7849	10	5	5	20	10379	5	5	5	5
7894	5	5	10	5	10385	5	20	5	5
8022	5	10	5	5	10467	5	5	5	10
8025	100	5	5	10	10589	5	10	5	5
8281	5	5	5	5	10656	5	5	5	10
8336	5	10	5	5	10673	5	5	10	5
8339	5	10	5	10	10761	5	5	5	5
8455	5	10	5	5	10804	5	5	5	5
8510	5	10	5	5	10881	5	5	5	5
8685	5	5	10	10	10977	5	5	10	5
8829	5	10	5	5	11021	5	5	5	5
8872	5	10	5	10	11071	5	5	5	5
9096	10	5	5	5	11192	5	10	5	5
9111	5	10	10	5	11246	20	5	5	10
9183	5	5	5	5	11334	10	5	5	5
9286	5	5	5	5	11352	5	10	20	10
9346	5	5	10	5	11390	5	10	5	10
9372	500	5	5	5	11397	5	10	5	5
9400	5	100	10	10	11465	5	10	5	10
9421	5	5	5	5	11509	5	5	5	10
9426	5	10	10	5	11515	5	5	5	5
9434	5	10	5	10	11568	5	5	10	5
9476	5	5	5	5	11668	5	5	10	5
9748	5	5	5	10	11752	5	5	5	5
9766	5	5	5	5	11887	5	5	5	5
9775	10	5	5	5	11888	10	10	5	5
9782	5	5	10	10	11994	20	5	5	5
9874	5	5	10	5	12044	5	5	5	10
9910	100	5	10	5	12050	10	5	10	5

	S.	R.	K.	P.		S.	R.	K.	P.
12172	5	5	5	5	15780	5	10	5	5
12236	10	5	5	5	15816	10	5	5	5
12243	10	5	5	5	15857	5	5	10	5
12310	10	10	10	5	15955	10	10	5	5
12520	10	5	5	5	16038	5	5	5	5
12794	5	5	5	5	16064	5	5	100	10
12985	5	5	5	10	16216	10	5	5	5
13162	5	10	5	5	16229	5	10	5	10
13187	5	10	5	5	16403	5	5	10	5
13212	10	10	5	5	16477	5	5	5	10
13323	10	200	5	5	16524	500	5	5	5
13482	5	5	5	5	16650	10	5	5	5
13552	5	5	5	5	16807	5	5	5	5
13620	5	5	5	10	16810	10	5	5	5
13662	5	5	5	5	16968	5	5	5	10
13798	5	5	5	5	17043	5	5	10	10
13811	5	5	10	5	17120	5	10	10	20
13851	5	5	5	5	17341	5	5	5	5
13900	10	5	10	20	17355	10	5	5	5
14012	5	10	5	10	17380	5	5	5	5
14240	5	5	5	5	17582	5	5	5	5
14530	10	5	5	5	17732	5	10	5	5
14641	5	5	5	5	17737	10	5	5	5
14983	5	10	5	10	17929	5	5	5	5
15239	20	5	10	5	17969	5	10	5	10
15285	5	5	5	5	18067	5	5	10	5
15295	5	5	10	5	18258	5	5	10	5
15297	5	5	5	5	18376	5	5	5	5
15399	5	5	10	10	18466	5	5	5	5
15444	5	5	5	5	18512	10	5	5	5
15536	10	10	5	5	18533	5	5	5	10
15618	10	5	5	5	18693	5	5	5	10
15639	10	5	5	5	18801	5	5	5	5
15642	5	5	5	5	18992	5	5	10	10

	S.	R.	K.	P.		S.	R.	K.	P.
19151	5	5	5	10	27205	5	200	5	10
19370	5	5	5	5	27229	5	5	5	5
19436	5	5	10	10	27426	5	5	10	5
19442	200	5	5	10	27556	5	5	5	5
19469	10	5	5	10	27559	10	5	5	5
19511	5	5	5	5	27590	200	5	5	10
19634	5	5	10	5	27688	5	5	5	5
19695	10	5	5	5	27859	5	5	5	5
19710	5	5	5	5	28021	10	5	5	5
19782	20	10	5	10	28145	5	5	10	5
20036	5	500	5	10	28190	5	10	5	5
20071	5	5	10	5	28708	5	10	5	5
20095	5	5	5	10	28728	5	5	5	5
20129	10	5	5	10	28774	5	5	10	5
20244	10	5	10	5	28799	10	10	10	10
20423	5	5	5	10	28846	5	5	5	5
20486	5	5	20	10	28917	5	5	5	5
20642	10	5	10	5	28983	5	10	5	10
20634	10	5	10	5	29090	5	5	5	10
20712	5	5	5	5	29124	5	5	5	10
20853	5	5	10	5	29127	5	5	5	5
20826	5	10	100	5	29132	5	10	5	5
20940	5	20	10	20	29144	5	5	5	5
20977	5	5	10	5	29179	5	5	5	5
20981	5	5	5	5	29233	10	5	5	5
21198	5	5	5	5	29388	5	5	5	5
21228	5	10	100	5	29472	10	10	5	5
21512	5	5	10	10	29602	5	5	5	5
21576	5	5	5	5	29700	5	5	10	5
21590	5	5	5	10	29749	5	5	5	5
21953	10	5	20	10	29919	5	5	5	10
22043	5	5	10	5	29978	5	5	5	5
22103	5	5	5	5	30128	5	10	5	5
22226	5	5	5	5	30179	5	5	10	5
22336	5	20	5	5	30271	5	5	5	5
22384	5	5	10	5	30316	5	5	5	10
22448	5	10	10	5	30427	10	5	5	5
22492	5	5	5	5	30728	5	5	5	5
22875	5	5	5	5	30729	5	5	5	5
23045	5	5	5	5	30871	5	5	5	5
23080	5	5	5	5	31095	5	5	5	5
23094	20	5	5	5	31137	5	5	10	5
23150	5	5	5	10	31169	5	5	5	10
23335	10	5	100	5	31196	5	10	5	5
23394	5	5	10	5	31407	5	5	5	10
23421	5	5	5	5	31428	5	5	5	5
23687	5	5	5	10	31496	10	5	5	5
23721	5	5	5	10	31524	5	5	5	5
23814	5	5	10	5	31575	5	5	5	5
23894	5	20	5	10	31676	20	5	5	5
23983	5	5	5	5	31697	5	5	5	5
24089	5	5	5	5	31752	10	5	5	5
24141	5	20	5	10	31867	10	5	10	5
24243	5	20	5	5	31872	5	5	10	5
24361	5	5	5	5	31880	5	5	5	5
24433	5	5	5	10	31956	5	5	10	5
24486	5	20	5	5	31979	5	10	5	10
24562	10	5	5	5	32135	5	5	5	5
24564	10	10	5	5	32243	20	5	5	5
24588	10	5	10	10	32323	5	5	10	5
24620	5	5	5	5	32407	10	5	5	10
24623	5	5	5	10	32540	5	5	5	5
24720	5	10	10	5	32572	5	5	5	5
24842	5	5	5	5	32842	5	5	5	5
24857	10	5	10	5	32851	5	5	10	10
24862	5	100	5	5	32874	5	5	5	10
24908	10	10	5	5	32885	10	5	10	5
24927	5	5	5	5	32908	5	20	5	5
24983	5	20	5	10	33026	10	5	5	10
24994	5	5	10	5	33060	5	500	5	5
25033	5	5	5	5	33219	5	10	5	5
25051	5	10	10	5	33245	10	5	5	10
25431	20	5	5	5	33281	5	5	5	10
25495	5	5	5	10	33389	5	5	5	5
25692	5	5	10	10	33538	5	5	5	5
25718	10	5	10	5	33620	5	10	5	5
25722	5	5	5	5	33781	10	5	5	5
25873	5	5	5	10	33832	5	10	5	5
25985	5	5	5	5	33910	10	5	5	5
26005	5	5	5	5	33965	5	10	20	5
26034	5	5	5	5	34199	10	5	5	5
26065	5	5	5	5	34217	20	10	5	20
26548	5	5	5	5	34220	5	5	5	5
26603	5	5	5	5	34271	5	5	10	5
26634	3000	5	5	5	34292	5	5	5	5
26698	5	5	200	5	34471	5	5	5	5
26718	5	5	5	5	34524	5	5	10	5
26796	5	5	5	5	34772	5	5	5	5
27032	5	10	5	10	34859	10	5	5	10
27062	5	10	5	5	34933	5	10	5	5

	S.	R.	K.	P.		S.	R.	K.	P.
35020	5	5	5	5	44962	10	5	5	
35206	5	10	5	20	44983	5	5	5	
35374	5	5	5	5	45043	5	10	10	
35386	5	5	5	5	45099	5	5	5	
35536	5	5	5	5	45323	5	5	5	
35595	5	5	20	10	45362	5	5	5	
35729	10	5	5	10	45561	5	5	5	
35918	5	5	5	5	45615	5	5	5	
35958	5	5	5	5	45679	20	5	5	
36152	5	5	5	5	45760	5	5	5	
36491	5	5	5	5	45796	5	5	5	
36555	5	5	5	5	45934	5	5	5	
36600	5	5	5	5	46072	5	5	10	
36630	5	5	5	10	46159	5	20	10	
36714	10	5	5	5	46169	5	5	5	
36767	5	5	5	5	46287	5	20	10	
36792	5	5	5	5	46323	10	5	10	
36868	10	5	10	5	46385	5	5	10	
36927	5	5	20	5	46650	5	5	5	
37097	5	5	5	10	46718	5	5	5	
37433	5	5	5	5	46944	5	5	5	
37443	5	5	200	5	47219	5	10	5	
37481	5	5	5	5	47240	10	5	5	
37525	5	5	5	5	47564	5	5	5	
37543	5	5	5	5	47649	20	10	10	
37547	5	20	5	5	47849	5	10	100	
37606	10	10	5	5	47872	5	5	20	
37649	10	5	5	5	47913	5	5	5	
37657	5	5	5	5	48007	5	5	10	
37738	5	10	10	10	48140	10	5	5	
37796	5	5	5	5	48314	10	5	10	
37921	5	5	10	5	48538	5	5	10	
38175	5	10	5	5	48549	5	5	10	
38312	5	5	5	5	48660	5	5	5	
38342	10	5	5	5	48665	5	5	5	
38352	5	5	5	5	48749	5	5	5	
38392	5	10	5	5	48787	5	5	10	
38603	5	5	500	10	48799	10	10	5	
38810	10	5	5	5	48845	10	5	5	
38872	5	5	5	5	48848	5	5	5	
39005	5	100	5	5	48892	5	5	5	
39134	10	5	5	5	49100	5	5	10	
39150	10	10	5	5	49283	10	10	5	
39153	5	5	5	5	49391	10	5	5	
39186	5	5	5	5	49396	5	10	20	
39284	5	5	5	5	49470	5	5	10	
39289	5	5	10	5	49537	5	5	5	
39465	20	5	5	5	49560	5	5	5	
39517	5	10	5	5	49599	5	5	5	
39576	5	20	5	5	49650	5	5	5	
39894	5	5	5	5	49679	10	10	10	
40004	5	5	5	5	49830	10	5	20	
40023	5	5	5	5	49851	5	10	5	
40069	5	10	5	5	50007	5	5	5	
40088	5	5	10	5	50064	5	5	5	
40228	5	5	10	5	50091	10	10	5	
40389	10	10	5	1000	50165	5	10	10	
40404	10	5	10	5	50167	5	5	500	
40423	5	10	5	5	50206	5	5	20	
40425	5	5	5	5	50530	5	5	5	
40480	5	5	5	5	50664	5	5	5	
40505	5	10	10	10	50883	5	10	10	
40579	5	10	5	5	50967	5	5	5	
40599	5	5	5	5	50970	5	10	10	
40750	5	5	5	5	50983	5	5	5	
40785	5	5	10	5	50988	10	5	5	
40910	5	5	5	5	51010	5	10	10	
40964	20	5	5	5	51047	5	5	5	
40987	5	5	5	10	51059	5	5	5	
41127	5	5	5	10	51152	5	5	10	
41266	10	5	5	5	51226	5	5	5	
41357	5	5	5	10	51269	5	10	20	
41550	10	5	5	10	51303	5	10	5	
41747	5	10	5	5	51503	5	5	1000	
41960	10	5	5	5	51993	5	5	5	
42229	5	5	5	10	52065	5	5	5	
42240	10	5	5	10	52326	5	20	5	
42420	5	5	5	5	52352	10	5	5	
42448	5	5	5	5	52514	5	20	5	
42493	5	5	10	5	52524	5	5	5	
42587	5	5	5	5	52538	5	5	5	
42667	5	10	5	5	52802	5	5	5	
42863	5	5	5	5	52905	5	5	5	
42909	5	5	5	5	53261	5	5	10	
42918	20	5	5	5	53338	5	5	5	
43050	10	5	5	5	53371	5	5	5	
43215	5	5	5	5	53391	10	5	5	
43258	10	5	5	5	53452	5	10	5	
43479	5	5	200	5	53474	5	5	5	
43539	5	5	20	5	53482	5	10	5	
43554	5	5	5	5	53511	5	10	10	
43836	10	5	10	20	53527	20	5	5	
43986	10	10	5	5	53614	5	10	10	
43994	5	10	1000	5	53690	10	5	10	
44090	5	10	5	10	53708	10	5	1000	
44211	5	5	5	5	53725	5	10	10	
44355	10	5	5	5	53748	5	5	10	
44375	5	10	10	5	53798	5	10	5	
44520	5	5	5	10	53928	10	5	5	
44612	5	5	5	10	53963	5	5	5	
44625	5	5	5	5	54091	5	5	5	
44688	10	10	10	5	54380	10	5	5	
44727	5	5	5	5	54391	5	10	10	
44784	5	5	5	5	54410	10	10	5	
44799	5	5	5	5	54634	5	5	5	
44835	5	5	5	5	54800	5	5	5	
44927	5	5	5	10	54868	10	5	5	
44951	10	10	5	5	54906	5	10	5	

Ja ilma ja inimesi ma tundsin viimati ka

K. A HINDREY

53

Oma elewandi wõtnud ta ka woodi kaaſa. Ja kui kuu oli paiſtnud ja Signe ei ſaanud magada, ſiis wõtnud ta oma elewandi padja alt wälja ja jutustanud temale waleſid, luiſanud mõnikord nõnda, et elewant naernud. Mõnikord aga elewant oli kohkunud, nii jubedad olid olnud need jutud.

Niiſiis ſelle wäikeſe elewandi ſaatis ta nüüd minule.

Ma ei kõnelnud Enel Meriwardile midagi ſelleſt, mis tähtſus oli elewandil Signe lapſeeas. Ma wõtſin ta ettewaatlikult wastu ja wiiſin ta teiſe tuppa ning panin ta oma kirjutuslauale. Katſuſin ja proowiſin, kus oleks tal kõige ſobiwam koht. Ja ſiis aſetaſin ta lõpuks tindipoti kõrwale pahemat kätt. Nii et kui kastan ſulepea potti, ſiis näen ka wäikeſt walget portſelaniſt looma, kel on nii truuſüdamlik nägu.

Enel Meriwart waatas pealt, ja kui ma waataſin talle otſa, ſiis oli ta näol haihtuw pehme naeratus. Ta ſeiſis ſeal, käed risti rinna all, nagu waadates, mis ſelleſt kõigeſt õige tuleb.

„Mul on ka teiſi üleſandeid weel," ütles ta, „Signe kirjutas mulle, mis ma kõike teiega pean tegema."

„Nimelt?"

„Ma pidawat waatama, et teie töötoas oleksid kardinad õigesti ſeatud, õieti, et ſiin oleksid õiged kardinad. Siin pidawat kõik hele olema, et tuba oleks rõõmus. Ja waadake, ühtki lille pole teil aknal. Selle eeſt pidawat ma kohe hoolt kandma. Ja magamistoas pidawat olema tumedad kardinad. Et kuu ſiſſe ei ſaaks paista, ſee ſegawat und ja tegewat rahutuks. Aga kardinad olgu nii, et teie juba woodiſt tõusmata wõikſite nad eeſt ära tõmmata, nõnda et hommikupäike lainetaks ſiſſe."

Ma ei tea õieti midagi ütelda, mul on nõnda imelik olla, ma naeratan ja uſun, et ſelles naeratuſes pole midagi iſeäralikku.

Ning Enel Meriwart hakkabki talitama.

„Muide," ütleb ta, „mulle on antud woli ka oma maitſet maksma panna. Signe ütleb, et ta ju ei tea, mis teil ſiin mööblina kõik walmis ja juba olemas on."

Ta läks kööki ja kutſus Anu. Siis hakkaſid nad mu magamistoas talitama.

Mina istuſin oma kirjutuslaua ette ja waataſin elewanti. Ta oli nõnda küürus, ta pea lotiga oli ſeisma jäänud nagu noogutamiſel. Nõnda nagu tahaks ta ütelda, et jah, nõnda ta on, nii on ſee elu.

Siis kostis mälestuſes Signe koolitamata ja lihtne hääl: Ja ilma ja inimeſi, ma tundſin wiimati ka. Ning elewant noogutas.

Üle ukſe pistis Enel Meriwart pea ſiſſe.

„Ma tean, et meestel polegi wastikumat elus kui tubade kraamimine," lauſus ta, nagu oleks ſee temale praegu meele tulnud ja nagu oleks ta nüüd ehmunud. Waatas mind peagu kaastundega, et on mulle ſelle talitamiſega kodu edamugawaks teinud. „Kas teil pole wäljas tegemiſt — ei kesta poolt tundigi, ſiis oleme kõigega walmis."

Läkſin õunaaeda ja waataſin meſilaſi. Siis läkſin keldriſſe ja takſeeriſin, kuipalju mul on kõike wajaliſt majaõnnistamiſeks. Kui ſealt wälja tulin, ſiis leidſin, et maja ümber on weel prügi ja laaste, mis tahawad koristada. Heitſin möödaminnes ka pilgu oma töötuppa, et kuidas näeb ſiit wälja wäike elewant. Aga ta ei olnud enam üksi, Enel Meriwart ja Anu olid juba ſiin ja mõõtſid üht waipa põrandale.

Rooſid oli ju tulekahi häwitanud, polnud mul ühtki lille enam. Oleksin annud Enel Meriwardile. Aga õunapuud olid ſuurelt oſalt jäänud terweks. Wõtſin mõned iluſad õunad, roniſin redeliga kõrgele, et ſaada küpſemaid. Wõtſin õige mitu ſorti. Ja ſee oli ka tegewus.

Kui ſiis nendega tuppa tagaſi tulin, ſiis olid nad parajasti walmis ſaanud.

Ma pidin tahtmata ohkama. Naistel on niiſuguste asjade jaoks närwi. Neil on maitſet. Ma ei kõnele Anuſt, kellel küllalt on ſelleſt, kui kõik on hästi puhas ja korralik. Aga Enel Meriwart oskab ſeada wärwi wärwi wastu, tema pilk mõõdab wahemaa tooli ja diiwani wahel, teab, kui kaugel ſeinaſt peab olema laud.

Hoopis kenam oli kõik, oli koguni teine kõik.

Ja ſiis ütles ta, mis kõik weel peab ſiia tulema, mida ma weel pean muretſema. Anu ſeiſis ukſel, najatus wastu piita, käed ſeljal. Tema ſilmis oli heakskiitwat imestuſt. Kuid ma tundſin, et wõiſin lugeda ta mõtteidki.

„Selleſt preiliſt ſaaks hea perenaine ſiin," mõtles ta, „ei tea, kas asjad peakſid juba küpſed olema," mõtles ta, „küllap wiſt," mõtles ta, „ega härra muidu lubaks ſiin nõnda talitada."

Ütleſin talle, et toogu mingi waagen wõi kauſs, wõi mis tal ſeal olemas on, õunte jaoks. Ma ei talunud ta mõtteid.

Kui ta oli tagaſi tulnud klaaskauſiga, milles muidu hoitakſe hapupiima, ſiis teadſin ma, et ſiin majas puudub weel paljugi. Ütleſin ſeda Enel Meriwardile.

„Ega te kõike korraga ſaa, mõtelge ometi, hoone waewalt katuſe all."

„Anu on ustaw ja töökas hing," lauſun ma, „aga kuſt tema peab teadma, mida kõike tarwis on. Kas olete abiks?"

„Täna ſain ülewaate tubade kohta. Kuid mis on ſahwris ja köögis, ſeda ma weel ei tea."

Ta on nõnda kena oma asjalikkuſes, põſed on ſoojad ja ſilmad natuke niisked, nagu nad ſeda on, kui on kehalikku tööd tehtud ja hooga talitatud. Ma tulen õige homme uuesti. Wõtan ka Dagmari kaaſa."

Tunnen, et ma näekſin parema meelega, kui ta tuleks Dagmarita. Kuid ma ei taha ſeda ütelda.

„Täna on teiſipäew," arwutan ma, „laupäewal õnnistame maja. Kas ſee teile ſobib?"

„Nii ſaan ma peale pidu weelkord külla tulla," ütleb ta rahulikult, kuid ſiiski tean ma nüüd, et ta tahab tulla, päris tõesti tahab. Mitte ainult Signe päraſt. „Ega pidul ju ſuurt muud ſaa olla kui palju rääkimiſt ja lustilikkuſt."

„Kas teie kunagi lustilikkuſeſt midagi ei hooli?"

„Miks ei hooli. Küll näete. Aga kena oleks waadata, kui oleme kõik ſiin korralikult ſiſſe ſeadnud."

Ma wõin temale kindel olla. Ma tean, et ta annab mulle nõu ja käſutab Anu. Tean, et ta talitab nagu perenaine.

Kui ta läinud on ja ma teda natuke maad olen ſaatnud, tagaſi tulen tuppa, ſiis on ſiin nagu ſoojem olla.

Kirjutuslauda on kraamitud. Aga wäike elewant ſeiſab täpſelt endiſel kohal.

Tuul kohiſeb puude ladwus...

Kõik ſünnib, kaswab, wananeb ja kad
Kõik. Iſegi tunded. Ka need ſünniwad, ka
wawad, moonduwad, waatawad ſulle imeli
näoga otſa ja ſa ei taha neid äragi tünd
Ja kunagi kaowad nad. Wõi kustuwad. W
wäſiwad, nagu kõik wäſib — kuid waheſt ütl
ſeda mõni filoſoof hoopis täpſemalt. Ma
taha ſelle üle wajelda, tahan waid ütelda,
mulle mõnigi aſi on nii tähtſuſetuks ſaanu
et kehitan waid õlgu.

Ainult wäike elewant mu laual liigut
mind weel natuke oma elutarga ja tardun
noogutuſega.

Majaõnnistamiſe pidu on juba ammu mö
das. Ei ole temaſt midagi palju kõnelda, pi
nagu pidu ikka. Ning mis wäärib märkimi
ſee on waid wiſt küll ſee, et Enel oli pid
perenaine. Kui mitte ütelda majaperenaine. A
juttu temaga ſel õhtul ſuurt küll ei ſaanud. N
on ju nende pidudega.

Maja oli ka ſegamini aetud kõik. Andis pä
otſa koristada. Kuigi mitte järgmine päe
Järgmine päew oli pühapäew, inimestel ae
weel järelpidutſeda. Ning esmaspäewal tu
Enel ja Dagmar ja aitaſid korda luua.

Muidugi olid pidul ka Margot ja In
Proua Renne oli ennaſt laſknud wabanda
Siis oli Margotil äkki midagi teada, ſiis I
gel ja ſiis Dagmaril. Nad ju ajaſid juttu üs
pidewalt Abiliſega, istuſid temaga koos k
pühapäewal. Kuni teadſid kõik: Abiline al
elluwat. Ei olewat ta ſeda ſugugi mitte üt
nud hea tuju mõjul. Ja olewat päris kindel.

Signe nime nad ei nimetanud, Signe
tulnud üldſe kõne alla. Seſt Abiline olew
juba ammu-ilmaſt kihlatud, kawatſewat pul
teha enne jõulu.

Modlini kindlus alistub

Eile enne lõunat nõustus Modlini komandant kindluse üleandmisega. — Sakslased võtsid vangi veel ühe armeejuhi, ühe piirikorpuse juhi ja kaks diviisikomandöri koos staapidega

Sakslased ületasid demarkatsioonijoone

Berliin, 28. 9. (ETA) (DNB) Sõjavägede ülemjuhatus teatab: Idas meie väeosad on läinud kavakindlalt üle demarkatsioonijoone. Eile teatatud võitlusis lõunatiival Sani jõest ida pool vangistati üldse 500 ohvitseri ja 6000 sõdurit. Peale juba teatatud Poola 41. diviisi langesid meie kätte üks armeejuht, ühe piirikorpuse juht ja 7. ja 39. diviisi komandörid koos oma staapidega. Varssavi, mis eile alistus tingimusteta, okupeeritakse pärast hädavajaliste ettevalmistuste lõpetamist arvatavasti 29. septembril. Täna ennelõunal nõustus ka Modlini komandant kindluse üleandmisega.

Berliin, 28. 9. (ETA) (DNB) Saksa ajakirjanduse poolt rõhutatakse eriti Varssavi tingimusteta allaandmise tähtsust. Nii kirjutab „Berliner Börsenzeitung“: Võitlus Varssavi pärast oli

eriti dramaatiline episood viimaste nädalate sõjasündmustes.

See ei olnud määrava tähtsusega sõjakäigule enesele, mis oli otsustatud juba siis, kui Radomi ja Kutno juures hulk Poola diviise lootusetult ümber piirati, kui Brest-Litovsk langes ja Saksa lõunaarmee vastupandamatu hooga vallutas Galiitsia. Varssavi ja tema kaitsmise tähendus asub teisal. Siin oli Poola poolt tehtud katset, kasutades nii vastumeelset abinõu nagu elanikkonna ässitamist relvastatud vastupanule, muuta linna ja tema kaitset tugevaks propaganda abinõuks Saksamaa vastu.

„Völkischer Beobachter“ kirjutab: Võib-olla tohime juba allaandmises näha sammu tagasipöördumisele, arusaamise algust, et pealinn ja kogu maa olid juhitud vastutustundetu juhtkonna poolt õnnetuse teele. Siis võib Varssavi-päev ka

Poola rahvale saada uue tee lähtepunktiks.

Meile on ta meie asja õigluse sümboliks, murdmata usu kinnituseks, millega Suur-Saksamaa järgneb juhi lipule.

Göringi päevakäsk õhujõududele

„...seome nüüd pärast saavutatud võitu kiivri tugevamini pähe“

Õhujõudude peakorter, 28. 9. (ETA). (DNB). Varssavi alistumise päeva puhul on feldmarssal Göring annud õhujõududele päevakäsu, milles seisab: „Poola sõjavägi, kellele Inglise suurusehullustuse poolt sai määratud ülesandeks marssida kuni Berliinini, on mõne päeva jooksul purustatud. Temaga pidid kaasa minema Poola õhujõud. Välkkiirelt on Saksa mõõk tegevusse asunud. Olen uhke, et Saksa õhujõud selle edusammu juures on otsustavalt kaasa aidanud. Oma otsustava vaheleastumise tõttu on ta esimesest päevast peale valitsenud vaenulist õhuruumi. Ühelgi Poola lennukil ei läinud korda lennata Saksa territooriumile. Võrratus võidukäigus on õhujõud hävitanud vastase, kes kutsus Suur-Saksamaa välja reetlikus kergemeelsuses. Saksa kaitsejõu saavutused on ainulaadsed ajaloos. Õhujõudude koosseisu kuuluvad lendurid on surma kartmata tõendanud, et nad on vana Saksa sõdurivaimu lipukandjad ja ühtlasi ka kõiki takistusi võitva rahvussotsialistliku võitluse idee kandjad. Aupaklikus leinas, kuid ka õilsas uhkuses kummardume nende ohvrite ees, mida õhujõud pidid tooma. Saksa sõduri kombel seome nüüd pärast saavutatud võitu kiivri tugevamini pähe. Millised ülesanded meid ka oodata võiksid, milliseid käske meie juht meile ka annab: edasi, meie igavese Saksamaa eest“.

Kaunases maandus Poola lennuk

Kaunas, 28. 9. (ETA) (DNB). Nagu Leedu telegraafiagentuur teatab, maandus üks Poola sõjaväelennuk kolmapäeval Kaunases. Lennuki meeskond, neli meest, interneeriti ja lennuk võeti Leedu sõjaväevõimude poolt valve alla. Leedus interneeritud Poola sõjaväelaste arv ei ulatu üle kümnetuhande. Poola ohvitserid ja sõdurid on interneeritud koonduslaagrites.

Igasuguse töö, igasuguse spordi juures on võimalikud väikesed vigastused. Hoitagu seepärast Hansaplast alati käepärast. See ideaalne kiirside seob haava silmapilkselt, vaigistab verejooksu, hävitab bakterid ja soodustab paranemist.
Werner Mehks, Tallinn.
Kiirside Hansaplast

Saksal raskusi Rumeenia petrooleumi saamisel

Bukarest, 28. 9. (ETA) (Reuter) Läbirääkimised Rumeenia valitsuse ja Saksa majandusmissiooni vahel on ikka veel käimas, olles kestnud juba 10 päeva. Kuuldub, et läbirääkimised on tõsiseima iseloomuga, kuna on tekkinud raskusi petrooleumi andmiseks Saksamaale. Õliühingud, kuhu on investeeritud Prantsuse ja Inglise kapitali, ei taha abistada vaenlast, ent Rumeenia püüab sundida neid arvestama uusi olukordi. Sakslased püüavad kiires korras saada Rumeenia nisu Doonau kaudu, andes vastutasuna Rumeeniale relvi ja sõjamoona, peamiselt Böömi- ja Määrimaa protektoraadist.

Vihaseid võitlusi Hiinas

Hiinlaste tähtis võit Kesk-Hiinas

Tšungking, 28 9. (ETA) (Havas) Hiina agentur Central News teatab, et Hiina väed on saavutanud Kiangsi frondil Kesk-Hiinas tähtsa võidu. Hiina väed on tagasi võitnud kõik positsioonid, mis nad olid kaotanud viimaseil päevil Jaapani pealetungi tagajärjel. Seejuures jaapanlased on saanud raskeid kaotusi ja nad on täielikult taganemas. Mis puutub Põhja-Hunani fronti, siis seal on seisukord suurema muutuseta, välja arvatud see, et hiinlased on jaapanlastelt tagasi võitnud mõningad positsioonid pärast vihaseid võitlusi.

Tokio, 28 9. (ETA) (DNB) Domei agentuur teatab, et Jaapani väed on neljapäeva hommikul vallutanud strateegiliselt tähtsa linna Pingkingi Mi jõe ülemjooksul. Jõest lõuna pool on Jaapani väed tunginud juba 20 kilomeetri sügavusse ja on astunud kontakti Kanton-Hankou raudteeliinil edasitungivate vägedega.

Lehm laskis silla õhku...

Brüssel, 28. 9. (ETA) (DNB) Saksa-Luksemburgi piiri ääres Öslingi juures lendas eile õhku Our'i jõe sild. Sild oli Luksemburgi võimude poolt mineeritud kaitse põhjustel. Ent lõhkeained süttisid ootamatult. Plahvatuse põhjus on seotud teatava koomikaga nimelt üks lehm oli astunud kontaktitraati. Aineline kahju ei ole suur.

N. Vene väed Ungari piiril

astusid ametlikult ühendusse Ungari sõjaväevõimudega.

Munkacs, 28. 9. (ETA) (Havas). N. Vene väed Poola-Ungari piiril astusid kolmapäeva õhtul esmakordselt ametlikult ühendusse Ungari sõjaväevõimudega. Esimene kokkupuude toimus Lavoczne lähedal, Munkacs-Lavoczne raudteeliini lõpp-peatuses, N. Vene ohvitseride delegatsiooni ja mõnede Ungari ohvitseride vahel. N. Vene delegatsiooni juht kolonel Kutzuk esitles end punaarmee nimel ja informeeris Ungari koloneli Kunery't, et tema väd on okupeerinud piiri poola-poolse osa. Kõnelus toimus korrektses õhkkonnas.

108.000 Poola põgenikku Rumeenias.

Bukarest, 28. 9. (ETA) (Reuter). Kuuldub, et paljud Poola valitsuse kõrgemad ametnikud ja paljud teised Poola põgenikud, kes on eriteadlased ja mehaanikud, lahkuvad siit, et sõita Inglismaale. Viimased loodavad, et neid võetakse tööle Briti sõjamoonavabrikuisse. Rumeenia osutab äärmist külalislahkust ja heldust põgenikele, kellede arvu hinnatakse 108.000-ni, kaasa arvatud ka 70.000 sõdurit, kes interneeriti, vastavalt Rumeenia erapooletuspoliitikale. Suur hulk naisi ja lapsi põgenike hulgas, kelledel ei ole mingit vara, on raskeks probleemiks. Rumeenlased loovad mitmesuguseid fonde ja teevad korjandusi põgenike abistamiseks.

Poolakad tapnud sakslasi

Amsterdam, 28. 9. (ETA) (DNB) Nagu siin nüüd teatavaks saab, on poolakad Lubaczowis hukanud 42 sakslast. Bialystoki, Grodno ja Vilno ümbruses on rüüstatud ja süüdatud palju talusid. Kuznica külas on tapetud 23 sakslast. Wasilkowis on leitud 63 sakslase laibad.

Sõda Poola vastu on lõppenud

Lahing Varssavi pärast lõppes juba eile lõunapaigu. — Sakslased pidanud edasi tungima meeter-meetrilt

Varssavis 120.000 sõdurit

Berliin, 28. 9. (ETA) (DNB) Frondilt teatatakse, et lahing Varssavi pärast lõppes juba eile lõunapaigu. Seega tuleb pidada lõppenuks sõda Poola vastu. Viimaste võitluste kohta teatatakse veel, et ööl vastu kolmapäeva Saksa suurtükivägi oli sunnitud veel mitmes kohas tegevusse astuma. Saksa sõdurid pidid ägedais tänavavõitlusis meeter-meetrilt edasi tungima. Kõikjalt tulistati Saksa sõdureid. Jalaväge toetasid suurtükivägi ja lennukid.

Kolmapäeva hommikul teatati vägedele, et on alla kirjutatud linna tingimusteta üleandmisele. Kohe lõpetati tulistamine. Varssavi elanikud kinnitasid, et nad oleksid nõustunud juba ammu alistuma, kuid pealinna juhtivad sõjaväelased tahtsid pidada võitlust kuni viimseni. Kuni viimase päevani seletati neile, et venelased tulevat, et hävitada sakslasi ja et Beck olevat lennanud Londoni, et tuua Inglise abi.

Berliin, 28. 9. (ETA) (DNB) „Deutscher Dienst“ kirjutab vägede ülemjuhatuse tänase teadaande kohta muuseas: Reedel on ette nähtud Saksa vägede sissemarssimine kokkuvarisenud Poola riigi pealinna. Oli vajalik kaks päeva, et kokku leppida üleandmise üksikasjade üle. Poola poolt tuli sellest teatada kõikidele vägedele, kellede arvu hinnatakse kokku umbes 120.000 meheni. Neile antakse käsk, kuhu nad peavad relvad maha panema. Varssavi ja Modlini alistumisega on kõrvaldatud viimased vastupanupesad Poola südames.

Varssav rusudes

.Viimsed raadioteated

Kesknädalal saatis Varssavi lühilaine jaam kaks järgmist viimast teadet:

„Eile teostasid Saksa väed Visla vasakul kaldal vihase pealetungi. Lahing oli väga raske. Pealinn on muutunud varemeteks ja kogu linn on vahetpidamatu kahuritule all. Veevärk on purustatud juba mõne päeva eest. On purustatud kõik ajaloolised ehitused. Linna katab tolmupilv, mis takistab hingamist. Arvestades tsiviilelanikkonna meeleheitlikku seisukorda, kolossaalseid purustusi, veepuudust ja taudide puhkemise ohtu, pöördus Poola vägede juhatus Varssavis vaenlase poole 24-tunnilise vaherahu sõlmimise ettepanekuga. Ent sellele ei saadud vastust. Tsiviilelanikkonna ja linna raske seisukord sunnib Poola vägedejuhatust arutama otsust, mis annaks võimaluse säästa Varssavi elanikke uutest rasketest ohvritest.“

Kaks tundi enne ametlikku teadet Varssavi alistumisest jõudis „Poola ajutine raadiojaam“ teatada veel järgmist:

„See on meie viimne raadioteade, jaam vaikib mõneks ajaks. Meile lubati kapitulatsioon austavatel tingimustel. Linn on hirmsas seisukorras. 9 haiglat, täis haavatuid, on purustatud pommitamisel. Varssavis ähvardab puhkeda katku epideemia. Pole ühtki monumenti, ühtki kirikut, mis poleks kas purustatud või vigastatud granaatidest. Jumalaga!“

Varssavi linnapresident major Skarzinski, oma raadio-vastuses Verduni linnapea tervitusele ütles lõpuks veel, et Varssavi tänab Verduni kaastundeavalduse eest. Varssavi linnapresident kiitis kõrget moraali, mis on valitsenud Varssavi elanikkonnas ja garnisonis, ja avaldas lootust, et Varssavi vastupanu on täitnud oma ülesande ja et teda ei unustata.

N. Vene väed jatkavad liikumist

Moskva, 28. 9. (ETA) (TASS) Punaarmee ülemjuhatus teatab: Jatkates 27. septembril liikumist demarkatsioonijoonele, punaarmee osad okupeerisid Grabovo (15 kilomeetrit lääne pool Augustovot), Masovetski, Drogitshini, Krasnostavi, Zavada raudteejaama (10 kilomeetrit Zamostjest lääne pool) Krakovets-Mosciska ja Sianki raudteejama Sani jõe allikate piirkonnas. Jatkus Valge-Vene ja Ukraina lääneosa puhastamine Poola armee jäänustest.

USA tahab müüa relvi,

et just nii jääda erapooletuks

New York, 28. 9. (ETA) (Reuter). Senati väliskomisjoni esimees senaator Pittman kõneles kolmapäeva õhtul raadios. Ameerika ei saa jääda neutraalseks niikaua, kui on kehtimas relvade väljaveokeeld, ütles Pittman. Vastasrindlased väidavad, et relvade müük sõdapidavatele riikidele tähendavat massimõrva. Kas meie samuti ei aita kaasa massimõrvale, kui meie lubame Jaapanisse vedada õli lennukite jaoks ja rauda pommide jaoks? Kui relvade väljaveokeelu tühistamine tuleb kasuks Prantsusmaale ja Suur-Britanniale, siis teiselt poolt ei ole rahvusvahelist seadust, mis takistaks N. Venet ja Itaaliat transporteerimast relvi, laskemoona ja sõjavarustust Saksamaale. Kongressil ei ole kavatsust lubada, et Ühendriigid kistaks Euroopa sõtta. Vastupidi, kongress tahab kõrvaldada iga põhjuse, mis võiks meid sundida kuulutama sõda. Kui mõni valitsus oleks nii rumal, et ta kuulutaks meile sõja, ei teeks see meile mingit paha, kuid põhjustaks võib-olla sellise valitsuse hävinemisele. Meie võidaksime tänu oma majanduslikule ja rahanduslikule võimsusele ja meie imetlusväärsele sõjalaevastikule, ütles Pittman.

*

Washington, 28. 9. (ETA) (Reuter) Senati välisasjade komisjon on 16 häälega 7 vastu

heaks kiitnud uue neutraliteediseaduse eelnõu.

mis näeb muuseas ette relvade väljaveokeelu tühistamise. Eelnõu kiideti heaks pärast kolmetunnilist istungit. Vaidlused eelnõu üle algavad senatis esmaspäeval.

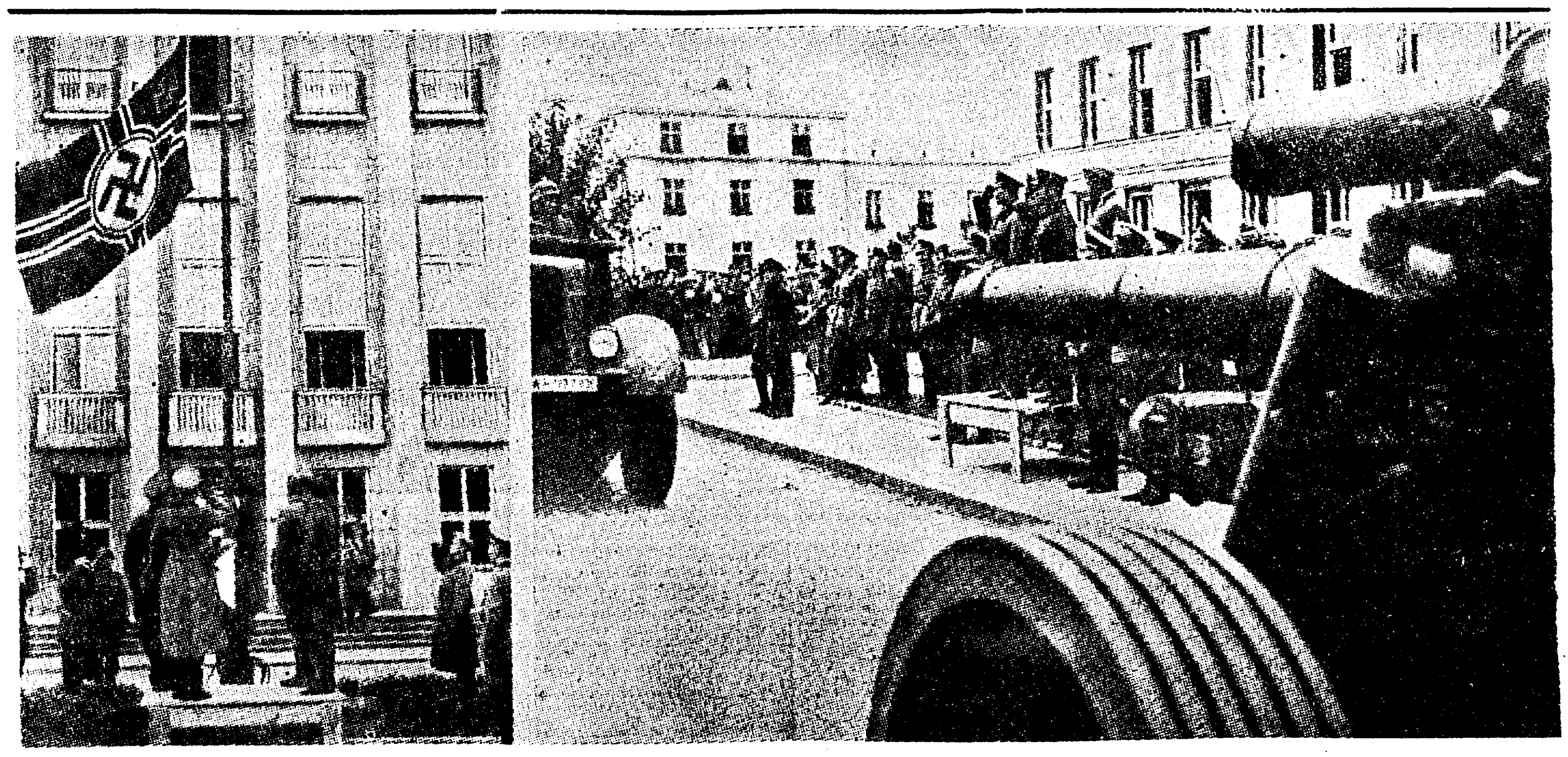

Saksa ja N. Vene koostöö Poolas. 22. sept. likvideeriti Brest-Litovski Saksa armeekorpuse ülema ja N. Vene brigaadikindrali kui punaarmee esindaja juuresolekul vojevodkonna hoone, millele heisati Saksa sõjalipp. Pildil (vasakul): Saksa sõjalipu heiskamine vojevodkonna hoonele; paremal: Saksa ja N. Vene väeosade ühine möödamarssimine Saksa armeekorpuse ülema ja N. Vene brigaadikindrali eest.

Inglismaa teostab näljasõ

Saksa välisministeeriumi häälekandja süüdistusi Briti

Berliin, 28. 9. (ETA) (DNB) „Deutsche Diplomatisch-Politsiche Korrespondenz“ käsitleb Briti peaministri Chamberlaini seletust alamkojas, et ministeerium majandussõja jaoks on loodud juba kahe aasta eest kõigi ettevalmistuste tegemiseks, mis võiksid kõigutada Saksamaa majandusstruktuuri. Selle eesmärgi saavutamiseks, kirjutab „Korrespondenz“,

teostab Inglismaa täielikku näljasõda.

Ta seab nimelt eluliselt vajalikud esemed oma konterbabandinimekirja, kuigi rahvusvahelise õiguse järele see oleks lubatav ainult siis, kui need ained oleksid määratud Saksa sõjaväe jaoks. Oma vabanduseks seletab Chamberlain, et mereblokaad ei erinevat mingil viisil piiramisest kindlal maal, kus piiravate vägede juhataja ei tuleks kunagi mõttele lasta toiduaineid piiratavasse linna. Kui omaks võtta see seisukoht, siis ei oleks üldse enam „lahtisi linnu“, „mittesõjaväelisi eesmärke“ ja „sõjast mitteosavõtvat tsiviilelanikkonda“. Kui Inglismaa üldse tahab kinni pidada humaansest sõjapidamisest, miks ei pea ta siis silmas tsiviilelanikkonna primitiivseimat õigust enda elu säilitamiseks. Tegelikult on aga selline hiiliv sõjapidamisviis nagu seda on näljasõda

palju ebainimlikum tsiviilelanike suhtes, kui isegi oht, et tsiviilelanikke võiksid juhuslikult tabada aktiivsed sõjaoperatsioonid.

Chamberlain põhjendas vajadust sõda pidada sellega, et Inglismaa ja Prantsusmaa olevat pidanud sõtta astuma, et „end ja maailma vabastada ähvardusest“. Ta ei ütle seejuures, millal Saksamaa oleks pärast maailmasõda ähvardanud Inglismaad ja Prantsusmaad sõjaga. Pärast Versailles'd ei ole lakanud Saksa püüded saavutada Inglismaaga ja Prantsusmaaga rahulikku ja isegi sõbralikku vahekorda. Kunagi ei ole Saksamaa poolt neid riike mingil kombel ähvardatud. Ja kui

teatavad teised riigid ei tahtnud loobuda tülist Saksamaaga –

nagu seda kunagi tegi Benesch ja nüüd Poola —, siis peaks Londonis lõpuks saadama teadlikuks sellest,
et 1) korrarikkumised Ida-Euroopas
joones sellest, et Saksa rahvale e
julgeolekut ja ülesehitustööd, ja 2
seisukorras ka vastu lääneriikide ta
oma idapiiridel.

*

Berliin, 28. 9. (ETA) (DNB
zeitungi“ diplomaatlik kaastööline
suhteid Inglismaaga ja Prantsusma
Inglise tülipunkt — Saksa asuma
— on Saksa silmis olnud alati
võib lahendada vaid rahuliste
küsimus, mille lahendamist peetak
poolt, oli Inglismaa poolt niikaua
kuni võidi säästa üldisest verem
rahu veel ainult Saksa endaabiga
suhete kohta artikli autor rõhuta

Poolaga on kadunud viim
Saksa piiril

ja seega kahe-frondi-seisukorra el
ka territooriumide revideerimis
Saksa läänepiiril üks rahvus nime
maa vaenlaseks ja teotseb sellek
on Saksamaa vastus sellele — lä
sõjatahte tõendusena rõhutab arti
asja, et Inglismaa juba kahe aasta
likkuse algust lõi ministeeriumi n
mille olemasolu õigustus seisab se

sundida Saksa rahvast n
ja haigustega kapituleeru
edasi Inglise kon

Inglismaa tagatised ja protektsioo
need on otseselt puudutanud, to
liselt naabrite umbusalduse ja
õnnestumisi. Inglismaa oli oma
kampaaniaga Ida-Euroopa maali
jaks. Inglismaa toob õnnetusf k
riikidele, kes näevad endid taba
dussõjast ja selle mõjudest.

Rumeenial uus valitsus

Bukarest, 28. 9. (ETA) (DNB) Täna õhtul teostus juba mõne päeva eest oodatud valitsuse ümbermoodustamine. Peaministriks on nimetatud trooninõukogu liige Konstantin Argetojanu, kes veel täna õhtul annab kuningale truudusvande. Ent praegu ei ole veel teada, milliseid ümbermoodustamisi tehakse valitsuses uue peaministri nimetamise tagajärjel. Arvatakse, et tehakse vaid väheseid ümbermoodustamisi.

Uus Rumeenia peaminister Argetojanu on 68 aastat vana. Ta on olnud korduvalt valitsuse liige. Argetojanut peetakse heaks rahanduse ja majanduse asjatundjaks. Tema valitsuse välispoliitika taotleb tõenäoliselt, valju kinnipidamist senisest neutraliteedipoliitikast. Teda peetakse reaalpoliitikuks.

London, 28. 9. (ETA) (Reuter) Londonis asuv Rumeenia saatkond palub kõiki Rumeenia kodanikke, kes viibivad Suur-Britannias ja Põhja-Iirimaal, ja kes kuuluvad Rumeenia sõjaväe reservväelaste hulka, ilmuda esmaspäeva hommikul siinse Rumeenia sõjaväelise atašee ametiruumidesse.

Rumeeniale Briti lennukeid

London, 28. 9. (ETA) (Reuter) Ametlikest ringkonnist teatatakse, et hiljuti lahkus Inglismaalt 14 Blenheimi pommilennukit, et lennata Rumeeniasse. Lennukeid juhtisid Rumeenia lendurid.

Belgias uusi reservväelasi lippude alla

Brüssel, 28. 9. (ETA) (DNB) Ametlikult teatatakse, et 1. oktoobrist alates kutsutakse uusi reservväelasi lippude alla. Siin on tegemist juba lippude alla kutsutud transport- ja sideüksustega, mida täiendatakse.

Põhjariigid korraldavad omavahelist kaubandust

Stokholm, 28. 9. (ETA) (DNB) Täna algasid siin Põhjariikide kaubandusläbirääkimised. Esmajoones käsitletakse neil läbirääkimisil Põhjariikide varustamist kaupadega sõja ajal ja Põhjariikide vahelist transiitkaubandust.

Jaapan kutsus ära Varssavi suursaadiku

Tokio, 28. 9. (ETA) (DNB) Jaapani välisministeerium on ära kutsunud senise Jaapani suursaadiku Varssavis Sako. Seejuures välisministeerium toonitab, et ka teised riigid on Poolast ära kutsunud oma suursaadikud.

Tokio, 28. 9. (ETA) (DNB) Jaapani senine saadik Bernis Amau on nimetatud suursaadikuks Rooma.

Rotterdam—New Yorgi laevaliin seisma

Amsterdam, 28. 9. (ETA (DNB) Hollandi ſuurim ookeaaniaurik „Nieuw-Amsterdam“ on Ingliſe blokaadiabinõude päraſt ſunnitud lõpetama liiklemiſe Rotterdami ja New Yorgi wahel. See oli ſuurim Hollandi aurik, mis ſeni pidas ühenduſt mainitud linnade wahel. Kuuldawaſti on ſelle otſuſe põhjuſeks pikk ooteaeg, mille jookſul Hollandi laewad peawad wiibima Ingliſe kontrollſadamais, ſamuti laewaſõidu ohtlikuks muutumine ujuwate miinide tagajärjel. Juhitakſe tähelepanu ſellele, et ooteaeg Ingliſe kontrollſadamais tekitab nii ſuuri kuluſid, et „Nieuw-Amſterdami“ ühenduſepidamine Rotterdami ja New Yorgi wahel ei ole enam taſuw.

Eva Bandrowska-

Varssavi pommitu

Varssavist saabunud teadete
pommitamisel saanud surma kuu
Eva Bandrowska-Turska
paljudest filmidest tuntud
Stempkowski.

*

Ooperilauljanna Eva Band
Varssavi ooperi primadonna ja
maid lauljatare. Ta oli tuttav k
publikule, kuna ta on siin n
külalisetendusi ja esinenud kor
jaanuaris andis lauljatar Hels
võõrusetendust „Estonias“, laul
ooperis „Rigoletto“ ja Mimi'd

Uus riigikaitse-se

Luuakse riigikaitsenõ
peavad võtma osa

Riia, 28. 9. (ETA). Valits
riigikaitseseaduse. See seadus k
nikke, asutusi, ettevõtteid ja o
oma füüsiliste ja vaimliste jõu
riigikaitsest. Peale selle luuaks
alusel riigikaitsenõukogu, kes
set rahu ajal. Nõukogu arutab k
kõiki sõjaväelisi, seadusandlikke
ministratiivseid ja teisi küsimusi
duses riigikaitsega. Nõukogu po
riigikaitse kava, mille teostam
nistri poolt. Nõukogu esimehel
ja liikmeteks — sõjaminister,
minister, teedeminister, sisemin
ja, sõjaväestaabi ülem ja varu
Riigipresidendil on õigus kutsud
valitsuse liikmeid ja asjatundja
nõukogu peareferendiks ja peab
kiitma, enne kui see tuleb ots
poolt. Peale selle on tarvilik
heakskiit.

Läti meremeest

PIIRATAKSE MEREMEES
TÖÖLEPINGUTE ÜLES

Riia, 28. 9. (ETA). Valits
duse meremeeste teenistuse ko
korraldatakse suhted meremees
vahel, samuti laevaomanike k
Teatavasti on juba tarvitusele
naselt rahaministril õigus üle
et kindlustada Läti laevandus
tarvilikke reserve. Uue seaduse
kindlustada laevadele tarvilik
Seks otstarbeks piiratakse m
töölepingu ülesütlemisel ja lae
lismaa sadamais. Teiselt pool
kohustatud oma kulul kindlusta

Lätis tõsteti kar

Riia, 28. 9. (ETA). Silma
kartulisaak tänavu halvem mö
ja et teiselt poolt piiritus omab
maa kütteainena eriti suure
tähtsuse, on valitsus tõstnu
makstakse tootjaile piiritusteha
tulite eest, 3,70 latilt 4,30 latile
si on tõstetud suhkrunaeriste l
tile tonnilt.

Naised rooli taha

Erakordne aeg asetab ka naistele suuremaid kohustusi

Naisorganisatsioonid korraldagu oma liikmetele väljaõpet auto- ja mootorite-asjanduse alal

Praegune erakordne aeg nõuab naiste rakendamist tema harilike koduste tööde kõrval ka muudele aladele, nagu: naiskodukaitse-, tuletõrje-, sanitaarteenistusse jne.

Eriti on viimasel ajal märgata naiste suurenevat huvi tehniliste küsimuste vastu, ehkki seni küll piiratud kujul. See huvi tõus on aga kõigiti õigustatud, sest naistel leidub laialdasi võimalusi meeste asendamiseks mitmesugustel tehnilistel aladel — nii ka jõuvankriasjanduses. Kui praegu näeme vaid üksikuid naisi veo- või sõiduautot juhtimas, mispärast ei võiks siis nende naiste arv olla suurem?

Tähelepanekud näitavad, et naised autojuhtidena on niisama tublid kui mehed.

Ja meestele ei vannu nad alla ka lennukite ning traktorite juhtimisel.

Praegune ajastu on mootorsõidukite ajastu ja see jääb ka püsima edaspidi. Auto on ja jääb peamiseks liiklus- ja transpordivahendiks. Ei ole mõeldav tänapäevane liiklemine ilma mootorsõidukiteta.

Kuna naised on osutanud auto, samuti lennuki juhtimisel küllaldaselt külma verd ja kiiret otsustamisvõimet, siis on täiesti õigustatult

vaja pöörata senisest veel suuremat tähelepanu naiste väljaõppele mootorsõidukite juhtimise ja üldse mootoritega käsitlemise oskuse omandamiseks,

sest peame meeles pidama, et naised asuvad alati meeste asemele kui vaja ning hoolitsevad selle eest, et rahulik ja loov töö ei jääks kunagi seisma. Naisi nägime meeste ülesannetes maailmasõja päevil ja näeme ka praegu. Kui heidame pilgu üle lahe vennasrahva soomlaste juure, siis näeme, et seal asuti selle mõtte laiemale teostamisele juba k. a. septembrikuu esimestel päevadel: naisi kutsuti üles õppima traktorite ja autode juhtimist.

Aeg nõuab, et meiegi naised ei tohiks käed rüpes istuda. Teame, et

naine suudab palju

temal on suuri teeneid halastajaõena, tuletõrjujana, ning muudel aladel. Eelkäijate teened ja teod kohustavad ja sellepärast pole liigne ka meie tänapäeva naistel võtta endile lipukirjaks: „Naised rooli taha! Naised õppigu mootoreid niisama hästi tundma nagu õmblusmasinaid!"

Selle loosungi elluviimisel on suur ülesanne täita meie naisorganisatsioonidel. Meie vajame rohkesti auto- ja mootorijuhte mitte ainult linnades, vaid ka maal, seepärast naisorganisatsioonid korraldagu oma liikmetele väljaõpet ning kursuši sel alal. See on meie riigile ja rahvale tänuväärne töö.

Praegune aeg nõuab ja sunnib: naised mootorite juure!

V. S. Sport tüürib sügismeistriks

Ainus kaotuseta meeskond sügissarjas. Viies voor viib kokku kaks meistri-võitjat ja Tiigiveski-rivaali

Spordielu on kõikjal sügise kättejõudmisega juba vaibumas, kuid jalgpall veereb endiselt edasi. Isegi sõjaolukorras elutsev Saksa peab veel maavõistlusi — läinud pühapäeval võistles Saksa rahvusmeeskond Budapestis Ungari vastu, kuid sai üllatuslikult suure 1:5-lise kaotuse osaliseks. Ja Eesti alatine rivaal Läti tuli Helsingis toime samasuguse üllatusega, võitis Soomet 3:0. Meil Eestis on ilmastikult käes juba pooleldi talv, kuid jalgpall veereb ikka veel edasi kuni sügismeistri selgumiseni.

Liiduklassi meistervõistluste sügissarja 28-st matšist on peetud juba 15 — võistlusi on ees veel 13. Teiste sõnadega — seitsmest voorust on seljataga juba neli ja ülejäänud kolmest toimub üks pühapäeval, andes jällegi neli pinevat matši, millest seekord koguni kolm langeb pealinnale.

Pühapäeval toimuv sügissarja viies voor on omapärane seetõttu, et viib omavahel kokku kõik liiduklassi kuuluvad kuus pealinna meeskonda, kuna provintsiseltsid — Tartu Olümpia ja Pärnu Kalev — kohtuvad omavahel. Seekordse jalgpalli-pühapäeva haripunktiks on kahe elupõlise rivaali kohtumine: Kadrioru staadionil on vastamisi V. S. Sport ja Tallinna Kalev, mõlemad praegused tabelijuhid.

Tabelijuhil V. S. Spordil on senise nelja vooru järele otsustades suured väljavaated tulla tänavuseks sügismeistriks, kui meeskond jatkab oma senist võidukust. Tänavuses sügissarjas on seejuures V. S. Sport ainsaks meeskonnaks, kes pole seni veel kaotanud ühtki matši. Neljast voorust saada võimalikust kaheksast punktist andis ta ainult ühe ära viigiga läinudaastase meistervõistluste teise meeskonna — TJK-i vastu. Võitnud on ta juba osa oma raskemaid vastaseid: 3:2 meistermeeskond Estoniat ja koguni 3:0 alahinnatud Tartu Olümpiat, kes kahel viimasel matšil lõi siiski nii TJK-i kui ka Estat järgemööda võrdselt 6:1! V. S. Spordi praegune suur edukus teiste meeskondade ees on seda silmatorkavam, et läinud aasta sügisel suutis ta võita ainult kaht provintsimeeskonda ja sügissarja lõpptabelis asetses alles eelviimsel kohal.

Eelolevast kolmest vastasest — Estast, Tall. Kalevist ja Pärnu Kalevist — on V. S. Spordile kõige rängemaks katsekiviks tema pühapäevane vastane, Tallinna Kalev. Võib peagu kindlasti öelda, et kui V. S. Sport saab jagu ka oma vanast rivaalist, on tal sügismeistri tiitel peagu taskus. Võistlus mõlema vahel on seda oodatavam, et mõlemad on ainsad meeskonnad, kes sundinud viis korda järgemööda Eesti meistriks tulnud Estonia tänavuses sügissarjas alistuma ja surunud Estonia üllatuslikult tabelis eelviimseks. Mõlemad võitsid Estonia ühevääravalise vahega, mõlemad lõid ÜENÜTO-le kuus väravat. Mõlemate-vahelised kohtamised on olnud pinevad ja kaasakiskuvad juba Tiigiveski ajastust alates.

Kahe meistri-võitja kohtumine pühapäeval on suureks teguriks küsimuse selgitamisel, kas V. S. Spordil önnestub pääseda sügismeistriks? Sügissarja praegust seisu näitab järgmine tabel, kus arvud järjekorras tähendavad peetud mänge, võite, viike, kaotusi, väravatesuhet ja punkte:

1.	V. S. Sport	4	3	1	0	14:6	7 p.
2.	Tall. Kalev	4	2	1	1	10:8	5 p.
3.	Olümpia	3	2	0	1	12:5	4 p.
4.	Esta	4	2	0	2	8:10	4 p.
5.	TJK.	4	1	1	2	9:12	3 p.
6.	ÜENÜTO	4	1	1	2	7:13	3 p.
7.	Estonia	3	1	0	2	7:8	2 p.
8.	Pärnu Kalev	4	0	2	2	4:9	2 p.

Tabelist nähtuvalt on V. S. Sport sügissarjas ainsaks meeskonnaks, kellel pole seni ühtki kaotust. Üks kaotus on Tall. Kalevil ja Tartu Olümpial, kaks kaotust kõigil ülejäänud meeskondadel. Esta ja Estonia kohtuvad pühapäeval kell 12.00 Kadrioru staadionil ja samas kell 16.00 algab päeva suurvõistlus V. S. Spordi ja Estonia vahel. Estonia, kellel teistest võrdselt Olümpiaga üks mäng vähem mängitud, pääseb võidu puhul kindlasti kaks-kolm kohta ettepoole. Kolmanda matši — TJK-i ja ÜENÜTO kohtamise aeg pole veel selgunud. Neljas matš — Olümpia — Pärnu Kalevi kohta toimub teatavasti provintsis.

Knickerbockeri süüdistused

saksa riigimeeste suurtest hoiusummadest välismaal võetakse selgitamisele maailma rahu huvides

Berliin, 28. 9. (ETA) (DNB) Välispressiosakonna juht propagandaministeeriumis dr. Bömer andis uuesti välisajakirjanduse esindajaile seletusi Ameerika ajakirjaniku Knickerbockeri juhtumi kohta, kes on avaldanud välismaa lehtedes artikli, milles ta

avaldab Saksa riigimeeste nimed, kelledel olevat välismaale paigutatud summasid, avaldades ühtlasi nende summade suuruse.

Dr. Bömer kinnitas, et neli päeva on möödunud tähtajast, mis anti Knickerbockerile nende andmete toomiseks. Ei ole raske mõistatada, et siin on tegemist Briti propaganda poolt maksetava agendiga, seda enam, et Briti informatsiooniminister seletas eile alamkojas, et ta astub vajalisi samme, et teha seda Knickerbockeri aruannet teatavaks Saksa rahvale. Aruanne olevat koostatud nii, et sellest selgub, et Knickerbocker loodab Saksa asutustele anda nädal aega tööd tõe vastuseadmiseks tema väidetele. Juba möödunud ööl olevat informeeritud küsimusse tulevaid Saksa missioone ja teisi asutusi ja

palutud neid tuua kohe välismaa notarite poolt tõendatud tunnistusi asjade tõelise seisukorra kohta.

Seepeale dr Bömer palus välismaa ajakirjanduse esindajaid teha ise ettepanekuid selle küsimuse selgitamiseks rahuldavaimal viisil. Seepeale dr. Bömer tegi teatavaks kolm telegrammi, milledes Müncheni Kreisbank direktor, Dortmunder Union Brauerei direktor ja Eher-Verlagi esindaja

lükkavad ümber Knickerbockeri väited

ja teatavad oma valmisolekust valgustada tõde ka välismaalasile. Edasi kõneleja palus, et üks välismaa esindajaist läheks propagandaministeeriumi ja teeks selle aktides kindlaks, kas ministeeriumis on olnud kedagi kõrgemat Bucheri nimelist ametnikku, keda Knickerbocker nimetab Göbbelsi agendiks. Dresdenist olevat juba teatatud, et keegi Paul von Bottchein, kes samuti mängib Knickerbockeri juures teatavat osa, on seal tundmatu. Pärast seda kui kogu välismaa raadio seda Knickerbockeri teadet levitas,

on maailma rahu huvides kohuseks selgitada seda küsimust.

Tema, Bömer, teeb juuresolevaile härradele pakkumise kaasa aidata ja esitada ettepanekuid, kusjuures nende kulud tasutakse. Tuleb kindlaks teha, kus on tõde ja kus häbematu vale.

Berliin, 28. 9. (ETA) (DNB) Välismaa ajakirjanikud moodustasid siin neljapäeval komitee, et uurida Knickerbockeri asja. Komitees on esindatud peagu kõigi neutraalsete riikide ajakirjanikud. Saksa poolt tehakse kõik, et kergendada komitee ülesannet.

Jaapani uus välisminister admiral Nomura.

Reformidekavad jalgpallis

Liiduklassi meeskondade arv kuuele?

Jalgpalliliidu juhatuse ja Tallinnas asuvate liiduklassi jalgpalliseltside treenerite ühisel nõupidamisel oli päevakorras jalgpallisse puutuvad küsimused. Koosolekul jõuti otsusele, et meil 1937. a. alates harrastatav inglise WM-formatsioon on siiski kõige sobivam meie mängijate inimmaterjali juures. Suurema edukuse saavutamiseks tulevikus tuleb WM-formatsiooni õpetada noortele mängijatele juba varases nooruses. Leiti soovitavaks, et harjutusmängudel tuleks katsetada ka teisi süsteeme. Ükski süsteem ei vii edasi mängutaset, kui puuduvad mängijad. Tulevikus tuleb nõuda mängijate kvaliteeti ja eelistatumad oleksid füüsiliselt tugevamad ning pikakasvulisemad mängijad.

Jalgpalliliidu juure on asutamisel treeneritekogu. Viimase ülesandeks on mängusüsteemide puuduste ji vigade arutamine rahvusvaheliste matšide järele. Veel oli kõnelusi liiduklassi jalgpalliseltside vähendamise kohta, kusjuures leiti, et senise korra juures ei ole loota taseme tõusu üleriigilises ulatuses ja liiduklassi palliseltsid on sattunud majanduslikult raskustesse. Tulevikus on kavatsusel liiduklassi meeskondade arvu vähendada kuuele, kuna seni peeti meistervõistlusi kahes voorus kaheksa meeskonna osavõtul.

Jalgpalliliidu juhatus võttis vastu otsuse, mille järele registreeritud mängijatel on alates 1. jaanuarist 1940. a. võimaldatud startida ainult jalgpalliliidu ja tema liikmete poolt korraldatud ning sõjaväe jalgpallivõistlustel, kuna keelatud on võistlemine teistel mängudel.

Eitava otsuse põhjenduseks märgitakse, et mõni liiduklassi- ja rahvusmeeskonna mängija on käesoleval hooajal 60 päeva jooksul võistelnud 32 matšis! Seega iga kahe päeva jooksul üks jalgpallivõistlus. Tulevikus tahetakse vältida nimekamate mängijate liigset väsitamist tühiste mängudega, andes enam võimalusi mängijatel tõsisemaks treeninguks kui hooajal vähem esinemisi võistlustel.

Fr. Krull — ETK 1:0

Eile peeti käitistevaheliste jalgpallimeistervõistluste finaalmatš a.-s. „Fr. Krulli" ja ETK käitiste jalgpallimeeskondade vahel. Fr. Krulli meeskond oli kogu matši kestes suures ülekaalus. Esimesel poolajal löödud värav jäi kohtunikult tunnistamata, kuna teisel poolajal siiski a.-s. „Fr. Krulli" meeskond pääsis ETK omaväravast võidule 1:0. Seega Fr. Krulli meeskond võitis jäävalt käitistevahelise rändkarika. Kevadsarjas peetud turniiri võitis samuti a.-s. Fr. Krulli meeskond.

„Ole-mees" võistles Jõhvis

Jõhvis peeti traditsiooniline „Ole-mees" laskevõistlus, kus saavutati järgmisi tulemusi: Sõjapüssist: 1. plk. H. Bachval (Jõhvi) — 309 p.; 2. Alaküla (Mäetaguse) — 274; 3. Ruuge (Jõhvi) — 273 p. Väikekaliibripüssist: 1. Bachval — 281 p.; 2. Brück (Jõhvi) — 271; 3. Ruuge — 264 p. Sõjaväepüstolist — Bachval — 153 p., 2. Ruuge — 151 p., 3. Alaküla — 131 p.

Kreenholmi NMKÜ Narva noorte jalgpallimeistriks

Noorte meistervõistlused jalgpallis jõudsid Narvas lõpule. Suureks üllatuseks tuli Narva meistriks ühegi kaotuseta Kreenholmi NMKÜ 8 punktiga. Viimase võidu sai NMKÜ tööstuskoolilt, kes loobus mängust. Teise koha pärast tuli kõva heitlus Hokiklubi ja Võitleja vahel. Hokiklubi noored olid siiski tublimad ja võitsid viimase mängu ülekaalukalt 4:1, poolaeg 1:0. Seega Hokiklubi sai 6, Võitleja 4, tööstuskool 2 ja Svjatogor 0 punkti. Spordi Keskliit andis meistrile karika ja igale mängijale veel meistrimärgi.

Kodanliku õhukaitse demonstratsioon lauluväljakul jääb ära

Pühapäeval, 1. oktoobril s. a., oli kodanliku õhukaitse propagandanädala sarjas muuhulgas kavas kodanliku õhukaitse demonstratsioon õhurünnaku manöövrist, mis pidi leidma aset lauluväljakul algusega kell 4 p. l. Nagu nüüd teatatakse, jääb see demonstratsioon ettetulnud tehniliste takistuste tõttu eeloleval pühapäeval pidamata.

Siseminister R. Veerma kõneleb Põlva rahvuspäeval

Pühapäeval, 1. oktoobril s. a., korraldavad Põlva seltskondlikud organisatsioonid kihelkondliku rahvus- ja kodumajanduspäeva, millest aukülalistena võtavad osa ka siseminister R. Veermaa ja proua L. Käbin — Maanaiste Keskseltsist.

Linnuparv jättis Rakvere pimedusse

Rikkusid kõrgepingeliini ja said ise surma

Neljapäeval kella poole 2 paiku nõrgenes Rakveres elektrivalgustus. Vea otsimisega alustati kohe ning varsti selgus omapärane põhjus. Nimelt lendas Aluvere kohalt kõrgepingeliinilt üle suur linnuparv, kellest mõned sattusid vastu kõrgepingeliini traate. Traadid sattusid vastamisi ning tekkis lühiühendus. Liini parandamine teostati samal päeval.

Soome jaht teiskordselt merehädas

Eile hommikul nähti Tallinna madala läheduses triivimas purjelaeva, mis ilmselt oli merehädas. Veeteede talituse direktori korraldusel saadeti avaristile appi jäämurdja „Merikaru". Viimase kapten teatas hiljem raadiogrammiga veeteede talitusele, et merehädas on Soome lõbusõidujaht, mis ilma roolita ja purjedeta oli lainte mängukanniks.

„Merikaru" võttis avaristi puksiiri ja tõi ta Tallinna sadamasse. Nagu hiljem selgus, oli merehätta sattunud sama jaht, mis mõned päevad tagasi jooksis Kadrioru randa.

Homme avatakse haigekassade haigla

Homme, laupäeval, 30. sept., kell 5 p. l. toimub Tallinna Ühise Haigekassa uue ravihoone pidulik avamine. Avamisele on kutsutud vabariigi president, valitsuse liikmed, töölisorganisatsioonide tegelased j. t.

Avab haigekassa juhatuse esimees A. Pirson. Avakõne peab sotsiaalminister O. Kask. Vaimulik talitus õp. F. Stokholmilt ja ülempreester N. Pätsilt.

Haigekassa uus ravihoone Tõnismäel on suuremaid ja eeskujulikumaid Eestis. Hoone läks maksma ümmarguselt 600.000 krooni.

Vagun pohli Saksamaale

Neljapäeval saadeti Kulgu sadamast välja vagun pohladega, mis läheb Saksamaale. See oleks tänavu ka viimane saadetis pohli Saksamaale, sest pohlaaeg on juba läbi. Tänavu läks üldse Narva-taguselt märksa vähem pohli välja, mis oli tingitud sellest, et sõja puhkemise tõttu osutus võimatuks marju välja saata. Nüüd on muutunud olukord jälle normaalsemaks ja olevat lootusi, et jõhvikate saatmist välismaale saab arendada juba täies ulatuses.

Narva jões langes veelgi veeseis

Suured reisijate laevad pääsevad ainult Kriušani

Kestvate põhjakaarte tuulte tõttu ei valgu Narva jõkke Peipsist kuigi palju vett, mille tulemusena on Narva jões veeseis veelgi langenud. Madala veeseisu tõttu on laevade liikumine äärmiselt raskendatud. Suuremad laevad pääsevad praegu Kulgult ainult Kriuša külani, kuna kaugemale võib sõita ainult madala süvisega „Koit", kuid seegi ainult Omuti kärestikuni. Kuigi „Koit" on madala süvisega, on seegi laev jäänud korduvalt kinni, kuid pääsnud seni siiski omal jõul jälle edasi. Puuduliku ühenduse tõttu Narvaga, on Narva jõe ülemjooksu elanikud hakanud nüüd kasutama omnibuseliini, mis on loodud Permisküla ja Jõhvi vahel.

Tudulinnas kaks „uut" kirikut

Tudulinnas lõpetati Iisaku koguduse abikoguduse poolt vana kiriku põhjalik ümberehitustöö, millega vana puukirik omandas täiesti uue ja kivikiriku ilme. Uue kiriku juures lõpetatakse välisehitusi torni juures. Siin on töötempo veidi raugenud, sest talumeestel polnud kiire põllutöö ajal aega kiriku juures tööl käia. Ümber ja suuremaks ehitatakse ka Tudulinna vallamaja.

POOLA JUUDID KOONDUSLAAGRISSE. „Völk. Beobachterist" võetud pilt Poola juutidest, keda kahtlustatakse kas vabakütideks või kes on võtnud osa sealsete sakslaste tapmisest — nüüd peavad nad ise ehitama endale koonduslaagrid, kus neid hoitakse lahus teistest vangidest.

Tarbeainete hind ei tohiks tõusta

Tööliskoja märgukiri majandus- ja sotsiaalministreile

Neljapäeval esitas tööliskoda majandusministrile ja sotsiaalministrile märgukirja, mille sisu on kokku võttes järgmine: Praegune aeg, kus rahvusvahelises kaubanduses toimuvad suured muutused seoses suurriikide sõjaga, asetab riigivõimu, kui majanduse reguleerijat, uute ülesannete ette. Need ülesanded on riigivõimu poolt leidnud tunnustust, ja nimelt esiteks tööstuse töömahu ja teiseks hindade taseme säilitamise suhtes. Kuna see siht on üldiselt saavutatav terve rea majanduspoliitiliste ja administratiivsete vahendite abil majanduselu mõjutamisel ja kontrollimisel, on riigivõimul mõnelgi alal võimalus töömahtu ja hinnataset vahetult määrata, ja nimelt neil aladel, kus riik esines kas ettevõtjana või hinnaregulеerijana. Tööliskond ootab, et riigiettevõtete tegevus suunataks praegu töömahu tõstmisele võimaliku tagasimineku tasakaalustamiseks eratööstuses; samuti peaks uuesti elavnema riigi investeerimistegevus tööstuse alal. Kuna teiseltpoolt tähtsamate põllumajandussaaduste hinnad olenevad vabariigi valitsuse otsustest, osutub kergesti võimalikuks nende hindade tõusu vältimine ja tarbekorral ka hinnataseme allasurumine. Sel puhul tuleb meie veendumuse järgi silmas pidada, et tööstuses ilmneb tugev tendents töönädala lühendamisele. Samaaegse hindade tõusu puhul võib olukord kujuneda äärmiselt teravaks. Eesti tööliste palkade madala taseme juures ei ole võimalik koguda reserve „mustadeks päevadeks", samuti on elutarvete rahuldamine tööliskonnas nii piiratud, et sellest alla minekuks ei ole kuigi palju võimalusi; büdžetilise uurimuse andmed tõestavad seda küllaldaselt. Olgu meele tuletatud, et elatusmaksumuse tõusu tõttu jäi tööliskonna elatustase endiselt madalaks ka tõusu konjunktuuri ajal. Määrava tähtsusega elatusmaksumuse tõusu alal on toiduainete hinna tõus, mis teeb 4 aasta jooksul ametlikel andmetel 34%. Tööliskond tahab loota, et edaspidi arvestatakse ka põllumajandussaaduste hinna kujundamisel uue olukorra vajadusega, et **leitakse võimalusi praeguse hinnataseme alandamiseks ning igal juhul välditakse selle tõusu.**

Homme „Montmartre'i kannikese" esietendus

Homme, laupäeval, 30. sept., kell ½8 õhtul tuleb „Estonias" esietendusele J. Brammeri ja A. Grünwaldi 3-v. operett „Montmartre'i kannike". Muusika on „operettidekuningalt" Imre Kálmánilt. Näitejuht Agu Lüüdik, muusikajuht prof. R. Kull, tantsud Valli Kuurmalt, koorijuht Tiia Targama, lavapildid Vold. Haasilt, riietus Silvia Leitult.

Ehkküll „Montmartre'i kannike" läks omalajal „Estonias" suure eduga ja hulk operetisõpru on seda näinud, väärib ta ometigi uuesti lavaletoomist. „Montmartre'i kannikese" muusikaline külg — seda kindlustab juba Kálmáni nimi — on väga tugev, libreto parem enamikest operettidest.

Näitejuht, dekoraator, riietur ja tantsude koostaja on teinud oma parima, et „Kannike" tuleks lavale täiesti uuena, värskena ja huvipakkuvamana endisest lavastusest.

Nagu selgus peaproovist, mis oli eile, võib seda operetti täie naudinguga vaadata ja kuulata teiskordselt. Lavastus ja lavapildid on seevõrra muutunud endist „Kannikest", et palguti ta tundub hoopis uue operetina. Mis aga eriti annab värskust juure, on näitlejate koosseis. Peagu kõik peaosalised on uued, peale „kannikese" enese.

Kõik teatrisõbrad mäletavad, et Milvi Laid andis oma parima just „Montmartre'i kannikeses", kuna Violetta Cavallini osa on temale nagu külge sündinud. Ka nüüd on Milvi Laid samas osas, sama värskena, noorena, sarmikana kui esimeseski lavastuses.

Oksjonid Alutagusel

Eesti Maapanga nõudmisel on määratud Alutagusel tänavu sügisel rohkesti talusid oksjonile. A. Solotovi talu, mis on hinnatud 2000 kr. ja P. Golubevi talu, mis on hinnatud 1200 kr. Raja vallas on sattunud raskustesse A. Kornevi talu, mis on hinnatud 700 kr. Alutaguse vallas J. Laari 2000-kr. ja A. Grasmansdorfi 3000-kr- talu, Illuka vallas R. Mesi 1200-kr., Jõhvi vallas J. Vene 2600-kr., ja J. Räbini 1400-kr. talu, Mäetaguse vallas A. Piirimaa 2500-kr. talu, Kohtla vallas A. Rego 3250-kr., V. Rego 1800-kr., V. Koppeli 800-kr., A. Reinbergi 3500-kr. ja R. Lauri 2200 kr. talu. Seega on määratud oksjonile kokku 14 talu, mille alghinnaks on 28.150 krooni.

Narva vanemaid näitlejaid-näitejuhte 75-a.

Narva lähedal elutsev talupidaja Jaan Tensaar pühitseb 30. sept. oma 75. sünnipäeva. J. Tensaar on sündinud Viljandimaal, Viljandi vallas. Narvas elades võttis J. Tensaar elavalt osa seltskonnatööst. Suuremaid teeneid on tal aga näitekunsti arendamisel. T. oli hulk aastaid E. s. „Ilmarises" näitleja ja näitejuht ja hiljem töötas näitlejana ka „Võitlejas".

Aseri telliskivitehased turbabrikett-küttele

Juba varemalt oli Aseri telliskivitehaste juhatusel kavatsus kivide põletamist teostama hakata turbabrikett-küttega. Nüüd aga, kui kivisöe saamiseks on tekkinud raskusi, on küsimus uuesti üles kerkinud ja brikett-küttega tehakse praegu katseid Tallinnas asuvates Kopli tehastes. Nagu kuuldub, on kivisöe tagavarasid telliskivitehastel praegu umbes 1½ kuuks, missuguse aja kestes küsimus lõplikult loodetakse lahendada. Nagu kuuldub, on briketiga kivide põletamine täiesti teostatav, küsimus seisab vaid majanduslikus tasuvuses. Kuuldavasti pooldavad aga vastavad asutused ka briketi kasutamist, kuna see võimaldaks kodumaa saaduste kasutamist.

Tööliste esindajate koosolek Tartus

Kolmapäeval peeti tööliskoja Tartu esinduse korraldusel ülelinnaline töölisvanemate, valijasmeeste ja kutseühingute esindajate koosolek, millest arvukalt osa võeti.

Tööliskoja peasekretär L. Metslang andis ülevate olukorrast tööturul käesoleval silmapilgul. Otsustati, et tuleb leida abinõusid tööliste ostujõu säilitamiseks.

Tööliskoja Tartu esinduse esimees O. Koplus andis lühikese ülevaate tööliskoja valimistega seoses olevaist küsimusist. Seejärele töölisvanemad selgitasid olukorda käitistes.

Mitmesugust sõjast

NAD ON ERAPOOLETUD

Londonis teostatud linna pimendamisel on juhtunud palju anekdoodilisi lugusid. Nii näiteks ühel õhtul, kus kogu London võimude korraldusel pidi olema maetud kõige sügavamasse pimedusse, üks politseinik Sohos — Londoni välismaalaste linnaosa, mis kubiseb kõiksugu rahvuste restoranidest ja kohvikutest — märkas oma suureks kohkumiseks, et üks kohvik tema valvata olevas tänavas oli heledasti valgustatud. Ta ruttas kohale ja külvas kohvikuomaniku, kes oli itaallane, üle etteheidetega ja karistusähvardustega. Kuid itaallane vastas talle väga rahulikult oma puudulikus inglise keeles:

— Meie ei pimenda, meie oleme erapooletud...

Ja alles suuri vaevu õnnestus politseinikul teda veenda, et Itaalia erapooletus ei vabasta teda kohustusest võtta osa Londoni pimendamisest.

VENE TANKID „KAHJURITE" TEEL

Tuntud Nõukogude dramaturg A. Korneitšuk, kes nüüd Moskva lehtede kirjasaatjana teeb kaasa Poola Ukraina okupeerimist punaarmee poolt, annab edasi oma muljeid teelt Tarnopolist Lvovi. Ta märgib eriti, et suured punaarmee tankid (n.-n. „kuivamaa dreadnoughtid"), nii laskud sõjaväeautod ja suurekalibrilised kahurid olid nii suuremõõtelised, et ainult suuri vaevu suutsid liikuda teel, mis ühendab neid kaht linna ja mis mitte ainult osutus nelle liig kitsaks, vaid oli ka sellises seisukorras, et punaarmeelased ristisid selle tee „kahjurite teeks" — nii tuues Nõukogude terminoloogia siia maanurka.

PARIISI LAISKLEJATE KULDSED PÄEVAD

Pariisi laisklejaile on tulnud kuldsed päevad. Varem ta rahuldus sellega, et vaatas pealt, kuidas tragi camelôt müütas isekirjutavaid sulgi, vasepuhastamise määret või kinganööre. Nüüd on tal aga palju huvitavamaid ajaviiteid. Ta võib tunnid otsa vahtida, kuidas linna parkides ja äärtel kaevetakse kaevikuid. Passiivse kaitse tehnika on talle nüüd teada üksikasjadeni. Ta teab, miks jooksukraavid kaevetakse sik-sakkidena, miks need tuleb katta tsinkplekiga, kuidas neid hoida kuivad... Õhtu eel läheb ta vaatama, kuidas metallkõlte otsas lastakse üles „vorst" — pärast päikese loojangut on Pariisi taevas selliste „vorstide" ehk õhukaitseballoonidega kaetud, et nii sulgeda vaenlase lennukitele tee Pariisi kohale.

Kõik see paelub. Miks politseinikud päeval kannavad harilikku vormimütsi, öö tulekul aga tõmbavad pähe teraskiivri? Miks õhukaitseruumide kuulutustel eales pole ümardatud arv, kui palju sinna mahub inimesi, — vaid ikka need lõpevad kas 3-e või 7-ga?

— Miks mitte täpselt 50 inimest — murrab ta pead — vaid just 51? Kuidas nad arvutasid, et siia mahub täpselt ka see viiekümnesesimene inimene?

Kuidas üldse on muutunud harilik Pariisi linnapilt! Igaühel tolkneb küljel hall plekktoos gaasimaskiga. Muuseas — daamid toovad maski kaasaskandmise momendissegi mitmekesidust. Edevaimad neist on loobunud ebamugavast karbist ja kannavad maski elegantses valge palistusega sinises kotikeses; teised kannavad karpi kui käekotti, varustades teda sellekohase elegantse rihmakesega... Mood üldse ei loobu oma õigustest: on juba ilmunud „sõja tüüpi" kübarad — ees hiiglapikk sirm...

Kuidas areteeriti vürst Radziwill

Nõukogude ajalehed jutustavad nüüd, kuidas areteeriti vürst Leo Radziwill, kelle vangistamisest TASS teatas juba Lääne-Ukraina okupeerimise alul. Vürst Radziwilli areteerijaiks olid kaks punaarmee komanderi, kes autos sõitsid vürsti sugukonnamõisa. Nõukogude vägede edasitung osutus seevõrra kiireks, et ei vürst ega hulk Poola kõrgema aristokraatia ja kõrgema ametkonna esindajaid, kes olid kogunenud Radziwilli lossi, ei jõudnud sealt lahkuda. Nõuk. sõjaväelaste ilmumine lossi oli täielikuks üllatuseks selle elanikele. Sõitnud lossi peahoone ette, astusid punaarmee ohvitserid takistamatult lossi ja jõudsid kuni saalini. Seal kohtasid nad üht Varssavist põgenenud Poola ajakirjanikku, kes esiteks protesteeris punaarmee ohvitseride ilma etteteatamata ilmumise vastu lossi, kuid siis, kui oli saanud teada asjade seisukorrast, teatas Nõuk. armee saabumisest lossi elanikele.

Saali hakkas kogunema inimesi, kes nimetasid punaarmee ohvitseridele oma kõlavaid ajaloolisi nimesid. Esimesena ilmus krahv Tyszkiewicz, tema järele vürst Franz Radziwill j. t. Lõpuks ilmus Radziwillide dünastia pea vürst Leo Radziwill ise.

Punaarmee ohvitseride nõudmisel andsid lossi elanikud ära oma relvad. Neid oli õige palju, eriti brauninguid. Nii vürst Radziwill kui ka ta külalised areteeriti. Loss, mis oma rohkete maalide, kunstiesemete, vanade relvade jne. kollektsioonidega kujutab endast tõelist muuseumi, võeti kaitse alla.

Leidlik lahendus

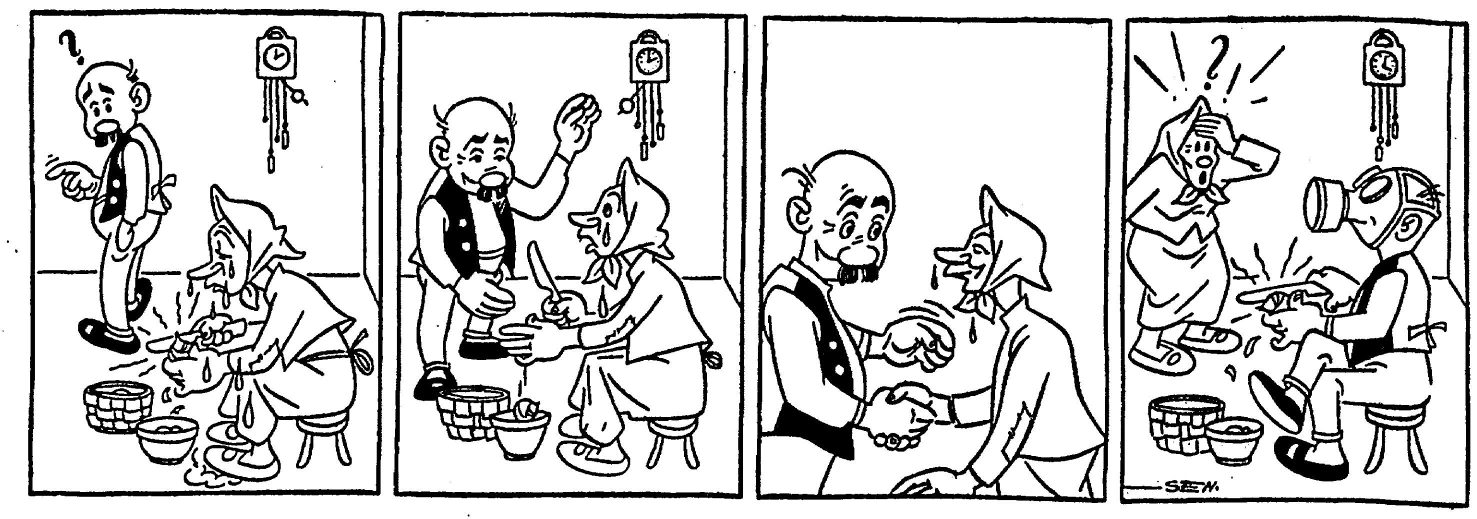

— Mis sa seal nutad, loed Jenoveevat või?
— Ei. Sibul kurivaim laseb niisugust pisargaasi, et ei leia enam silmi vee seest üles.

— Sa ei tunne asja, vanaeit. Veame kihla, et mina võin koorida või vaka sibulaid, aga ühtegi pisarat silma ei tule!
— No seda sa praalid, vanamees!

— Mille peale patsime?
— Noh, kui sa just kaotada tahad, eks lööme siis uue sitsirätiku peale!

— Püha issameie, vanamees, mis tempu sina teed?!...
— Pole siin imestada midagi. On hea kui on kodus niisugune riistapuu nagu gaasitorbik, kunagi ei või teada millal seda hädasti vaja läheb. Nutti peab inimesel olema, siis saab igast hädast üle.

Kas varjend või kaevik?

Lennuväe arenemise tõttu võib sõja korral pealetungija kiiresti vastase tagalasse tungida ja õhustpommitamise teel purustada ning hävitada vastase sõjalised punktid, liiklus- ja tööstuskeskused ja valitsus- ning administratiivasutused. Pealetungi sihiks on õhustpommitamise teel halvata või hävitada vastase sõjalisi vastupanujõude, kuid seejuures saavad kannatada ka rahulikud kodanikud.

Õhustpommitamine toimub harilikult suurelt kõrguselt, mistõttu allaheidetavate pommide hajumine on suur. Pommid, mis on sihitud sõjalise märgi pihta, satuvad suure hajumise tõttu paratamatult ka rahulike elanike ja nende varanduse pihta, tuues sellega kaotust ja hävitust ka neile, kes sõjast otseselt osa ei võta.

Õhustpommitamisel tarvitatakse fugass-, süüte- ja gaasipomme. Neist kõige suuremat momentaalset purustustööd teeb fugasspomm, mis oma suuruse järele võib kaitsmata hoonet tõsiselt vigastada või selle täielikult hävitada.

Harilikud asutuste ja eluhooned ei anna kaitset lennupommide vastu, kui neid vastavalt ei kindlustata.

Elanike ja ametnike kaitseks kindlustatakse hooneid mitmel viisil, olenedes selle hoone või asutuse tähtsusest, asukohast ning hoone suurusest ja ehitusmaterjalist. Kivist hoonetesse ehitatakse selleks keldrikorrale varjendid, mis kaitsevad lennupommide otsepihtavuse või lähedal lõhkevate pommide tagajärjel variseva hoone rusude vastu.

Sõda võib tulla kiiresti ja ootamatult, nii et ei suudeta kõiki asutusi õigeaegselt evakueerida linnast vähem ohtlikesse paikadesse. Osa asutusi peab jääma kohale korra ja administratsiooni tarvis kui ka selleks, et hoida elanikes alal kindluse ja julgeoleku tunnet. Et asutus võiks korrapäraselt funktsioneerida, peab ametnikule andma head ja kindlat kaitset töötamisel. Tähtsamad riigi- ja omavalitsuseasutused peaksid oma asutuse ametnike kaitseks ehitama pommikindlad varjendid keskmiste lennupommide, s. o. 100- kuni 300-kg. fugasspommide purustuse vastu Lääneriikides on see nõue kindlalt üles seatud ja ka suuremalt osalt juba teostatud.

Sõjaohu puhul evakueeritakse linnadest osa elanikke maale. Suurem osa jääb aga siiski kohale ja nende kaitseks peab juhuslike pommide vastu kindlustama eluhooneid. Viimaste sõdade kogemused on näidanud, et kivihoonete keldrite kindlustamisega saab anda küllaldaselt kaitset õhustpommitamise vastu. Fugasspommide lõhkemisel õhusurve tagajärjel lähedalasuvate hoonete seinad ja laed varisevad kokku. Tavaline betoonist keldri lagi ei pea vastu nende rusudele. Uute ehitatavate kivist eluhoonete keldrisse sisseseatava varjendi lagi peab ehitama nii tugev, et ta kannaks variseva hoone rususid. Sarnase rusudekindla varjendi ehituskulud kui ka varjendi sisseseadekulud on suhteliselt hoone ehituskuludega nii vähesed, et ehitajal ei tohiks olla varjendi ehitamiseks vastuvaidlusi. Olemasolevatesse kivist eluhoonetesse tuleb varjendi sisseseadmiseks keldri lagi kindlustada sel teel, et vanale laele pannakse alla tugevuse tõstmiseks täiendavad raudtalad või tehakse laele alla uus puust tugistik. Üleliigsed aknad müüritakse kinni, kuid tagavaraks jäetakse üks või kaks akent lahti, mis kaetakse tugevate luukidega või liivakottidega. Varjendi uksed peavad olema tugevad ja gaaside sissetungimise vastu varustatud kummi- või vilttihendusega.

Meie linnades on suurem osa hoonetest puustehitused ja see on sõjakorral meile väga suureks kahjuks. Süütepommidega pommitades võib puusthoone sattuda hõlpsasti leekidesse. Leegitseva hoone all keldris viibimine on suure hädaohuga seotud ja seepärast ei tohiks lubada nendesse keldritesse varjendite ehitamist.

Meie väiksemates linnades, samuti suuremate linnade ääreosades ja puuehituse rajoonides on harilikult suured krundid aedadega. Seal on kõige sobivam ehitada varjendite asemel aedadesse kaevikud. Ka väiksemates kivihoonetes, kus keldritesse on varjendite ehitamine võimatu või suurte raskustega seotud, on sobivaim kaitse kaevik.

Kaevik ehituslikult sarnleb sõjaväe-kaevikule ja kaitseb pommikildude vastu. Kaevik ehitatakse hoonest niikaugele, et variseva hoone rusud ei langeks tema peale. Põhikujult kaevik tehakse harilikult sikksakiline. Kaevik seest vooderdatakse kokkuvarisemise vastu laudadega ning pealt kaetakse kas laudadega, lattidega või palkidega. Pommikildude vastu kaetakse kaevik pealt mullakihiga.

Meie ehitustegevus on väga intensiivne ja et tööjõudusid üheaegselt mitte ülekoormata, on soovitav, et juba aegsasti hoonete valdajad hakkaksid varjendeid ehitama. Aegsasti ja korralikult tehtud töö on alati parem ja kindlam kui hiline ja turuga kuidagiviisi. püütud asjast ülepääsmine.

Riigikohus

Tſiwiil-oſakonna kohtuiſtungil 22. ſept. jäeti tagajärjeta: Anna Jalaka kaſſ.-kaebus Mikk Jalaka nõudeaſjas; Aſja Kobetsky palwe Eliſaweta Kobetsky nõudeaſjas; ſurnud Anna Tiiriku pärandustombu hooldaja Juhan Laaguſe kaſſ.-kaebus Leo Linnumäe wastu; Johannes Nurgi kaſſ.-kaebus Tallinna Üh. Haigekaſſa wastu; Märt Kartuſe kaſſ.-kaebus Hans Kartuſe wastu; Anette Amoſe kaſſ.-kaebus Pauline Pärmetſa ja Jaan Lindebergi pärandustombu wastu; Tõnis Pärna kaſſ.-kaebus Uue-Wändra walla wastastikku abiandmiſe ſeltſi wastu; Guſtaw Mühlbergi kaſſ.-kaebus Juhan Petzoldi ja Otto Huene wastu; Nadeſhda Goſchanowi kaſſ.-kaebus Eeſti tööliſte kindlustusühiſuſe wastu; Allide Egori kaſſ.-kaebus Eduard Wahula wastu; Auguſt Hanſoni kaſſ.-kaebus Salme Kuudi nõudeaſjas ja Jüri Jüriſſoni kaſſ.-kaebus Helmi Kallastu nõudeaſjas.

Kaewatud otſuſed tühistati: Reginald-Edgar Remmeli kaſſ.-kaebuſes Alma-Anette Remmeli wastu ja Maks Tiido kaſſ.-kaebuſes Marina Tiido wastu.

Otſuſe kuulutamine lükati edaſi Guſtaw Söödi kaſſ.-kaebuſes Helmi Mäekalda nõudeaſjas.

„Näoiluretsept"
Scherk näovesi

Lugusid kohtust

Läks naisega riidu ja tappis selle, kes tuli rahustama

Tallinna ringkonnakohus mõiſtis neljaks aaſtaks ſunnitööle Kõue walla mehe Otto Oie, kes 9. mail tappis oma kodowallas Saueaugu külas naabrimehe Hans Urwa.

Otto Ois elas õieti Hans Urwa maa peal, kus tal oli wäike majake. 9. mail Otto Ois tülitſes oma naiſega nii kõwasti, et ſee oli kuulda ka Urwale. Urwa otſuſtas ſiis minna Oiſi rahuſtama. Aga kui ta oli ſinna ſaabunud, trepile iſtunud ja manitſusſõnu kõneles, hüüdis Otto Ois talle: „Mis ſina ſegad, tahad ka ſaada!" Öelnud ſeda, ta lõi puſſi Urwale rindu ja jättiski ſelle ſinna.

Urwa tõuſis üles, ſammus õuewärawani, ja tõmbas ſeal puſſi haawaſt wälja ning wiskas kaſuka ſeljaſt. Ta ſammus weel natuke maad edaſi ja langes ſiis maha.

Selle haawa tagajärjel Hans Urwa ſuri.

Kohus mõiſtis, nagu eelpool öeldud, Otto Oie neljaks aaſtaks ſunnitööle.

Kui jalgrattakumm lõhkes...

Walentin Muſt oli 27. mail wiinaſtanud ja ſõitis Tallinnaſt jalgrattal wälja, et jõuda Jõelähtme walla „Külmaalliku" tallu. Jõelähtme kiriku lähedal lõhkes jalgrattakumm. Nüüd läks Muſt „Päiwilla" tallu, kus Woldemar Tohwer ja Arnold Kaar ta jalgrattakummi ära parandaſid.

Kui Muſt ſiis ſõitu jatkas, ühineſid temaga ka Tohwer ja Kaar, kes ſõitſid ühel jalgrattal. Mõne aja päraſt tehti peatus.

Kaar lahkus teiſteſt. Kahekeſi jäädes tungis Tohwer Muſtale kallale, lõi ta uimaſeks ja riiſus temalt 14 kr. 59 ſenti ja pudeli likööri.

Tohwer on waremalt warguſte eeſt karistatud. Selle riiſumiſe eeſt ta mõiſteti neljaks aaſtaks ſunnitööle ja wõeti kohtus wahi alla.

Lõi kordnikule vastu silma

Nikolai Rannamäe oli kewadel Nõmmel joobnus olekus ja ſattus politſeijaoskonda. Kordnik Richard Ööbik hakkas teda läbi otſima, et ſeejärele teda areſtikambriſſe paigutada. Rannamägi hakkas Ööbikule wastu ja lõi teda ruſikaga ſilma pihta.

Ringkonnakohus õiſtis nüüd Nikolai Rannaäe kolmeks kuuks wangimajja.

Pärnu linnapea H. Soo

Südamerabandus murdis 60-aastase omavalitsuste

Kesknädalal kl. 9 ajal õhtul suri Pärnus oma kodus südamerabanduse tagajärjel Pärnu kauaaegne linnapea ja seltskonnategelane Hendrik Soo.

Kadunut, kes oli 60-aastane, jäid leinama abikaasa ja kaks alaealist last — tütar ja poeg, kelledest viimane alatiselt elutseb Tallinnas.

H. Soo põrmu puusärki asetamine toimub täna õhtul, kuna matused leiavad aset pühapäeval. Eile õhtul toimunud linnavolikogu erakorralisel koosolekul otsustati kadunu matusekulud võtta linna kanda.

*

Hendrik Sood pole enam! Kulutulena levis teade tema manalasse varisemisest Pärnus eile hommikul, tekitades kõikjal hardumusliku leinameeleolu. Sest kadunu oli Pärnule rohkem kui linnapea: ta oli õpetaja, isa, lepitaja, või nagu teda üldiselt nimetati — „vanahärra". Tolles viimases — lahkunu hüüdnimes — peituski õieti Hendrik Soo iseloomustus: ta ei olnud külm, asjalik ametisik oma linnale, ta oli sooja südame ja erksa mõistusega hooldaja mitte ainult linnale, vaid igale, kes kuidagi vajas tema abi.

Kui nüüd meie — pärnakate — „vanahärra" oma silmad sulges igaveseks uneks, siis saabki mõistetavaks see ääretu kurbus ja suur lein, mis vallandus kogu linna elanikkonnas — sinus, minus, temas — ning mis hoolimata momendi suurtest sündmustest ülemaalises ja -maailmses ulatuses, sundis meid neid unustama ja anduma kurbusele: „vanahärrat" ei ole enam!

Hendrik Soo ei olnud n.-ö. löögimees. Suurte sõnade, suurte žestide ja kõige muu sinna juure kuuluvaga. Ta oli vaikne, tasane, kaalutleja, kusjuures ta aga enne kõike oli suur töömees. Mees, kes kogu oma energia ja jõu pühendas talle armsaks saanud kogukonna — Pärnu linna — heaolu teenimisele. Seejuures unustas ta täielikult ise-
enda heaolu. Teadsime ju kõi
põeb raskekujulist südamehaig
mõnikord jätta ajutiseks töö
pisut puhata ja end ravida.
hoolinud endast: veel oma elu
linna-tüüri juures — juhatades
olekut ja liites ühte seniseid

Nüüd ei ole Pärnul enam
valguse sõdurit ja üldiselt ar
„vanahärrat". Võib-olla on Saa
ei olnudki tema loodud elama
ja võimukultuur näivad haara
kogu inimkonda. Trööstime
vime ühise perena: Puhka suu

Raadio

Reedel, 29. ſeptembril

7.00 äratusmäng. Wõimlemine. 7.20 õige aeg. Ilmateade. Päewauudiſed. 7.30 hommikukontſert (heliplaadid). 8.15 päewauudiſed. 8.35 Tallinn ja Türi: turuteated.

17.45 teated ja reklaam. 18.00 päewauudiſed. 18.05 pärastlõunamuuſika (helipl.). 18.30 „Eha-Maie õnneſõrmus", E. Farjeoni laſtejutt (laſtele). 19.00 Wabatahtliku Kodanliku Õhukaitſe Liidu juhatuſe liige ja Tallinna linna gaaſi- ja tuletõrje juhataja mag. E. Umblia: Kodanlik õhukaitſe ja kodukaitſe. 19.20 ſoowikontſert (helipl.). 19.45 ſiſepoliitiline weſtlus — Ilmar Randma. 20.00 Corſo-trio kontſert. 20.40 päewauudiſed ja ſporditeated. 21.00 õige aeg. Teated. 21.10 harmoonika uudiſpalaſid (helipl.). 21.25 Türi: põllutöökoja kultuurtehnika- ja maamõõdutalituſe abijuhataja Auguſt Raudſepp: Maakorralduſeſt. 21.40 Türi: põllumajanduslik päewaküſimus. 21.25 Tallinn ja Tartu: Oiſööſid laulawad (helipl.). 21.50 Wene muuſika. RR orkeſter, juh. Olaw Roots. 22.50 õige aeg. Päewauudiſed ja ſporditeated.

Nõmme K. L. S.

15.00 heliplaate. 15.45 kodanliku õhukaitſe weerandtund — major Woldemar Andreeſen. 16.00 heliplaate ja teateid.

Laupäewal, 30. ſeptembril

7.00 äratusmäng. Wõimlemine. 7.20 õige aeg. Ilmateade. Päewauudiſed. 7.30 hommikukontſert (heliplaadid). 8.15 päewauudiſed. 8.35 perenaiſtele. 8.40 turuteated.

17.45 teated ja reklaam. 18.00 päewauudiſed. 18.05 karakterpalaſid (helipl.). 18.30 Kotkaſilm ja Karukäpp lõpetawad matka. Ewald Paikre matkapilte (noortele). 19.20 Miſſugune peaks olema kuuldemäng — Woldemar Mettus. 19.40 muuſika nädalalõpuks. Orkeſter juh. Priit Nigula. 20.30 ſaatekawa-weſtlus. 20.40 päewauudiſed ja ſporditeated. 21.00 õige aeg. Teated. 21.10 „Aruwälja omad kodanliku õhukaitſe-
keeriſes", Tõnis Brakſi kuuldemä
tantſime ja oleme rõõmſad! W
laule (helipl.). 22.50 õige aeg.
ſporditeated. 23.00—24.00 tantſum
geſt ſaaliſt — Kurt Strobeli ork

Nõmme K. L. S

15.00 heliplaate. 15.15 KO
inſtruktor Walentin Reoſe. 15.3
heliplaate ja teateid.

Pühapäewal, 1. ok

8.00 äratusmäng. Wõimlemi
(helipl.). 8.40 õige aeg. Ilmatea
(helipl.). 10.00 jumalateenistus T
Op. A. Wööbus. 12.00 lemmikh
12.35 Mõtiſkluſe-hetk. 12.50 Hi
(helipl.). 13.35 „Kõigilt radadelt
populaarteaduslikeſt raamatuteſt.
(helipl.).

15.00 pühapäewa-õhtupoolik R
ſõna. 2. Aawik: marſs „Kungla
pillideorkeſter. 2. Auguſt Kitzber
lugu — Rooſi Moks ja Anton
labajalg, Wändra polka, Wiru m
ter. 5. Arutlus ſügiſeſte kündi
kodukotus — Uſtus Toomendi
ühinguteſt talumetſanduſe arendaja
metſanduſe-konſulent W. Põder.
tele. 9. Kuru: Wiru marſs —
orkeſter. 15.45 teated ja reklaa
Laululinnale. Kodanliku õhukaitſe
wäljakul. Reporteerib Felix Mo
õhukaitſenädala lõppſõna — W
Õhukaitſe Liidu abieſimees minis
18.15 Eeſti marſſe (uued eeſti
garniſoni puhkpillideorkeſter. 18.5
õige aeg. Teated. 19.05 wanatan
19.50 „Uutel radadel", peatükk
romaaniſt „Õige waim". Loeb
õhtukontſert. RR orkeſter, juh.
päewauudiſed ja ſporditeated. 22.
muuſika (helipl.). 22.55 päewau

Tartu ülikooli 33 va

Vabakuulajate arv on kasvanud

Tartu ülikooli on tänavu si
kokku 33 isikut vabakuulajaiks.
mis mõned aastad tagasi oli üp
iga aastaga suurenenud, kuna v
tu ei pääse kõik soovijad täis
siks ja peavad seega oma tea
vabakuulajaina.

Kõige rohkem on vabakuulaj
gusteaduskonda — 7, samuti a
— 7, majandusteaduskonda —
konda — 3, metsa osakonda —
vabakuulajaks astujaid vähem.
jaist on need, kes pidid eksan
ukse taha. Vabakuulajad peav
õppemaksu ühisel alusel üliõpila
aastas.

SISERIIGIST

Harjumaalt

Hageri tuletõrje ehitab pritſimaja. Harju maawalitſuſe otſuſega lubati Hageri walla wabatahtl. tuletõrjeühingul pantida Hageri Ühiſpangaſt tehtawa 2500 krooni ſuuruſe ehituslaenu kindlustuſeks ühingule kuuluw Hageri wallas aſetſew ehituskrunt ühes päraldiſtega.

Uus piirituſewabrik Juuru walda. Harju maawalitſuſe koosolekul anti Hõreda kartuliühingule nõusolek uue Hõreda piirituſewabriku aſutamiſeks Juuru walda.

Aruküla ſupelaſutuſe projekt kinnitamiſel. Päraſt maakonna ehitusinſpektori ja maakonnaarſti ſeiſukohtade ärakuulamiſt tunniſtas Harju maawalitſus oma neljapäewaſel koosolekul Aruküla aedlinna kawatſetawa ſupelaſutuſe ehitusprojekti wastuwõetawaks ja otſuſtas ſelle kinnitamiſele ſaata teedeminiſteeriumile.

Tartust

Muſtlaskaklusel ſai 3 inimeſt raskeſti wigaſtada. Kolmapäewa õhtul kella ½9 ajal on Raekoja ja Pika tän. nurgal muſtlaſed kaklema läinud. Kakluſeſt on oſa wõtnud muſtlaſed Auguſt Mitrowski, Willem Fenge, Mathilde Fenge ja Liine Koslowski. Kakluſel on ſaanud raskemaid wigaſtuſi Auguſt Mitrowski, Willem Fenge ja eriti Liine Koslowski, kes on toimetatud rawimiſele Mellini kliiniku. Mathilde Fenge on pääſnud kergemate wigaſtuſtega. Politſei ſelgitab aſjaoluſid mis tõukas muſtlaſed weriſeſſe kakluſſe.

Arſtid ja õpetajad õhukaitſe teeniſtuſſe. Kodanliku õhukaitſe-nädala puhul on aſutud inſtrueerima õhukaitſe tähtſuſeſt ka õpetajaid ja arſte. Nii olid kolmapäewa õhtuks kokku kutſutud kõik Tartu linna õpetajad, kus leitnant A. Martens ſelgitas õhukaitſeküſimuſt. Kolmapäewal algas wastaw kurſus ka arſtidele, mis on korraldatud Tartu maawalitſuſe ja ülikooli poolt ühiſelt ja milleſt wõtab oſa üle 300 arſti.

Teater • Muusika

„Sügis" tuli lavale

Töölisteatris 28. 9. 39.

Vana-Greeka näitekirjanikud ei saanud kaugemale „Orestela" taolisist trioloogiaist ehk kolme-näidendi-tsükleist. Meil aga lavale toodud Tootsilood („Kevad", „Suvi", „Tootsi pulm" ja „Aripäev") moodustasid juba tetraloogia. „Sügise" juureseltsimisega nad muutuvad pentaloogiaks. Kui aga jõuab kätte „Talv" — ja ega see tulemata jää — siis on meil koguni heksaloogia.

Eugene O'Neill, meil mängitud „Oi nooruse" autor, töötab praegu ühe ennealoogia, täh. näidenditsükli kallal, mis koosneb üheksast üksteisele ajaliselt järgnevast lavateosest. Tegelasiks on ühe ameerika perekonna sugupõlved paari sajandi ulatuses. Meie viie-, mitte liig kauges tulevikus kindlasti kuuejaoline „Tootslaad" on vähemalt ulatuselt — midagi vanagreeka klassilise triloogia ja O'Neilli ennealoogia vahepealset ja meile kindlasti niisama lähedane kui vanule hellaslasile „Orestela". Lava-Tootsi olemasolu on igati õigustatud, „Aripäeva" kohta avaldas arvustus koguni üksmeelselt arvamust, et dramatiseering on parem kui originaaljutustus.

*

„Sügises" me näeme juba kolmandat inimpõlve — Tootside poega Leksi. Suurt osa see veel ei mängi, nagu seda eelmisis Tootsi-lugudes ei ole mänginud esimenegi põlv — Tootsi, Kiire ja teiste vanemad. Üks kolmanda põlve esindaja on koguni alles tulemas — Kiire ja ta naiseõe laps. Jajaa — Kiir ei ole enam see „tuline" armastaja, kellena meie teda nägime — triikrauaga ja ilma — „Aripäevas". Ta ei hooli enam kuigi palju oma „jaamaülema abikesest", oma Juulikesest. Seda enam aga tema, kel ei ole aimugi põllumajandusest, ihkab saada asunikutalu omanikuks. Ja ta saabki selleks, kuigi mitte tasuks vabadussõja lahingväljadel ülesnäidatud vahvuse eest, küll aga puhta raha eest — naiste otsesel ja kaudsel kaasabil. See Kiire jaht asunikutalu järele moodustabki „Sügise" peaslsu. Toots ja Teele on kuidagi kõrvale surutud, kuigi Kiir mängis silmapaistvalt suurt osa „Aripäevaski". Aga „Sügise" Kiir on nagu muutunud võrreldes eelmiste dramatiseeringute omaga. Muidugi — poisitest saavad mehed, aga „Sügise" Kiirele on midagi võõrast juure tulnud. Selle kuju äärjooned ei ole enam samad, mis nad olid eelmises dramatiseeringus. Sümpaatne ei ole ta kunagi olnud, „Sügises" aga ta on sageli lihtsalt vastik. Liig suure mõnuga peatub Luts tema kõhu lahtioleku juures, mida meie jutus võime jälgida mitmes staadiumis.

Endisile tegelasile on „Sügises" tulnud lisa asunikutalupidajate näol — kapten Paavel, kes linna ihkava naise pealekäimisel müübki oma talu Kiirele, vaene, aga heatujuline Liping ja teeröövli kommetega Pilbaste, asunik oma „gevolgi" ja vägeva naise Lindaga. Härra Kippel elab ja äritseb ikka veel, samuti Kiire vanemad, 'kelledele nende kallis poeg aga suurt rõõmu ei valmista. Nii see on jutus.

*

Me peame ütlema sama, mis me konstateerisime juba „Aripäeva" puhul: Särevi dramatiseering on parem kui Lutsu jutustus. Seda iseäranis ülesehituselt. Jutustus kipub laiali valguma ja kuidagi sihitult hulkuma, dramatiseering on märksa tihedam ja järjekindlam. Nii mõnigi Särevi poolt juurepandud joon on lutsulikum kui Lutsul endal Tootsilugude selles järgus. Võetagu kas või ainult see koht, kus Kiir, Maali tulevase lapse isa, püüab Juuli ees selleks isaks tembeldada... Joosep Tootsi! Kui kiirelik ja kui lutsulik see on, aga kahjuks ei tulnud Luts ise sellele!

Kiire väga ebaesteetseist toiminguist, milledele ülal vihjasin, informeeritakse meid ta venna Benno (Lembo Mägi) kaudu hästi talutaval viisil, nagu üldse seekord lavalt kõik, mis lugemisel mõjub kuidagi häirivalt, serveeritakse märksa pehmemalt — niihästi sõnastuselt kui ka toonilt..

Muide, „Sügisesse" on jäänud anakronisme, mida juba jutustuses ei oleks pidanud olema. Raadio, millest siin kõneldakse korduvalt, ei mänginud „Sügise" ajajärgul kaugeltki seda suurt osa, mis talle siin omistatakse. Ka ei tuntud noil aastail Eestis veel „Valencia"-viisi — muide, see kasutati efektisünnitavalt. „Valencia" võiks ju lõppude-lõpuks jääda, aga raadiojutt tuleks küll välja visata, sest see mõjub oma sobimatusega liig häirivalt.

Dramatiseeringu lõpustseenid kalduvad jutustuse lõpust tublisti kõrvale, on palju elavamad, tempo- ja kokkupõrkerikkad. Juuli ja kõik teised Kiired saavad teada, et Jorhh-Aadniel on Maali tulevase lapse isa. Kahjuks päris lõpp, kui Vana Kiir tahab i'le punkti peale panna, ei mõju sugugi punktina, küllalt ümmarguse ja tõesti lõpetava lõpuna.

*

Särevi lavastus ja näitlejate mäng olid üldiselt head. Herbert Tamm oli hoolitsenud sobiva miljöö eest niihästi Kiirte, Tootside kui ka kapten Paaveli kodule. Maatahtmise palaviku ajajärgu vaim on hästi tabatud. Suurepärane joon on see, et Kiir näitejuhi tahtmisel endise „sõjakangelasena" kogu aeg kõnnib ringi mundris. See on igatahes ehtkiirelik.

Näitlejad olid oma tüübid edasi arendanud palju järjekindlamalt kui me näeme seda Lutsu „Sügises". Loomulikult meie ei tohi muutuda ebatänulikeks ega jätta tunnustamata seda, et nende tüüpide loomise võimaluse on ikkagi annud Luts.

Kiired, Tootsid, Tõnisson, Lible ja teised on muutunud parajal määral vanemaks. Kuigi palju ei ole muutunud ärimees Kippel, aga see sobib talle.

Näitlejaist väärib erilist väljatõstmist Helmut Vaag Kiirena, kes nagu enamjagu ta kolleegegi on end täiel määral sisse elanud kehastatavasse kujusse ja seda ehitab edasi silmapaistva järjekindlusega. Ta žestid ja poosid on jäänud, on aga muutunud „keskealisemaks", ta näoilme on pidevalt kibestunud ja hapnenud, ta juuksed hõredamaks jäänud. Umbusalduse, hirmu, võidurõõmu, viha ja teiste tunnete üleminekud on antud väga tabavalt.

Vaiksemaks jäänud on Tootsid (Lensi Römmer ja Joh. Romot), haledamaks Juuli (L. Reial), tubli osa oma pakitsevast elurõõmust on kaotanud Maali (O. Vare). A. Mägi on tore, hästi vanaks jäänud vanarätsep Kiir, kes ei taha mingi hinna eest lahkuda oma majakesest. Kenasti rõõmustub Jorh-Aadnieli kojutuleku puhul pr. A. Tamm ta emana. Al. Teetsov on soliidne, aga tarbekorral hästi salvata oskav Tõnisson, Elmai Kivilo endiselt hästi tabatud Lible. Ruts Bauman on nagu ikka Kippelina oma sõiduvees. Lembo Mägi annab oma Bennos parajal määral häbematust ja mõistlikkust ning heasüdamlikkust. Alfred Rebane oli hea tuhvlialune kapten Paavel, Hilda Sooper tema tarvilisel määral „käre eit", Hugo Malmsten väliselt hästi soliidne köster. Väike Lia Bauman oli kena poisu Leksi — ainult miks ta ei liikunud loomulikult?

Täis saal jälgis etendust parimas tujus.

W. Mettus.

„Estonia" teater

Reedel, 29. sept., aland. hindadega „Niskamäe leib".

Laup., 30. sept., esietenduseks I. Kalmani operett „Montmartre'i kannike".

Pühap., 1. okt., päevaseks etenduseks harilike hindadega Puccini ooper „Turandot". Nimiosas Ida-Loo-Talvari, Calafi osas Martin Taras; õhtul „Ameerika Kristus".

Töölisteater

Täna „Caramba!" ehk „Dolores ja teisikud" üldhindadega. Algus kell ½8 õhtul. Pääsmed 25 ja 50 senti.

Laupäeval „Ehast koiduni" viimset korda.

Pühapäeva päeval „Nipernaadi ja aastaajad" 15. korda.

Pühapäeva õhtul „Sügis" 2. korda.

Esmaspäeval „Aripäev" üldhindadega.

Eesti Draamateater

„Õnnelike päevade"

esietendus toimub homme, laupäeval, kell ½8 õhtul. See on ellu sööstvate noorte vaimustusest ning romantikast kantud lavateos. Ja midagi pole lihtsamat kui selle komöödia teema: pesakond noorureid jääb ühe tädi surmajuhu tõttu 24 tunniks üksi perekonna suvimajja, kuskil Kesk-Prantsusmaa maakohas. Süütu ja poolfantastiline juhtum annab neile võimaluse mõne tunni jooksul proovile panna oma eluoskust ja südame ulatust. Selles elueas vaimustutakse kiiresti, suur armastus tuleb kui tuulepuhang, kuid möödub niisama kiiresti, tuues kaasa meeleheidet ning kokkupõrkeid, mis aga nende põhiliselt eluvärskete loomuste juures lahenevad kiiresti.

Mõningad väljavõtted prantsuse arvustustest lausuvad „Õnnelike päevade" kohta:

„Milline kütkestav tükk! Missugust rõõmu ta meile valmistas! Ja kui palju head ta tegi! Vajame värskust ja otsekohesust. Haiglased komplikatsioonid, sünged seiklused on muutunud meile vastumeelseiks ja — tüütavad. Teater peab meile andma seda, mis puudub meie raskel, ängistatud, kokkusurutud, muredega koormatud elul" („Petit Parisien").

„Väga suur ja vaieldamatu menu on osaks saanud Cl.-A. Puget' „Õnnelikele päevile". Juhtub tõepoolest harva, et üks komöödia suudab pärast esimest vaatust püsida lõpuni nii säravana nagu see. Selle noorusliku, kerge, elava ning mänglevalt-reipa dialoogiga komöödia võlu hoidus alal kuni lõpuni" („Information".)

Pildil stseen 3. pildist (O. Ungvere ja V. Alev).

Laupäeval, kell ½8 õhtul esietenduseks „Õnnelikud päevad". Pühapäeval, 1. okt., kell ½3 p. l. avab E. Draamateater oma noorsooteatri käesoleva
hooaja. Esietendusele tuleb M.
näidend „Murueide imekannel",
nud H. Anto. Selle kujutlusterikka lastenäidendi lavastab Ed
Pärn Raudveelt, muusika V. Jak
G. Neggolt. Kaastegevad S.
Müür, M. Karro, D. Poska, A
arvukas tegelaskond ja G. N
Pühapäeva õhtul kell ½8 „J
Pääsmete eelmüük avatud
ia 6—8 õhtul. Pääsmete hinnad

Kohalikke teateid

Eraomanike kutseühingute ümberkorraldamise kava

Eile leidis aſet äriteenijate kutſeorganiſatſioonide liidu juhatuſe kooſolek, kus tuli otſuſtamiſele ametnike ja äriteenijate kutſeühingute ümberkorraldamiſe kawa. Kawa on järgmine:

Praegu tegutſew äriteenijate kutſeorganiſatſioonide liit kujuneb mitte ainult äriteenijate, waid ka kontoriametnike kutſeühingute liiduks, mille liikmesühinguks wõiwad olla kõik ſelle ala töövõtjate kutſeühingud. Äriteenijate kutſeorganiſatſioonide liidu nimetuſeks on tulewikus Äri- ja Kontoriteenijate Kutſeühingute Liit. Praeguſeſt liiduſt wäljaspool aſuwad ametnike kutſeühingud astuwad liidu liikmeiks.

Ametnike ja äriteenijate kutſeühingud jääwad iſeſeiswaiks kohalikeks kutſeühinguiks alluwuſega äri- ja kontoriametnike kutſeühingute liidule.

Suuremates keskustes, eeskätt Tallinnas, Tartus, Narwas, Pärnus ja Wiljandis, regiſtreeruwad äriteenijate ja kontoriametnike kutſeühingud eraldi kohalikkude kutſeühingutena. Wähemates keskustes, kus ametnike ja äriteenijate rühmituſed eraldi ei ſuuda luua elujõuliſi kutſeühinguid, ühinewad äriteenijad ja kontoriametnikud ühiſeks kohalikuks äri- ja kontoriametnike kutſeühinguks.

Muud waimſel alal töötajate rühmituſed, nagu apteegiasſiſtendid, tollideklarandid metſapraakerid, tekstiil- ja piiritusmeiſtrid, kindlustustegelaſed jne., koonduwad kas üleriigilistesſe wõi kohalikesſe kutſeühinguisſe, wastawalt ſellele, misſuguſena nende põhikiri on regiſtreeritud.

Kino „Diana" jälle avatud

Teatavasti kukkus kinoteater „Diana" laest alla krohvitükk, mille tõttu kino oli suletud mõned päevad. Nüüd hööveldati laest hädaohtlik krohv maha ja pärast asjatundjate poolt teostatud järelevaatust võidi uuesti publikule avada kinoteatri uksed.

Tallinna Naisklubi avas hooaja

Neljapäeval tuli tänavu esmakordselt kokku Tallinna Naisklubi.

Klubi järjekordseist üritusist vääriks märkimist samariitlaste kursus, mis algab 2. oktoobril ning mille vastu huvi liikmete hulgas on väga elav.

Uus kultuurfilmi ringvaade

Tallinna esietenduskinodes 29. sept. kuni 3. oktoobrini jookseb Eesti kultuurfilmi ringvaade nr. 69: Sõjaväe spordivõistlustelt, noored õpivad ujumist, üleriigiline vene laulupäev Petseris, J. V. Jannseni mälestuse austamine ja pärja asetamine hauale Eesti laulupeo 70. juubelipäeval.

Väikelapse kasvatuse kursus

2. okt. kell 5 p. l. algab Eesti Naisliidu korraldusel kodumajanduse instituudi ruumes, Hariduse t. 8, väikelapse kasvatuse kursus. Kavas: tervishoid (dr. S. Tohver j. t.), toitmine (A. Nõges), rõivastus (pr. Pärl), kasvatus (pr. Õ. Ploompuu-van Nest). Kursus on igal esmasp., kolmap. ja reedel kl. 5—8 p. l. ja kestab 3 nädalat. Registreerimine E. Naisliidu büroos.

ÜENÜTO avab tegevushooaja

Kuigi ÜENÜTO tegevus on kõigil aladel täies hoos, on tegevushooaja üldine pidulik avang pidanud viibima kohase ruumi puudusel. Nüüd on aga sellest üle saadud ja avaõhtu toimub pühapäeval, 1. oktoobril, algusega kell 8 õhtul, Kunstihoone suures saalis. Õhtu on kirjandus-muusikalise kavaga ja seal esinevad: Meta Kodanipork soololauludega, Mare Leet, Laine Vaga ja Felix Moor deklamatsioonidega, Voldemar Uustalu metsasarvesoolodega, kirjanik Juhan Jaik loeb värskeid novellette, peale selle koorilaule osakonna segakoorilt G. Ernesaksa juhatusel j. m. Õhtu avasõna ütleb osakonna esimees dr. Vold. Johanson. Klaveril saadab soliste J. Talvari. Õhtule pääs on liikmeile ja nende külalistele tasuline.

Üleriiklik skaudijuhtide aastakoosolek

Skautide peastaap oma koosolekul, arvestades praegusi majanduslikke olusid, otsustas pidada aastakoosoleku Kuressaare asemel Tallinnas.

Aastakoosolek tuleb pidamisele Tallinnas 29. ja 30. oktoobril s. a.

Suur tung äriteenijate kooli

Käesoleval õppeaastal on eriti palju avaldatud soove sisseastumiseks Tallinna Rahvaülikooli Seltsi majandusõpilastekooli äriteenijate harusse. Kõik sisse astuda soovijad on tegelikud müüjad või õpilased ärides ja nad soovivad ennast aegsasti varustada tunnistusega, mis tulevikus kindlustab töötamise majanduslikes ettevõtetes varem juba riigivolikogus arutusel olnud seaduse nõuete kohaselt. Koolijuhatuse palvel haridusministeerium, arvestades õpilaste rohkust (80 isikut), on lubanud tööd korraldada kahes rühmas. Kool asub nüüd mitte S. Kloostri t. 16 (erakolledži ruumes), vaid I algkooli ruumes Kooli tän. 2, kus varem töötasid rahvaülikooli keeltekursused.

Perekonnaseisuteateid

Abiellumissooviavaldusi. Tall. linna perekonnaseisuametis reg.: August Palk ja Sinaiida Rebbo; Andres Ounap ja Hertha Pärn; Hans Luts ja Emilie Kasak; Moses Beilinson ja Hana-Irena Kljas; Oskar Tiidovee ja Aleksandra Tustit; Helmut-Ferdinand Voolaid ja Anastasia Kiik.

Abiellumisi. Tall. linna perekonnaseisuametis reg.: Sergei Gammer ja Ella Hoppfeldt; Adolf Kivikangur ja Alma Viidik.

Sünde. Tall. linna perekonnaseisuametis reg.: Enno Kallasma, Aleksandri ja Glaima-Elvire-Valentine p.; Ester Jaagupsoo, Romani ja Ljubovi t.; Dimitri Lipatov, Sergei ja Jelena p.; Viive Armas, Joanni ja Salme t.; Milvi Lumiste, Erichi ja Elsa t.; Ludmilla Ojarand, Stefani ja Maria t.; Peeter Savendi, Mihkli ja Helmi-Alide p.; Kaljo Sahtel, Mihkli ja Liisa p.

Surnud. Tall. linna perekonnaseisuametis reg.: Jaan Kikkas, 56 a. v.; Ann Mars, neiuna Arras, 77 a. v.; Aleksander Juhhansohn, 77 a. v.

Ehitus- ja puutööliste esindajad olid koos

Neil päevil toimunud Eesti Ehitus- ja Puutööliste Ametiühingu usaldusmeeste ja töölisvanemate ülelinnalisel koosolekul selgus, et parketitöölistel on õnnestunud laiendada kollektiivlepingut veel ühe ettevõtjaga. Paemurrutööliste osas, kus ennem oli saavutatud töötüli lahendamise komisjoni vahetalitusel poolte vahel omavaheline kokkulepe, on nüüd selgunud, et üks ettevõtjaist keeldub nüüd vabatahtlikust kokkuleppest ja nõuab komisjonilt sundotsust. Koosolekul selgitati ka tööliskoja valimistega ühenduses olevaid küsimusi. Käitiste olukordade kohta esitasid aruandeid peagu kõikide käitiste esindajad, välja arvatud Lutheri käitis.

Aruandena märgiti veel, et ühingu laulukoori takistab tegevust alustamast ruumipuudus, mille kõrvaldamiseks astutakse samme.

Skaudid kodukaunistamistööle

Arvestades loodushoiu ja turismi-instituudi ringkirja noorsoo organisatsioonidele, otsustas Eesti skautide maleva peastaap selleks kõigiti kaasa aidata, et varemalt istutatud puude toed ja sidemed oleksid korras. Maanteede ääres, kuhu eelmistel aastatel hoogtöö korras istutati noori ilupuid, võib kahjuks sageli näha katkenud sidemetega ja murdunud tugedega või hoopis ilma tugedeta noori puid.

Peastaap loodab, et kõik skaudid erilise hoolega rakenduvad tänavusügisestele istutamistöödele, tõstes seega noortes huvi kodukaunistamistöö ja armastust kodumaa loodusliku ilu vastu.

Kinohooaja algamisega korraldab kinoteater Gloria Palace eelmiste aastate eeskujul ka tänavu hommik- ja päevaetendusi, esitades kultuur- ja noorsoofilme. Esimesel kultuuretendusel pühapäeval, 1. oktoobril, kell 12 päeval tuleb linastusele ülihuvitav ja põnev Ufa-reportaažfilm Brasiilia seni uurimata maa-aladest „Põlismetsa saladused".

Tallinna tehnikumi ehitustööd algasid

13. septembril. Praegu on ehitustööle rakendatud 29 töölist. Ehituskrundi põhjapoolne madalik on mullaga täidetud. Müüritöödega tehti algust 23. septembril. Puutööna on käsil materjalilao põranda tegemine ja muud tarvilised tööd tellingute valmistamiseks jne.

Uus majanduskursus koduperenaistele

Tallinna Rahvaülikooli Seltsi korraldusel ja haridusministeeriumi ning linnakoolivalitsuse toetusel avatakse 3. oktoobril üheaastase kestusega majanduskursus, mis on määratud koduperenaistele ja perenaisteabidele. Kursuse töökohaks on algkooli maja Raua tänaval, kus töötab ka linna naistööstusõpilastekool. Õppekavas on ette nähtud õppeained, mis on tähtsad ja vajalised koduperenaistele. Nädalas on 8 õppetundi.

Linnamuuſeumil kuni 6000 külastajat

Linnamuuſeumi näituſt raekoja keldrikorral on külastanud ſuwe kestes kuni 6000 inimeſt. Näitus on awatud weel praegu ja lähemal ajal tahetakſe wälja panna uuſi eſemeid. Nii on arhiwaar Peetſi kätte toodud wanad ahelad, mis on leitud Kadriorus kaewamiſel kahe luukere juures. Luukered olnud nimelt ahelatega käſipidi koos. Ahelate tabalukus leidus wõti. Kuna ahelad olid tugewasti roostes, ſiis on nende wanuſt raske kindlaks määrata. Arwatawasti kuuluwad need aga 17. ſajandisſe.

Pakſu Margareeta torn muuſeumina awatakſe tulewal kewadel. Tornis on tehtud ulatuslikke ümberehitustöid.

Rohkesti ſoome keele õppijaid

Käesolewal ſügiſel wõib märkida harukordſet elawat huwi ſoome keele õppimiſeks. Soome Klubi korraldatud ſoome keele kurſustel on ükſi juba kokku 60 oſawõtjat. Paljud kodanikud õpiwad ſoome keelt kodus iſeõppimiſe teel raamatute kaudu.

---

9. valimisringkonna kodanikele!

Täna, reedel, kell 7 õhtul

peetakse *Suveaia kinnises saalis* (Paldiski mnt. 48)

viimane kõnekoosolek.

Kõnelevad rahvasaadiku kandidaat

Lembit Hellat

ja rahvasaadik

Oskar Lõvi.

Tallinna fondibörs

28. septembril 1939. a.

		Ostu	*Müügi*
London	1 £	16.75	17.25
New York	1 $	4.17	4.23
Berliin	100 rm.	167.00	170.00
„ kliiring		160.00	
Helsingi	100 smk	8.47	8.57
Stokholm	100 rkr.	99.50	100.50
Kopenhaagen	100 dkr.	80.75	81.75
Oslo	100 nkr.	95.50	96.50
Riia	100 latti	77.00	78.50
Kaunas	100 litti	66.75	68.25
Amsterdam	100 kuldnat	222.75	226.75
Pariis	100 fr.	9.35	9.75
Zürich	100 hfr.	95.00	97.00
Brüssel	100 belgat	71.75	73.25
Milaano	100 liiri	22.25	22.75
„ kliiring		21.75	
Reg. Mk.	100 rmk.	—	—

Mõne reaga

Kõneõhtu eesti majandusteadlaste seltsis. Reedel, 29. sept., on Börsisaalis Eesti Majandusteadlaste Seltsi rahvamajandusliku uurimusringi koosolek. Kõneleb Tartu ülikooli õppejõud mag. Ed. Bakis temal: Hirm ja majandus. Oponent dir. V. Udam. Koosolek algab kell pool 9 õhtul.

O. Kersoni kunstsarvetehase

tööölisnõukogu liikmed käisid kolmapäeval majandus- ja sotsiaalministeeriumis, kus neil oli läbirääkimisi mõningais tööölisellu puutuvais küsimustes.

Apteekide öövalve

reedel vastu laupäeva:

Suur-Pärnu apteek, Pärnu mnt. 68, tel. 463-21;
E. Matsoni apteek, Niguliste tän. nr. 5, tel. 436-06;
E. Thubergi apteek, Pärnu mnt. 31, tel. 459-54;
E. Urmi apteek, Sakala tän. nr. 3, tel. 308-55;
R. Vallneri apteek, Narva mnt. 24, tel. 304-27.
Arstide öö- ja pühapäevavalve tel. 04.
Nõmmel — Trossini apteek, Apteegi tän. 4.

Raske vigastus mootorratta all

Eile kella ¾2 paigu jäi Pärnu maanteel külgkorviga mootorratta ette ja sai raskesti vigastada 48-a. Aliide Randla, kelle elukoht Side tän. nr. 6—2. Vigasaanu toimetati ravimisele Diakonisside haiglasse. Arstlikul ülevaatusel selgus, et ta oli saanud raske haava pähe.

Õnnetus juhtus Randla üle tänava minekul. Nähes lähenevat mootorratast ja selle järel trammi, sattus naine segadusse ja jooksis ise tsiklile ette.

Vargusi pealinnas

Pritsimaja eest Vana-Viru tänaval varastati Julius Oblikase jalgratas 30 kr. väärtuses.

Rudolf Sildoja avaldusel varastati Võrgu tän. nr. 1 asetsevast Lihatsentraalist 70 kr. väärtuses soolatud sealiha.

Maks Edenbergi autost varastati Kaupmehe tän. nr. 24 asetseva maja ees 2 fotoaparaati 300 kr. väärtuses. Pealeselle viidi ära samale Edenbergile kuuluva maja juurest Piirital 2 puurkaevu toru 78 kr. väärtuses.

Kopli tän. nr. 31 asetseva Johan Schmidti korterist kummuti sahtlist varastati 71 kr. raha.

Imanta tän. nr. 8 asetseva maja koridorist varastati Linda Kalki jalgratas 120 kr. väärtuses.

Nõmmel varastati restoran „Tokio" eest Peet Sammi jalgratas 80 kr. väärtuses.

Varastati mootorratas

Wolta tän. nr. 20 aſetſewa maja juureſt warastati Elmar Linnu walweta tänawale jäetud mootorratas nr. A-2733. Omanik hindab oma kahjuſummat 350 kr.

Tabati varas ja tagaotsitav

Tallinna-Harju kriminaalpolitſei tabas ja paigutas wanglasſe 35-a. Albert Kusnetſi ja 30-a. Anton Pihlaka. Esimene neiſt warastas Pääſukeſe tän. nr. 3 aſetſewa maja korteriſt 90 kr. raha, kuna teine oli tagaotſitaw kohtuwõimude poolt.

Sünnipäevalapsi

J. Soopere 50-aastane

Täna, 29. sept. pühitseb Vääna algkooli õpetaja Jaan Soopere oma 50. sünnipäeva.

Jaan Soopere sündis 29. sept. 1889. a. Audru kihelkonnas Pärnumaal põllumehe pojana. Õppis kihelkonna ja Pärnu linna koolis.

Oma tegevust õpetajana alustas ta 1907. a. Urustis. 1923. aastast töötab juubilar Vääna algkoolis õpetajana. Seal juures on ta kogu aeg agaralt osa võtnud seltskondlikust tegevusest. Tuletõrjes, Kaitseliidus ja Isamaaliidu Vääna osakonnas juhatusliikmena. Ka on juubilar hulk aastaid kohaliku raamatukogu juhataja.

Töötades juba üle 30 a. hariduspõllul ja osa võttes seltskondlikust tööst, on juubilaril olnud alati kõige parem läbisaamine kohaliku rahvaga ja tema tegevust tubli töömehena ja agara seltskonna inimesena on hinnatud mitmete teenetemärkidega.

Villem Kesker, tööstur, sünd. 30. sept. 1872. a. Oru v. Läänemaal.

Julius Kostabi, kaupmees, sünd. 30. sept. 1877. a. Sõmerpalu v. Võrumaal.

Aleksander Pulk, sõjaväelane, sünd. 30. sept. 1886. a. Tartus.

Nõmme Majaomanike Selts 20-aastane

Kesknädala õhtul peetud Nõmme Majaomanike Seltsi nõukogu koosolekul kuulati ära seltsi esimehe N. Kivi ülevaade juhatuse tegevusest eriti oma maja ostu ja selle remondi suhtes ning silmas pidades asjaolu, et tänavu möödus 20 a. seltsi asutamisest, otsustati praeguste erakorraliste aegade tõttu seda tähtpäeva pühitseda võimalikult tagasihoidlikult.

Nõukogu poolt heakskiidetud kava kohaselt toimuks pühapäeval, 8. okt. kell 1 p. seltsi oma ruumes seltsi 20. aastapäeva aktus.

Alutagusel jäid kartulid lume alla

Pääsukesed varju otsimas talutubades.

Nädala alguses alanud lumesadu on kestnud senini. Varajase lume kätte on jäänud suurel osal Alutaguse talupidajatel kartulid. Nii on praegu Mäetaguse, Saka, Maidla j. t. külades kartulipõllud kaetud paksu lumekorraga. Kohati on kartulipõllud suuremalt osalt täiesti noppimata ja talunikel on raskusi lume alla jäänud kartulite kättesaamisega.

Ootamatult külmaks muutunud ilmad on raskesse seisukorda pannud ka pääsukesed, kes nälja ja külmaga tungivad juba elamute juure ja otsivad peavarju lautades. Kohati on taluelanikud pääsukesed kinni püüdnud ja toimetanud elutuppa. Nii on Maidla valla Rääsa külas mõnes talus pääsukesed kodulindudeks ja on kodunenud oma vangipõlvega.

Metsik väimees võeti vahi alla

Ametivõimud võtsid vahi alla ja paigutasid vanglasse Mäetaguse valla Atsalama küla elaniku Karl Arro, kes mõned päevad tagasi äärmiselt metsikult oli peksnud oma äia 75-a. Joosep Koppelit. Nagu nüüd selgub, oli väimees närinud hammastega raugaeas äial näo puruks ja tekitanud teisigi vigastusi, mille tulemusena paigutatigi rauk Narva haiglasse.

Pussitajaid Virumaal

Rägavere valla Mägedi küla mehele Erich Allikmaale löödi Vaeküla seltsimaja juures selga raske pussihaav. Lööjaks oli Vaeküla as. elutsev Aleks. Jõeäär. Allikmaa viidi Rakvere haiglasse.

Teine kaklemine oli nädala sees Kunda linnas ühiskaupluse ees, kus Kunda valla elanik Hugo Kaurla lõi pussihaava selga Kunda linna mehele Herbert Enmannile.

Lõi tooliga pähe

Põlwa raudtee einelauas tekkis kaklus kohaliku elaniku Alfred Krimſeſi ja Pärnus, Karu tän. nr. 23 elutſewa Kriſtjan Pika wahel. Sellejuures Krimſes haaras tooli ja lõi ſellega Pikale pähe. Wiimane ſai üsna tõſiſeid wigastuſi ja toimetati rawimiſele Tartu haiglasſe.

Hävis vihusaun

Pärnu, 28. 9. Täna hommikul põles Pärnumaal Sauga walla Ridalepa küla Lepiku talus M. Seilerile kuuluw wihuſaun, mille wäärtus on 1000 krooni. Sama ſumma eeſt oli ſaun ka kindlustatud. Tule tekkimiſe põhjus on teadmata.

Zarah Leander

mängib peaosa uusimas Ufa-superfilmis „Oli uimastav balliöö.....", mis hooaja avafilmina tuleb neil päevil esilinastusele kinoteatris Gloria Palace. Teistes osades esinevad Marika Rökk, Hans Stüve, Leo Slezak, Ernst Dumke j. t. Lavastus on prof. Carl Froelichilt, kes „Kodu" loojana sai maailmakuulsaks, ja muusika on Peter Tšaikovsky'lt.

Kaklusel löödi surmav pussihaav

Rakvere linnahaiglasse toimetati kesknädala õhtul Avanduse valla Rohu külas elutsev August-Eduard Balken, 24 aastat vana, kellele oli löödud pussihaav mao piirkonda. Arstide pingutused ei annud tagajärgi ja B. heitis neljapäeva p. l. hinge.

B. enda seletusel viibinud ta pühapäeva õhtul Paasvere vallas Rahklas peol. Öösel peolt minema hakates öeldud talle, et Muuga küla mehed kavatsevad talle kallale tungida, mida aga Balken ei uskunud, kuna tal polnud nendega vaenuvahekorda. Varsti tekkinud Balkenil siiski sõnavahetus Muuga meestega, kus Meinhard Koiduste löönud talle pussihaava. Peale vigasaamist sõitnud B. jalgrattal veel koju ning järgmisel päeval Roela jaoskonnaarsti juure. Et vigastus oli raske, soovitas jaoskonnaarst mehel minna haiglasse ravile, kuid Balken ei järgnenud kohe arsti nõuandele. Haav oli mao piirkonnas.

Leetrid muutuvad Narvas tõsisemaks

Narvas on võtmas leetrihaigus ulatuslikuma ilme. 3. algkoolis suleti 5 klassi, kus kokku õpilasi on haigestunud 70 kuni 80. Seni on jäänud haigeks nooremate klasside õpilased. Teistes algkoolides on aga leetrihaigusi tulnud ette praegu veel ainult üksikuid juhtumeid.

Politseipeegel

Kaklus tänawal. Estonia puiesteel nr. 23 aſetſewa maja juures tänawal kaklesid Liiwamäe t. nr. 16—16 elutſew Woldemar Hell, Sõja tän. nr. 35—15 elutſew Jefim Konoſchin, U.-Tatari tän. nr. 11—9 elutſew Hans Känd, Scharlotte teel nr. 4—1 elutſew Nikolai Kompus ja Mustwees, Pihkwa tän. nr. 59 elutſew Prokofi Pagarew.

Warastati mikrotelefon. Tallinna telefoniwõrgu montöör Nikolai Juhtund awaldas politſeile, et Tartu maantee trammi lõpp-peatuſe ooteruumis warastati telefoniaparaadi küljeſt mikrotelefon.

9 kana ja kukk waraste ſaagiks. Tõdwa walla Kurtna mõiſas elutſew Liiſa Müüriſepp awaldas politſeile, et tema elumajaga ühiſe katuſe all olewaſt kanalaſt on warastatud 9 kana ja kukk, kokku 15 kr. wäärtuſes.

Murdwargus Sauel. Aknaklaaſi purustamiſe teel tungiſid wargad Saue wallas aſetſewa Liiwaaugu talu elumajja kuſt wiiſid ära 72 kr. raha, 3 paari naiſtetrikoopeſu, 2 paari kingi ja käe- ning lauakella, kokku 115 kr. 15 ſendi wäärtuſes. Kahjuſaajaks on Alide Kebinaew.

Mürgeldaja „Rooma" baaris. Wabriku tän. nr. 4—4 elutſew Jooſep Koslow wõetakſe wastutuſele mürgeldamiſe ja politſei korralduſe mittetäitmiſe pärast restoran „Rooma" baaris.

Liiakaſu. Looduſhoiu- ja turiſmiinstituudi laowalitſeja awalduſel koostas politſei protokolli Estonia puiesteel nr. 25 aſetſewa o.-ü. „Uus Maja" ärijuhile.

Loata autojuht. Weerenni tän. nr. 22—6 elutſew Gustaw Tarum wõetakſe wastutuſele loata autojuhtimiſe pärast.

Joobnud iſikuid paigutati politſeiarestimajja 6.

Loodetav ilm

reedel, 29. ſeptembril

Merel kohati keſkmiſeſt kõwani, maal keſkmiſe kiiruſega põhjakaarte tuuli. Waheldu wa rohkuſega pilwitus. Kohati wihma ja lumelörtſi. Temperatuur ſuurema muutuſeta.

Vastutav toimetaja H. Tammer.
Väljaandja Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisus.

Müüakse

1—2-aaſt., 25—150 ſm kõrged poogitud **õunapuud** 20—50 ſ. tükk. Wälisohus walm. wiinamarjapuud, à 1 kr. M. Reiſenbuk'i puukool. Tõrwas.

Müüa 4.a. **hagijas** Ajab häſti jäneſt ja rebaſt. Teat. kella 4 p. l. alates Tallinn, Raudtee t. 5—4.

Müüa soodsasti hea korras helikino, üks ilus film, 12-tolliſ. ſeriwtimidega weski ühes aluſega, töldſõiduauto, 6 h.-j., wanem. Iga p. kella 5—6 Wene tän. 11—2.

Müüa 239 r.-ſ. **pärisktunti** keſklinna ja turu lähedal 2 wan. majaga. Hind Kr. 32.000. Tel. 446.48 ja 414-19 wõi kirj ſlt. „23/5128".

Odawasti müüa **diivaneid.** Suur walik, töö eeſt wastutus. Tehnika tän. 7, töötoas.

Soodsasti müüa tõuloomi: nerkſe, peſukarusid ja ſiniribaſeid. Iga p. kella 5—6 Wene tän. 11—2.

Kütte-pindu müüa waguniwiiſi. Teateid ſaab telef. 421-51.

Odavasti müüa **ehitusmaterjali** — prusse, 5×5", 4×7" ja planke 2½" paksuses ning 1" laudu ja muud. Kirjad slt. „8/4668" või Ristiku 9-a—6.

Müüa **maja Nõmmel** Liiwa peatuſe lähedal. Aastatulu 2968 kr., hind Kr. 27.500, milleſt 6500 kr. hüpoteekwõlga. Küſida Tallinnas, Koidu t. 23—6.

Müüa wanem **maja** Sakala t. rajoonis. Hind 82.000 kr. Küſida Tallinnas, Koidu tän. 23—6 wõi 4.

Müüa head wälismaa ukſe-eesriided, põrandariided (linik), nõud ja pööningukraam. Wana Kalamaja 3—17, hoowimajas, wärawa wastu, 1 trepp.

Müüa pruugitud **käru.** Soo tän. 29—2. Sealſamas müüa wähekantud muſt kuubülikond.

Rahakapp müüa. Tartu mnt. 32. Tel 820-92.

Müüa imeodawasti korras õmblusmaſin, kirjutuslaud, magamistuſchett, ilus kum. mut, ſeinamaalid, lauad ja muud. Raua 5—4.

Present müüa. Tartu mnt. 32, tel. 820-92.

Rae mõiſa **puukooli saaduste müük** algab Tallinnas teiſipäewal, 3. oktoobril ſ. a., Tartu mnt. 95, trammi lõpp-peatuſe ligidal.

Alles lüpsma tulnud **lehmad** müüa Marta tän. 7, raudtee ääres wäike maja wõi Tondi 20—3.

Juhusliknlt müüa uus **frakk- ja smokingülikond.** Näha kella 4—6 p. l. Kullaſepa 4—4.

Krunt, kuuſemetſaga kaetud, kiiresti müüa Nannamõiſas, riigipargi naabruſes, 100 m omnib.-peatuſeſt. Suurus ſoowi järele 600—1500 r.-ſüllda. Teat. kirj. ſlt. „26/4606".

Juhuslikult kiiresti vana **talu müüa.** Suurus 28 ha, sellest heinamaad väga hea põhjaga 9,5 ha, üle selle karjamaa metsaga. Hooned korralikud. Lasub pikaajalist võlga peal 2000 kr., peale selle maks kokkuleppel. Teat. kirj. slt. „7/4627".

Müüa 2 inimese madrats-kušett, suur palm, lahtitõmmatav raudvoodi madratsiga ja muid asju. Pikk 36—20, kl. 17—19.

Müüa **juuksetööstus** käidawas kohas. Kirj. ſlt. „27/4727".

Wärske **loomasõnnikut** müüa ſuuremal hulgal. Kirjad ſlt. „11/4711".

Maja müüakſe Teraſe tän. hinnaga alla 20.000 kr. Teat. ſaab om. kl. 8—10 wahel Widewiku tän. 19—7, tel. 413.75.

Müüa mõnede ahjude jaoks wärwiliſi wälismaa kahhelkiwe. Kopli 5, laualadu.

Ilus hästihoitud omanikult **töldauto** wäga odawasti müüa wõi wanema mudeli wastu wahetada. Näha Shelli benſiinijaamas, Narwa m. 3.

Ostetakse

Kõrge hinnaga ostan walgeid pandipiletеid, uuſi ja pruugitud ülikondi ja palituid, jalgrattaid, õmblusmaſinaid, mööblit, fotoaparaate, muuſikariistu ja muud Pärnu mnt. 32. Ostu-müügiäri A. Aruſoo.

Ostame **kulda ja hõbedat** Fa H. Markovitš Viru tän. 15.

Ostan **talu** wäljamakſuga 4000 kr. Soowitaw Tallinna wõi Tapa lähedal, mitte kaugemal kui 50 km. Wõiwad ka wõlad olla. Kirj. ſlt. „25/4525".

Briljante, kulda ja hõbedat ostab kõrgeima hinnaga kullasepääri V. Erlang Kuninga t. 6 ja Narva mnt. 17.

Soovin osta 1- wõi 2-toalise korteri wõi ehituskrundi Nõmmel wõi Piirital. Wäljamaks kuni 5000 kr. Teat. kirj. ſlt. „40/4580".

Soowin osta 12—20-h.-j. **lokomobiili** Palun teatada firma, hind, töörõhk, ehitus ja aasta kirjalikult Nuila p.-ag. Joh. Grünberg.

KULDA, HÕBEDAT, antiik- ja väärtasju ostab ED. MUUGA. Vana Posti 2.

Ostan Nõmmel **maja** hinnaga 7000—10.000 kr. Kirj. ſlt. „26/4526".

Ostan 2 head meesterahwa, 2 naiſter. jalgratast ja õmblusmaſina. Wõib ka pandipilet olla. Kirj. ſlt. „6/4466".

4—5-toalise **korteri** või maja mõttelise osa soovin osta väljamaksuga Kr. 12.500. Kirjad slt. „2/5102".

Maja soovin osta Tallinna. Hind 20.000—30.000 kr. Kirj. pal. teat. slt. „37/4697".

Maja ſoowin osta, wäljamaks Kr. 15.000.—. Teat. kohe kirj. ſlt. „9/4629".

Nõmmele ſoowitakſe osta heas korras **maja.** Wäljamaks Kr. 30.000. Teatada kirj. ſlt. „20/4600".

Soowin osta pruugitud **klaveri** kohemakſetawa raha eeſt. Teat. kirj. ſlt. „24/5164".

Soowin osta **maja** Tallinnas wõi Nõmme-Pääsküla jaamade ümbruſes hinnaga umbes 10.000 kr. Andmed pal. teat. kirj. ſlt. „35/5135".

Soowin osta wäikeſe **talu** Wiljandi ümbruſes. Teat. „Päewalehe" abitalit. Wiljandi. „Wäike talu".

Kellel on mõned pruugitud **ühepoolega uksed** ja vähemad aknad müüa, teatagu kirj. slt. „7/5107".

Ostan wähetarwitatud moodſa **magamistoamööbli** ja türgi diiwani. Teat. kirj. ſlt. „2/4582".

Ostja Vööpsust ostab riideid, mööblit, raamatuid ja waſkasju, tööriistu ja igasuguſt pööningukolu. Ostma tuleb kohale. Kirjad jätta ſlt. „25/4685"

Ostan ehituse jaoks 3×6" männiplanke, 6×6" pruſſe, 2×2" latte, 6×8" talaſid ja põrandalaudu. Pakk. ühes hinnaga kirj. ſlt. „87/4657".

Soowin osta 20—30-ha **talukoha** Tallinna ümbruſes ja raudtee ligidal. Teat. koha kirjeldusega kirj. ſlt. 11/1551".

Ostan kõrge hinnaga pruugitud mööblit, riideid, peſu, korterite ſiſustuſi, õmblusmaſinaid, jalgrattaid ja pööningukolu. Tulen koju ost. ma. W. Kompaſſi 18—1.

Ostan naister. ja meester. pruugitud **jalgratta.** Teat. kirj. slt. „19/4639".

Soowin osta pruugitud wähemajõuliſe **sõiduauto.** Teat. kirj. ſlt. „33/5173".

Kellel on müüa wõi ära anda **tige hoovikoer?** Mitte hunt. Pal. teatada kirj. ſlt. „26/4646".

Soovin osta vähekantud **karakull-mantli.** Kirj. slt. „2/4702".

Ostan mööbleid, voodeid, klavereid, vaipu, jalgrattaid, õmblusmasinaid, kroonlühtreid, linoleumi j. m. mööbleid. Kirj. teat. slt. „39/4699" või telef. 322-95.

Mitmesugust

Vaevatasu sellele, kes teiſip., 26. ſept., kl. 10 õhtul nägi, kui keegi mees, mereriietuſes, Keſk-Kalamaja tän. õllepoe ees rungis kahele möödamineiale kallale. Kirj. pal. teat. ſlt. „18/4718".

Kui Teie taskud haisevad, siis tarvitage bensiini asemel • BONALIINI • Ideaalne põletisaine tulemasinaile. Ei haise! Ei suitse! Ühest korrast täitmisest aitab nädalaiks! • BONALIIN • on müügil rohu-, värvi- ja tubakakauplusis. Egon P. R. Gerretz Pikkjalg 3, Tallinn. Rataskaevu 6, tel. 411-80

Wäike **uus maja** Tallinnas wahetada ſuurema wastu. Wõib ka wanem olla. Juurdemaks wõimalik. Kirjad ſlt. „34/4574".

Soovin laenu wäikſemat ſummat talukoha obligatſiooni peale. Kirj. ſlt. „18/4558".

Lp. ärimehed-võlausaldajad! Nõuan ſiſſe igasuguſeid wõlguolewaid ſummaſid. Muretſen kiiresti ja täpſelt andmed wõlgnike kohta. Igasugune makſuwahendite ſelgitamine. Töö täidetakſe kiiresti ja täpſelt. Kirjad pal. ſlt. „24/4564".

Tõſiſesſe raskusſe ſattunud meeldiw korralike eluwiiſidega intell. 28-a. noormees, ſoowib kohe **abielluda.** Kirjad ſlt. „20/5160".

Wajan laenuks linna uue maja obligatſ. wastutuſel **2500–3000 kr.** Pakk. kirj. ſlt. „2/4542".

Mööbliveoks autod ja töölised saada. Tel. 30623. Laulupeo 22.

Tütarlapſed üle Eesti! Teiega ſoowib **tutvust** 23-a. noormees. Meeldiwuſe korral abielu. Kirj. ſlt. „7/4547".

Surnute transport moodſa autoga linnas ja maal. Hind odaw. Tellim.: Tobiaſe 19, telef. 306-98. A. Pippar.

Pikemat kaswu brünett keſkeal. meeldiw ja korralikus ameti olew wanapoiss **tutvuks** arenenud, kena wälimuſe, meeldiwa iſeloomu, terwe, mitte alla keſkmiſt kaswu ja keſkmiſe tüſedusega preili wõi prouaga, et weeta pikki ſügisõhtuid. Kirj. ſlt. „12/4592".

Kaks poisslast soovivad **tutvust** tütarlastega. Kirj. slt. „36/4696".

Ilusad **kassipojad** ära anda Tartu mnt. 79—7.

Pianiino üürile anda. Teat. kirj. ſlt. „40/5140".

Hallo preilid ja härrad! Riigiteenistuses noormehed ja neiu soovivad Teiega tutvuda. Soovitav foto ühes lühikese elulookirjeldusega. Mittemeeldivuse korral tagastame. Aadress: Teo, Asa, Li. Ajalehekiosk, Kesk tän. 2, Mõisaküla.

Wajatakſe eſimeſe obligatſiooni wastu **2500 krooni** hea protſendi eeſt. Kirj. ſlt. „13/4553".

Tütarlaps **tutvuks** meeldiwa intell. haritud noormehega hea ſeltſiliſe leidmiſeks. Pal. kirj. ſlt. „21/5161".

Haritud pikemakasw. brünett noormees ſoowib **tutvust** daamidega, kellel on auto, et olla kaaslaſeks jalutusſõitudel. Omab iſe ka ju. hiloa. Soowit., kes walitſewad ka ſakſa keelt. Teat. kirj. ſlt. „28/5128".

Hõbe- ja sinirebasenahku, hõberebaſeſt keep ja karakullmantel odawasti müüa. Suur Karja 9—5, telef. 432-14.

Kõnelusi kirjateel filosoofilistel ja üldelulistel teemadel soovib haritud härraga 32-a. lahutatud proua. Kirjad slt. „2/3862".

Noor neiu palub hädasti **laenu 10 kr.** Kirj. ſlt. „19/5119".

Tööpakkumised

Wajatakſe reſtorani
köögiteenijat.
Narwa mnt. 13.

Wilunud
õmblejat
waja keſtwale tööle. Kirj. ſlt. „38/4578".

Metlahh-plaatide
mahapanijaid tarwis. Wilmſi 45

Kinda- ja ſuka-
kudujat
tarwis. Riſtiku (Oskari) 7-c—3.

Tarwas
käealust
tellitud rätſepatööle. Tallinn, Paldiſki mnt. 8—35.

Linna ligidale maale tarwis iſeſeiſwat keſtealiſt
teenijat.
Läbi rääk. Tartu mnt. 32, pudu- ja peſuäris.

Linna lähedale tallu wajatakſe
sulast ja tüdrukut.
Wõib olla abielupaar. Kaubelda täna kella 9—12 Endla 47—8 wõi teatada kirjal. ſlt. „10/4680".

Teenijat-perenaist
tarwis wäikeſesſe tallu ja majateenijat linna. Läbi rääk. tulla 10—18. Lai t. 4—3.

Vajatakse kiiresti ärasõiduks lokaali nägusat
ettekandjat.
Teatele soovitav lisada foto. Tagastan selle kindlasti. Teatada kirj. slt. „12/5112".

Tarvis
majateenijat,
kes keeta oskab ja tunnistused omab. Küsida kl. 5—10 p. l. Hospidali tän. 2-a, kino „Marsi" kassast.

Waja maale tallu
tüdrukut.
Teat. ſaab Koidu 72—6 wõi Pärnu mnt. 104, puuhoowiſt.

Kingseppi
tarwis meeſte rant- ja weeſaapatööle. Wõib ka koju tööd ſaada. Jalanõudetööſtus Laſtekodu (Lutri) tän. 3.

Köögiteenijat
tarwis ſöögiſaali. Hollandi tän. 28.

Tublit ja auſat
sulast
wajab korralik talu. Suur Karja 10—5.

Šveitsi juustu
ſoolamiſes wilunud juuſtupoiſs wõib kohe koha ſaada. Palk 40 kr. kuus + prikorter ja toit. Oluſtwere mõiſa juuſtutuba. Oluſtwere p.-ag.

Majateenijat
waja kohe. Reimani 15—1.

Modiſt wajab
käealust.
Teatada kirj. ſlt. „34/5184".

Õmbleja
wajab õpilaſt. Raua tän. 60—1.

Wajan
rätsepaid
wormi- ja erapalitute keſtwale tööle. Taſu ajakohane. Pikk 3.

Tislerit
tarwis. Keſk-Ameerika 6, töökotta.

Wilunud
kammijat
kohe tarwis. Soowitaw, kes ka meeſtetööd tunneb. Teateid ſaab Rataskaewu 4.

Juuksurit
waja päewiti meeſtetöödele ja praktikanti alatiſeks. Wismari tän. 18—28. Tulla kl. 9—12, tagahoowi.

Wäikſem perekond wajab puhtuſearmaſtajat korralikku
passijat,
kes keeta oskab. Soowituſed tarwiliſed. Läbirääkimine kella 2—4 Tehnika 15—3.

Mantliõmbleja
wajab käealuſt. Preeſi tän. 40—4.

Soowitan oktoobrikuus kindla
koha vabrikusse
auſale noormehele, kes laenab kohe 75 kr. 4 kuuks kindluſtuſe waſtu. Kirj. ſlt. „4/4664".

Ärasõiduks tarvis üht
puhvetipreilit-ettekandjat.
Teateid V. Laane tubaka- ja veinikauplusest Viru väljak (Veneturg) 7.

Tislerit
tarvis. Töö on teise kõrval osade viisi. Võib poolõppinu olla. Villardi 32 puutöökoda.

Vaja vilunud
töölist
tellitud naistemantlite tööle. Reimani 28—4.

Majahoidjat
tarvis. Tatari 56—7.

Linna ligidale tallu waja
tüdrukut
Kaubelda reedel kl. 2—8 Imanta 61, hoowis.

Wajan
elektrimontööri
Koidu 68-a—4.

Wajatakſe korralikku ja töökat maa-
tüdrukut.
Kirj. ſlt. „26/4726".

Tarwis kiireſti, täieſti wilunud
ehitustislerit.
Kungla tän. 81—5.

Mantlitegijaid.
karusnahatööle käealuſt ja paſſijat tarwis. Suur Karja 9—5.

Wajatakſe wäikeſesſe perekonda
teenijat
Tartu mnt. 41—3.

Läänemaal tarwis tallu
teenijat.
Pakk. pal. ſaata Paliwere ühiskauplus E. T. K.

Tarwis
kartulivõtjaid
linna ligidale maale. Kaubelda reedel kella 2—4 Saali tän. 8—18.

Wajatakſe
teenijat
Nõmmele 4-liikmeliſe perekonda. Majas weſiwarustus. Läbi rääkida laupäewal kl. 4—6 Wana Poſti 2—3 wõi kirj. ſlt. „36/5176".

Laſtearmaſtajat
tütarlast
waja koduſtele töödele. Teat. reede homm. kella 10—12, õht. kl. 7—8 Wismari 17—3.

Jalanõudetööſtuſſe wajatakſe wilunud
järelpuhastajat.
Wiidemani 2-B.

Wilunud
kingseppi
waja ago-tööle, tſwikkijaid, tallapanijaid ja järelpuhaſtajaid. Teat. kirj. ſlt. „7/4707".

Tööotsimised

Tütarlaps
otſib kergemat tööd ükskõik mis alal. Kirj. ſlt. „8/3788".

Ülriided tellige,
riidest ja karusnahast mantlid, jakid, muhvid, kraed, kõik karusnahatööd, uued ja vanade parandam. Lõigete müük ja kiirtellimised. Tööstus „Ilo", Tööstuse t. 6—3 endine Girgensoni tän.

Korralik
puhtuſearmaſtaja wanem maanaiſterahwas ſoowib teenija-perenaiſekohta wäikeſesſe korralikku tallu. Kirjad ſlt. „17/5117".

Haritud daam, tunneb keeli, otſib
teenistust
mõneks tunniks päewas. Wõib ka haige juures käia wõi laſtele järeleaitamiſtunde anda. Kirj. ſlt. „22/5122".

Lgp. tööandjad! Korralik 32-a. noormees
otsib tööd
ükskõik mis alal. On ka wilunud maaler. Pal. kirj. ſlt. „12/4632".

Kaks tütarlast
ſoowiwad kohta tööſtuſſe, õmblustööle wõi ettekandjaks ſöögimajja. Kirj. ſlt. „10/5150".

Korralik noor laſtete abielupaar ſoowib
majahoidjakohta
keſklinna majja kohe wõi edaspidi. On olemas head tunniſtuſed. Teat. kirjal. ſlt. „12/4672".

Iſeſeiſew teenija ſoowib waſtawat
kohta.
Oskab häſti keeta (ſoe ja külm toit). Kirj. ſlt. „22/1642".

Otsin teenistust
paremasse majja (tunnistustega) keeduga majapidamises. Soovitav Tallinnas. Kirj. slt. „16/4596".

Wilunud
õmbleja
ſoowib kohta, wõib ka iſeſeiſwalt töötada. Teat. kirj. ſlt. „10/4710".

Wilunud
puusepp
otſib tööd. Teeb wäikſemaid uuſi ehituſi ja remonttööd. Töö wõib ka maal olla. Kirj. ſlt. „18/4678".

Lgp. majaomanikud! Wõimaldage abielupaarile
majahoidjakoht.
Soowituſed olemas. Kirj. ſlt. „17/4687".

Õmblen
poole hinnaga kleite, mantleid ja poiſslaſte riideid. Sakala 18—1 hoowis, 2. korral.

Karske, korralik, kutſega
pagar-kondiiter
ſoowib tööd. Nõus ka wälja ſõitma. Kirj. ſlt. „31/4691".

2 korralikku wanemat teenijat
soovivad kohta.
Wõiwad keſeiſwad perenaiſed olla. Numme 8—2, tel. 435-76.

Wanem töökas preili palub mingit kergemat
teenistust.
Annab ka koju käies ſakſa wene ja prantſuſe keele tunde. Teat. kirj. ſlt. „21/4641".

3 kohal. keelt walitſeja
noormees
palub õpilaſekohta kaupluſes. Teat. kirj. ſlt. „38/5178".

Korralik üksik naine palub
majateenija-
wõi peſukohta. Kirj. ſlt. „25/5165".

Noor korralik 16-a. tütarlaps ſoowib wäikeſe taſu eeſt õmbleja juure
õpilaseks
Abiſtab ka heameelega perenaiſt. Kirj. ſlt. „20/5169".

Härrad rätsepad!
Wilunud rätſepatööline tellitud töödel, ſoowib kohta töötuppa. Pakk. kirj. ſlt. „80/5170".

Korteripakkumised

Tallinnas

Wälja üürida juur
remont. tuba
kõigi mugawuſtega omaette ſiſſekäiguga, ilma mööbliita. Hollandi põik 4—7 kl. 10—11. Tel. 307-90.

Suur tuba
köögi, wanni ja telef. tarw., parkettpõrand. Kadriorus trammipeatuſe juures ära anda. Küſida telef. 465-18. Sealtſamaſt ſaab teateid 2 toa ja köögi kohta.

Wana ſiſſetöötatud
puduäri
ära anda käidawal tänawal. Kirj. ſlt. „28/4568".

Uues majas (waſtu uut pritſimaja) ära anda
korter
— 5 tuba, wanni- ja teenijatuba, köök elektri- ja hariliku pliidiga, külmutuskapp, kamin, lift, parkettpõrandad, keſkküte. Üür Kr. 180. Kirj. ſlt. „86/4576".

Ruumikas päikeſep.
möbl. tuba
(wann) 1 inimeſele üürile anda. Hollandi 48—24, juures kiwimajas.

Ilus
eraldi tuba
wanni tarwituſega wäheſe mööbliga wõi ilma ära anda. Näha Weſiwärawa 44—12.

2—4 häſti möbleeritud
tuba
kõigi mõnuſuſtega, wann, telef. ära anda (ahjuküte). Tatari 20/6, hoowimajas, telefon 475-51.

Naisiſikule ära anda
möbl. tuba
köögi tarw. Tondil, Seebi tän. 4—2.

Suur 2-toaline
korter
üürile anda uues puumajas Koidu tänawa rajoonis. Wabaneb 10. oktoobriks. Kirj. ſlt. „17/4597".

Ära anda
korter.
— 3 tuba, köök, eſik, wannituba. Kungla 35. Teateid ſaab peſuäriſt.

Korralik noormees wõib tulla
kaasüüriliseks
perekonda. W.-Kalamaja 3—7.

2 tuba
koos wõi eraldi ära anda, täieſti omaette. Sobib bürooks. Narwa mnt. 4—8.

Välja üürida
töökoda 3 aknaga — Kr. 17 kuus weſi ja tööſtuswool ſees. Kanarbiku 8, Nelgi 1 krt. 10.

Korter
keſkküttega — 6 tuba kõigi mugawuſtega — wälja üürida. Kreutzwaldi 13—6

Möbl. tuba
ära anda. Kodu tän. 21—4.

Väike tuba
ära anda vähese mööbliga. Vase tän. 10-A—4.

Ära anda kohe üksikule härrale wõi kaheliikmeliſele abielupaarile
2-toal. korter
eſiku, köögi ja wannitoaga uues majas keſklinna lähedal. Hind ühes keſkküttega Kr. 60 kuus. Küſida tel. 479-50.

Möbl. tuba
keſklinnas ära anda wäikeſele üürnikule. Lähemalt Müüriwahe 17, kübaraäris.

Pesukoda
ära anda. Teateid ſaab Koidu-Wideviku ajalehekioskiſt.

Suur erasissekäiguga
hästi möbl. tuba
üürile anda täielise või osalise pansioniga. Kaupmehe tän. 31—4.

Keſkküttega majas ära anda
korter
— 3 tuba, köök, wann, parkett, ja teenijatuba Küſida Willardi 23, majahoidjalt. Tel. 481-99.

Tühi
toiduainetekauplus
pitmaruumi ja elukorteriga ära anda Riſtiku (Oskari) 37.

Eraſiſſekäiguga
tuba
ära anda kahele korralikule ametiskäijale härrale. Näha kella 12—3 p. l. Dunkri 17—9.

Korter
— 3 tuba ja köök — ära anda wäikeſele perekonnale, hind 33 kr. Uus Kalamaja 11—7.

Wäike ſoe eraſiſſekäiguga
mööbl. tuba
ära anda Tina 5—4.

Korter
— 2 tuba eraſiſſek. ja köögiga, oſalt mööbl. — perekonnale wõi tööſtusruum., bürooks ära anda. Gonſiori 10—2, ülal. Waadata kl. 10—12 ja 7—8 päraſt lõunat.

Keſklinnas aſetſew ſiſſetöötatud
söögisaal
omaniku haiguſe puhul kiireſti edaſi anda. Teateid ſaab bürooſt „Kreditor", Harju tän. 30.

Suur walge
korter
— 5 tuba, eſik, köök, alumiſel korral — wälja üürida ühingule wõi puhkamale tööſtuſele. Lühikejalg 6—6.

Wäike päikeſepoolne
korter
korralikule üksikule wõi kahele ära anda. Tobiaſe 19—5.

Eeſti Laſteſõprade ühingu
tütarlaste internaadis
on weel mõned wabad kohad. Lähemaid teateid ſaab koha pealt Tallinn, Rooſikrantſi tän. 9.

1-toaline korter
üürile anda. Kunderi 28—2.

Välja üürida
odaw 3-toaline korter omaette majas, aia ſees, wõib ka klubile, organiſatſioonile wõi tööſtuſele. Lühikejalg 9—7.

Toakaaslaseks
wõib tulla wõi omaette toa ſaada puhtas ametis käija noormees. Wabriku tän. 27—7.

Muſikaalſes perekonnas
tuba ära anda.
ſoowitaw ſeminari wõi konſerwatooriumi õpilaſele. Teat. pal. kuni 30. ſept. kirj. ſlt. „30/4690".

Juhuslikult ära anda
pudukauplus.
kaubaga wõi ilma. Teat. kirj. ſlt. „33/4658".

2 tuba
eraſiſſekäiguga ära anda. Toompuieſtee 9—1. Küſida kl. 3—4.

Ära anda
mööbl. tuba
Tartu m. 25—10.

Möbl. tuba
üürida kindlas ametis käijale härrale. Poſka 9—2.

Kadriorus
keſkküttega majas ära anda 3 tuba, teenijatuba, wannituba ja ſoe garaaž. Kirjad ſlt. „35/5175".

Tuba,
eſikuga ja magamiſaſemega ſüdalinnas uues majas kõigi mõnuſuſtega ära anda. Kirj. ſlt. „8/4708".

Kaasüüriliseks
wõib tulla korralik mees- wõi naisiſik. Kreutzwaldi 6—15, päraſt kl. 4.

2. linnaoſas wälja üürida wäike 1-toaline korter (ſoowi korral ühes mööbliga). Wõib olla kooliõpilane wõi kahele naiſterahwale. Üürihind 20 kr. kuus. Soowitaw 6 kuu üüri ettemaks. Teat. kirj. ſlt. „22/4722".

Korteripakkumised

NÕMMEL JA MUJAL

Nõmmel
omaette ſiſſekäiguga tuba üürile anda Mängu tän. 13—1. Tel. 422-29.

Wälja üürida mugawuſtega
tuba
Soowi korral mööbli ja koſtiga. Samas ka koduſed lõunad. Nõmmel, Sanatooriumi 20—1.

2 väikest tuba
eraſiſſekäiguga ja köögi tarwituſega ära anda Metſa 32, Nõmmel. Teat. ſaab toiduainetekaupluſeſt.

Suurimas tööſtusrajoonis uues aſunduskohas ära anda
kaupluseruumid.
Järele pärida telef. 51, Kiwiõli.

Heas majas häſtiremont.
2-toaline korter
ära anda haritud iſikule. Nõmmel, Raudtee 25.

Heas majas ilus ſoe
mööbliga tuba
köögita, haritud naiſele ära anda. Nõmmel, Raudtee 25

Korteriotsimised

Kaks teeniſtuſes olewat
noormeest
wajawad möbleeritud tuba. Teat. kirj. ſlt. „23/4603".

Vajatakse
tuba
Kirjad slt. „6/5106".

Otſin 1—2-toaliſt
korterit
ühes köögiga. Palun teatada kirj. ſlt. „33/4533".

Korterit
— 2 tuba, kööki — ſoowib 1. okt. kindlas teeniſtuſes laſteta abielupaar Kalamaja wõi Pelgulinna rajooni. Kirj. ſlt. „30/4580".

Abielupaar otſib
korterit
— 2 wõi 3 tuba ja köök. Soowitaw 2. wõi 3. l.-j. Kirj. ſlt. „32/4572"

Wajatakſe nüüd wõi edaspidi 2—3-toaliſt
korterit
Soow. wann, ja aknad tänawa poole. Wõib ka keſk. küte olla. Teat. kirj. ſlt. „30/4610".

Õpetajanna (wene k.) otſib
tuba
korralikus perekonnas. Teateid ſaata Õle 11—7. M. H.

Lp.
majaomanikud!
Abielupaar palub korterit — tuba ja kööki wõi tuba waheſeinaga. Kirj. ſlt. „23/4523".

Neiu wajab
voodiruumi
korralikku wäikeſesſe perekonda 1. oktoobriks. Kirj. ſlt. „40/4620".

3-liikmeline perekond otſib
1 või 2 tuba.
Üür 20 krooni. Kirj. ſlt. „25/4565".

Wajan head
kaupluseruumi
(mitte wäga ſuurt) jõukaſſe ja rahwarikkaſſe ümbruſſe, raudteejaama, busſiliini ja meierei juure nüüd wõi 1. jaanuariks. Kirjad ſaata Puka p.-k. 4.

Üksik abielupaar wajab nüüd wõi edaspidi 3—4-toaliſt
korterit
Teat. kirj. ſlt. „39/5139".

2-liikmeline perekond wajab kohe kuiwa ſooja ja päikeſepaiſteliſt
möbl. tuba
köögi kaſutamiſe wõimaluſtega. Wõib ka pliidiga olla. Teat kirj. ſlt. „27/5127".

Väikest mööblita
tuba
erasissekäiguga ilma köögi tarvit soov. 5 l.-jaoskonda. Kirj. slt. „3/4623".

Kindlas teenistuses üksik härra otsib
möbl tuba
vaikset ja korralikku. Pakk. slt. „1/4701".

Vajatakse kohe või edaspidi
3-toalist korterit
ühes vanni-, teenijatoa ja autogaraažiga. Soovitav uues majas. Kirj. slt. „A. 8087".

Kindlapalgaline riigiametnik (karske noorm.) wajab hiljemalt 7. oktoobriks pikemaks ajaks puhaſt, korralikku
möbl. tuba.
Eeliſtataw Kadrioru rajoonis, uuemas majas. Kirj. ſlt. „18/5118".

Kindlas teeniſtuſes perekond wajab 3-toaliſt
korterit
nüüd wõi edaspidi. Teat. ſlt. „17/4717".

Waikne intell. 3-liikm. perekond wajab
korterit.
keſklinna ümbruſes. Ettemakſja. Kirj. pakk. ſlt. „28/4728".

Intell. wäike perekond otſib 2 toa ja köögiga
korterit
Pakk. kirj. ſlt. „27/5167".

Korralik makſja üksik noormees, otſib korralikult möbl.
erasissek. tuba
keſklinna raj. läh. hinnaga kuni 30 kr. Kirj. ſlt. „26/5166".

Raudteeteeniſtuſes olew abielupaar otſib tuba pliidiga wõi
tuba köögiga
Tall.-Wäike, Tondi-Lilleküla lähedale. Kirj. ſlt. „28/5168".

Tuba
pliidiga wõi wäikeſt tuba otſib wanem härra. Kirjad ſlt. „19/4719".

Müüakse

Müüa pruugitud ſuur
türgi diivan,
mööd. 93×183 ſm, all 2 ſahtlit. Näha kella 18—21. Pärnu mnt. 18—4.

Müüa
krunt
kiwiehituſte rajoonis. Teat. kirj. ſlt. „32/3892".

Müüa eeſti
piibel
eſimene trükk, 1739. a. Teatada ühes pakutawa hinnaga kirj. ſlt. „38/4616".

Uus pianiino
odawaſti müüa. Luiſe 34—9.

Pääsküla-Kiwimäel müüa
ehituskrundid.
Teateid annab wandeadwokaat A. Scar, Tallinnas, Pärnu mnt. 16—5, telef. 473-35, kella 11½—13.

Tallinna läheduſes
väike maja
müüa. Iſikl. kl. 3—5 Tulbi 5—6 (Paldiſki mnt.).

Odawaſti müüa uus 2×1½ kodumaa
pärsia vaip.
Nõmme, Pärnu mnt. 6—1.

Müüa
pruugitud sohva,
laud, toolid, puhwet, päewapildiaparaat, käſipump ja muud. Kadaka tee 49—1.

Müüa
alanduskrundi
mõtteline oſa, 500 r.-ſ., Kr. 10 r.-ſ. Kirj. ſlt. „25/4605".

Tallinnas odawaſti müüa wäikſem
palkmaja
äraweдamiſeks. Kirj. ſlt. „8/4588".

Müüa „Singer"
jalgõmblusmasin
(mitte kabinet). Waatama tulla kella 16.00—20.00 iga päew. Paide (Tſemendi) 5—23.

Müüa
2 väikest kreissaagi
ühes smürglitega, teine tellitava plategа. Sobivad väiksemate tööde jaoks. Lubja 7, telefon 320-04.

Elukoha muutmise tõttu kohe ära anda heas rajoonis sissetöötatud, laialdase klientuuriga
valmiskleitideäri
Kirjad slt. „16/5116".

Müüa Nõmmel
uus maja.
Segaehitus, keskküte, 3 moodsat korterit à 4 tuba ja teenijatuba. Krunt 592 r.-s. Soovi korral ka pool osa. Kirjad slt. „13 5113".

Müüa sõidukorras 1-tonnine
veoauto
„Mercedes Benz". Teateid ja näha saab Narva mnt. 50—18.

Juhuslikult odawaſti müüa itaalia ſüſteemi
bajaan ja akordion.
Mõlemad uued, 4× häältega ja 120 baſſiga. Weerenni 37—2.

Ärasõidu puhul müüa kiireſti ja odawaſti
magamistoa-mööbel
Lembitu 24—1.

Müüa meeſterahwa wähetarwitatud
nertskasukas.
Järele küſida tel. 447-44 kella 2—4.

Pruugitud
käsikäru
müüa. Näha päraſt kella 8 Ismaeli tän. 17—8.

Ärasõidu tõttu odawaſti müüa
punasest puust söögituba,
ſuur diiwan ja mitmeſuguſeid muid mööbleid ja majatarbeid. Kaupmehe tän. 14—7, ainult reedel, 29. ſept., kella 4—6.

Riietekappe,
tammeſt ja kaſeſt, odawaſti müüa Kauba 38, töökojas. Tellimiſte waſtuwõtt magamistubadele.

Hobune ja vanker
müüa Paide tän. 13.

Lüpsma tulnud
lehmad
müüa. Keſk-Luha 5—1.

Müüa
meesterahva jalgratas,
kummut ja muud toakraami. Walgewaſe 6—8.

Nõmmelased!
Suurim walik tapeete, raudwoodeid, madratſeid, meeſte ja poiſte jalanõuſid, toatuhwleid, kaloſſe, jalamatte, põrandariideid, reiſikohwreid, harju, wihmawarje, alumiiniumnõuſid, äratuskelli, elektritarbeid, nuge ja kahwleid j. m. Oſtke E. Pilderi uniwerſaal-kaupluſeſt, Jaama t. 1, Nõmmel.

Müüa wäga heas korras kaheraudne
jahipüss,
Kal. 16. Kirj. ſlt. „28/4688".

Kolme elumajaga
krunt müüa
Paides. Suur aed kolme tänawa wahel. Küſida kella 4—7 Tallinn, Sügiſe (Söörenſi) 11—7.

Müüa 50% hinnaalanduſega uuſi
raadioaparaate
patarei- ja wõrkwoolule. Kirj. ſlt. „14/4674".

Tallinna ja Nõmme lähedal müüa paar autokoormat
½-m põletispuid.
Telef. 453-04, kella 8—14

Müüa wäga häſti hoitud
tiibklaver
Diederichs Frères. Näha kl. 4—5 Suurtüki 18—1 (Kotſebue 8—1).

Müüa 2-kuiſed madal. jooksu-hagija
kutsikad.
Männiku liiwakaewandus, Männiku tee 102.

Kiriklikud teated.

Piiskoplik Toomkogudus.

Toomkirik.

Reedel, 29. sept., kell 7 õht. noorte piiblitund kogudustoas — õp. K. Saarse. Pühapäeval, 1. okt., kell 10 homm. jumalateenistus — õp. Br. Ederma. Lauluraamat. Kell ¼12 lastejumalateenistus. Lastelauluraamat. Kolmapäeval, 4. okt., kell 7 õht. piiblitund kogudusetoas — õp. K. Saarse.

Tallinna praostkond.

Kaarli kirik.

Pühapäeval, 1. okt., kell 10 homm. Kaarli koguduse Noorte Koonduse V aastapäeva jumalateenistus armulauaga; piht — õp. F. Stokholm, jutlus — õp. diak. P. Koppel. Laulukoor. Laululehed. Kell 1 lastejumalateenistus gruppides — õp. P. V. Koppel. Abiliste ettevalmistus laup., 30. sept., kell 8 õht. Tatari 26.

Kristuse tulemise püha üldleer poeg- ja tütarlastele algab kõigis kolmes pihtkonnas 6. nov., õnnistamine on 3. dets.; üles anda palutakse varakult oma koguduse õpetajale Kaarli tän. 1 kõnetundide ajal.

Lõikusepühal, pühapäeval, 8. okt., kell 6 õhtul on Kaarli kirikus Kaarli koguduse Vaestehoolekande seltsi korraldusel kontsert-jumalateenistus. Teenivad: õp. Fr. Stokholm ja õp. Saarse. Laulavad Kaarli ühendatud koorid ja solistid. Sissepääs kavadega 25 s., 50 s. ja 1 kroon. Puhas sissetulek läheb uue vanadekodu ehitamise heaks.

Juhatus.

Jaani kirik.

Pühapäeval, 1. oktoobril, kell 10 homm. jumalateenistus armulauaga — praost H. Kubu. Kell 8 lastejumalateenistus — õp. L. Teder. Kell 6 noortejumalateenistus — õp. mag. L. Teder. Kolmap., 4. okt., kell 7 õhtul kuulutustund kirikus.

Püha-Vaimu kirik.

Reedel, 29. sept., kell 6.45 õht. koguduse kantselei ruumes eelleerealiste tund — õp. R. Kiviranna. Pühapäeval, 1. okt., kell 10 homm. jumalateenistus armulauaga. Kell 1 lastejumalateenistus — õp. T. Tallmeister. Kolmapäeval, 4. okt., kell 7 õht. koguduse saalis loeng Prot. Ühingu korraldusel.

Pauluse kogudus, Toomkirikus.

Pühapäeval, 1. okt., kell 12 päeval jumalateenistus — õp. G. Klaus. Lauluraamatud. Kell ½11 koguduse majas Kreutzwaldi tän. 23 lastejumalateenistus-pühapäevakool — õp. G. Klaus. Kell 6 õht. koguduse majas kuulutustund — õp. R. Uhke ja õp. G. Klaus. Laululehed. Kolmapäeval kell 8 õht. koguduse majas Noorte koondise referaatõhtu.

Õhtukogudus „Emmaus" Toomkirikus.

Pühap., 1. okt., kell 6 õht. jumalateenistus. Jutlustab õp. P. Kuusik. Laululehed. Soololaul.

Peeteli kirik.

Pühapäeval, 1. okt., osadusepäev Peeteli kirikus. Hommikul kell 10 jumalateenistus. Jutlustavad praost Heinam ja õp. Etzold. Laululehed. Kell 12 1. osadusetund, kõnelevad muuseas peavanem Leidtorff ja õp. Hansson; kell 4 p. l. 2. osadusetund, kõnelevad ins. Paldrok ja praost Kubu; kell 8 õht. armulauapüha. Lauale võtab õp. Saarse. Esmaspäevast, 2. okt., laupäevani, 7. okt., igal õhtul kell 7 jumalateenistused, kõnelevad õpetajad: Etzold, Thomson, Kentmann ja teised; laulukoorid, laululehed. Igal hommikul kell ½9 kirikus hommikupalvus.

Kopli kirik.

Pühapäeval, 1. okt., kell 10 jumalateenistus, kell ½12 lastejumalateenistus — õp. R. Sauerbrei. Kell 4 palvetund kirikus. Kesknädalal kell 7 piiblitund, neljapäeval kell 8 noorte piibliringi koosolek.

Balti puuvillavabrik.

Laupäeval kell ½8 palvetund, pühapäeval kell 1 pühapäevakool.

Paljassaar maja nr. 52.

Pühapäeval kell ½6 lastetund, kell 6 palvetund.

Nõmme Rahukirik.

Pühapäeval, 1. okt., kell ½11 homm. jumalateenistus. Õp. A. Eilart. Kell 3 päeval lastejumalateenistus.

Tallinna Linnamisjon, Konstantin Pätsi 6.

Reedel, 29. sept., kell 7 õht. noorte piiblitund, juh. õp. mag. A. Horn. Laupäeval, 30. sept., kell 7 õht. palvetund ühiselt Evangeeliumi Palvemaja Ühinguga; kõneleb õp. mag. A. Horn ja vennad. Pühapäeval, 1. okt., kell 11 e. l. pühapäevakool; kell 6 evangelisatsioon, kõneleb õp. R. Koolmeister, õp. mag. A. Horn ja vennad. Neljapäeval, 5. okt., kell 7 õht. piiblitund, juh. õp. mag. A. Horn.

Rootsi-Soome Mihkli kirik.

Pühapäeval, 1. okt., kell 11 e. l. rootsikeelne jumalateenistus. Jutlustab õp. Ivar Põhl.

Evangeeliumi Palvemaja Ühing.

Koosolekud peetakse Tallinna Linnamisjonis K. Pätsi 6 igal laupäeval kell 7 õhtul, igal pühapäeval kell ½3 p. l. pühapäevakool, teised koosolekud peetakse ühiselt Linnamisjoniga.

Peetruse kog. Diakonisside asutuse kirikus.

Pühapäeval, 1. okt., kell 10 noortepüha jumalateenistus — õp. R. Kiviranna. Laululehed. Kell 11.30 lastejumalateenistus — õp. R. Kiviranna.

Tallinna praostkonna korraldusel.

Kuulutustunnid praostkonna evangelisatsioonipunktides: 1. Lennuki tän. 33 pühap., kolmap. ja laup. kell 7, Kannikese tän. 11 pühap. kell 6, kolmap. ja laup. kell 7, Kopli tän. 22 pühap. kell 6, neljap. ja laup. kell 7, Katusepapi tän. 4, pühap. kell 5, neljap. ja laup. kell 7. Kõnelevad õpetajad ja vennad.

Ev. „Jeesuse Sõprade" palv
Reedel, 29. ja laup., 30. sep
Pühapäeval, 1. okt., kell 1 la
Kell 6 kuulutustund ja õhtupal
Hansson ja vend A. Raudsepp.
kell 7 palvetund. Kõnelevad v

Toompea Aleksandri
Laupäeval kell 18 õhtune v
preester A. Angerjas ja ülemd
val kell 9.30 piht, kell 10 litur
järele on koguduse nooreringi
namärkide andmine. Teenivad
mulikud.

Issanda-Muutmise
Laupäeval, 30. sept., õhtune
½7; preester E. Lepik. Pühapä
armulauaga kell 10, piht kell 9
liit Aleksander ühes peakiriku
päeval palveteenistus enne tö
koolis.

Immaanueli kirik,
Pühapäeval, 1. okt., kell 1
jumalateenistus. Kõnelvad K.
Kell 1 päeval lastejumalateenist
te „Elusügisõhtu". Esineb m
teemakõned, tunnistusi noorilt,
vad-laululehed. Esmaspäeval, 2.
litund meestele. Teisipäeval, 3.
olek noorsoole. Mõlemad koosol
ses saalis. Neljapäeval, 5. okt
teenistus. Juhatab J. Laks.

Rooma-katoliku
Pühapäeval, 1. okt., kell 9
saksa- ja poolak. jutlustega; ke
noortele, eestik. jutlus, noorte
¼12 suurmissa ja saksak. jut
palvus. Äripäevadel kell 7 õh
Nõmmel: kell ½11 hom
lusega.

Tallinna II Baptisti kogu
Laupäeval, 30. sept., kell 7
Pühapäeval, 1. okt., kell 10
nistus. Jutlustab T. Rajasalu.
vakool. Kell 5 p. l. jumalate
pillikoor, tunnistusi. Ohver H
Kesknädalal, 4. oktoobril, kell 7
hatab T. Rajasalu.

Adventkirik, Merepu
Reedel, 29. sept. kell 7 õht. p
Ed. Saarnik. Laupäev, 30. sep
hingamispäevakool, kell 11 jutlu
leb evangelist A. Kallaste. Püh
kell 6 õhtul kõne. Kesknädalal
õht. piiblitund.

Metodisti kirik, Vee
Laupäeval, 30. sept., kell 7
keses saalis. Pühapäeval, 1. ok
malateenistus ühes Issanda lau
12.30 p. pühapäevakool. Kell
koosolek, A. Kuum j. t.; laulule
Teisipäeval, 3. okt., kell 7 õht.
japäeval, 5. okt., piibliettekann

„Viladelvia" baptisti kog. pal
Reedel, 29., ja laup., 30. sep
E. B. U-ü. Liidu esimees K.
okt., kell 10 e. l. jumalateenistu
vakool.
„Viladelvia" Iru osakonnas,
päeval, 1. okt., kell 11 uue palv
talituse peab E. B. U-ü. Liidu e
5 p. l. tervitustekoosolek.

„Saalem", As
Reedel kell 7 õht. piiblitun
õht. üldkoosolek — kõnelevad P
val kell 1 p. pühapäevakool ja
olek laululehtedega. Laulab te
õp. E. Tanner ja P. Sink j. t.

Nõmmel, Näituse
Pühapäeval kell 3 päeval ä
lebb õp. E. Tanner j. t.

Öömisjon Suurtüki 18 (
Teisipäeval kell 7.30 õht. ä
gukoor — tunnistused — laulu

2. bapt. koguduse osakond
Laup., 30. sept., kell 7 õhtu
1. okt., kell 10 jumalateenistus,
kustänujumalateenistus, lõikusel
pillikoor. Kõnelevad külalised.

Siioni palvela, Pärnu
Laupäeval, 30. sept., kell 7 õ
hapäeval, 1. okt., kell 10 hom
12.30 pühapäevakool. Kell 6
vend K. Pihlakasele. Teisipäe
muste-õhtu. Neljapäeval kell 7

Karmeli vabakogudus
Pühapäeval, 1. okt., kell 10
olek. Kõneleb K. Marley. P.
olek. Kell 12.30 pühapäevakool

Allika kog. Allik
Pühapäeval, 1. okt., jumalat
mikul. Jutlustab kog. vanem
koor. Kell 1 p. pühapäevakool.
Õhtul kell ½8 Allika kog. ko
todisti kirikus, Veerenni tän. 4
Ameerika reisimuljetest ja T.
konverentsist Amsterdamis. L
japäeval, 5. okt., kell 7 õht.
Tärk.

Tallinna I Baptisti kog.
Reedel, 29. sept., kell 7 õh
juh. E. Mänd. Pühapäeval, 1.
õhtul kell 5 jumalateenistused.
E. Mänd j. t. Õhtul väliskomi
sena Ester Sirotkin. Kell 1 p
lastele. Kesknädala õhtul kell
Mänd.

Allika kog. osakond, T
Pühapäeval, 1. okt., kell 1
koosolek. Kõneleb A. Parkja j
tuskoosolek. Kõneleb A. Park
koor. Ustel laululehed. Teisi
õhtul õpetlik kõnekoosolek. Kõ

Päästearmee I korpus.
Laupäeval, 30. sept., kell
väljamüük, kõneleb õpetaja mag
val kell 10.30 pühitsuskoosolek,
kool, kell 4 p. l. palvekoosolek
kell 7 õht. päästekoosolek. Es
duühing. Neljapäeval kell 7.30

Päästearmee II korpus, T
Avalikud koosolekud: laup.
kell 10.30 homm. ja kell 7 õht
väljamüügiõhtud; teisip. kell
Kuum; mängib I korp. keelpi
7.30 õht. kõnelevad õde ja vend
delvia mandoliinikoor. Neljap.
leb õp. Kokamägi.

Perekondlikk

Kaarli kiri

Ristitud: Malle Koppa,
Lelumees, Aili Kartau, Saima
Lemmi Päss, Heino Mändel, Jür

Kihlatud: Helmar Sepp
Rudolf Karing ja Hertha-Sophi
sik ja Meeta-Elvine Siiras, E
Kärt, Endel-Harald Mändmets
red, Artur Sits ja Nora Vinkel
Aino Velling, Edmund Raudvee
Laur ja Rosine-Anette Ambak
ja Nadežda Lõhmus, Arnold
Tehvo, Heino Tross ja Vesta S
Marie Lindmann, Rudolf Elfen
Mets.

Laulatatud: Oskar K
beth Nuud, Kaarel Autalu ja
der Põrvet ja Nadežda Lõhmus,
Pauline Tehvo, Rein Truupõld
Paul Jaik ja Ida Männik.

Surnud: Voldemar-Theod
tav Rosenberg, 66 a., Ann V
Kochtitsky, 85 a., Liisa Raud
Pukk, 58 a.